

GÖDÖLLŐ VÁROS POLGÁRMESTERE

ELŐTERJESZTÉS

A Képviselő-testület 2008. május 29-én tartandó ülésére

Tárgy:Javaslat a 2007. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló
átfogó értékelés elfogadására

Előterjesztő: Dr. Gémesi György

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése előírja a helyi önkormányzatok számára a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról és gyámügyi tevékenységről szóló beszámoló és értékelés készítését. Az átfogó értékelés tartalmi követelményét a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet 10. sz. melléklete szabályozza.

A beszámolót a Képviselő-testület megtárgyalja és dönt annak elfogadásáról, melyről a Közép-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalát tájékoztatja.

A Gyermekvédelmi Törvény végrehajtásáról a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet, és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. számú Kormányrendelet gondoskodik. A gyámügyi igazgatással kapcsolatban további alapvető fontosságú jogszabály az 1952. évi IV. törvény a házasságról, családról és gyámságról.

A törvény legfontosabb alapelve a gyermekek mindenekfelett álló érdeke, és a családban történő nevelkedésüknek biztosítása.

Amennyiben ez nem lehetséges, úgy a jogszabály előírja, hogy a családjából bármely okból kikerült gyermek biztonságát, gondozását, nevelését, egészséges személyiségfejlődését ugyancsak biztosítani kell.

A gyermeknek joga van a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségre káros szerek elleni védelemre.

A gyermeknek joga van az emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal - az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.

A gyermeki jogok védelmét a Gyermekvédelmi Törvény minden olyan természetes és jogi személy kötelességévé teszi, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják.

Gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, (védőnői szolgálat, háziorvos), a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók (családsegítő szolgálat/központ), a közoktatási intézmények, rendőrség, ügyészség, bíróság, a pártfogói felügyelő szolgálat, az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek, a menekülteket befogadó állomások, valamint a társadalmi szervezetek, egyházak és alapítványok.

Ezeknek az intézményeknek és személyeknek törvényben foglalt kötelessége, hogy jelzéssel éljenek a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, és hogy bírósági eljárást kezdeményezzenek a gyermek érdekében.

A jelzés tehát ezen szervezetek, személyek számára kötelező, de azzal minden állampolgár is élhet.

A jelzőrendszer megfelelő működésének tehát rendkívül fontos szerepe van a gyermekvédelem területén.

2007-ben a jegyzői gyámhatóság 163 ügyben járt el, a városi gyámhivatal 1588 ügyben. Összesen az ügyiratforgalom a főszámokat tekintve – a 2006-ban iktatott ügyek számához képest- közel 10 %-kal emelkedett. Az ügyek munkaigényességét jelzi, hogy az iktatott alszámok tekintetében 18 %-os növekedés mutatható ki. A gyámhatóságon 9151 beérkezett irat került feldolgozásra az elmúlt év során.

Mindezekre tekintettel a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2007. évi ellátásáról az alábbi átfogó tájékoztatást adom.

1. Településünk demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Gödöllő város népessége:	31.690 fő
0-18 éves korúak száma:	7.335 fő

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Az új családtámogatási rendszer kialakításával 2007-ben már teljes mértékben megszűnt a rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítása, amely beleolvadt a családi pótlékba, így minden gyermeket nevelő családnak alanyi jogon jár.

Az Országgyűlés 2005. november 07-i ülésnapján elfogadott, a családtámogatási rendszer átalakításáról szóló 2005. évi CXXVI. törvény – amely 2006. január 01. napján lépett hatályba – 14.§-a hatályon kívül helyezte a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a rendszeres gyermekvédelmi támogatásra (a továbbiakban rendszeres támogatás) vonatkozó rendelkezéseit.

A jogszabályváltozás következtében a rendszeres támogatás, mint pénzbeli ellátás 2005. december 31. napjával megszűnt, helyébe 2006. január 01. napjával kezdődően a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény lépett.

Azonban a 2005. évi CXXVI. törvény egyidejűleg úgy rendelkezett, hogy amennyiben a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató, illetve felsőfokú iskola nappali tagozatán tanuló nagykorúak részére 2005. december 31-én rendszeres támogatást folyósítottak, azok számára legfeljebb 2006. augusztus 31. napjáig a rendszeres támogatás továbbfolyósítható. Ezáltal a 2007. évben ez a támogatási forma már megszűnt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Az a gyermek, akinek szociális helyzete alapján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát igazolják, bölcsődében, óvodában és iskolában az étkezéshez jogszabály szerinti normatív kedvezményt, és külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeket (pl. tankönyvtámogatás) jogosult igénybe venni, valamint évi két alkalommal egyszeri pénzbeli támogatásra (2007. évben gyermekenként 5.000 –Ft) jogosult.

Amennyiben a gyermeket

- egyedülálló szülő, ill. más törvényes képviselő gondozza,
- vagy ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos,
- vagy ha a nagykorúvá vált 23. életévét még be nem töltött fiatal felnőtt nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat,
- vagy ha a nagykorúvá vált 25. életévét még be nem töltött fiatal felnőtt felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul,

akkor jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre,

- ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át (2007-ben 35.269 Ft-ot),
- minden más esetben, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120 %-át (2007-ben 32.556 Ft-ot).

Az eljárás kérelemre indul. A kérelmet a gyermek törvényes képviselője (szülő, gyám), nagykorú kérelmező esetén saját maga terjesztheti elő a lakóhely szerint illetékes polgármesteri hivatalnál.

2007. évben 414 családban 703 kiskorú, valamint 54 nagykorú jogosult részére lett megállapítva a rendszeres kedvezmény.

A kérelem elbírálása az önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik. A feltételek fennállása esetén a jegyző a kedvezményre való jogosultságot 1 éves időtartamra állapítja meg. Ha a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság tárgyév július 1-jén illetve november 1-jén fennáll, a jogosult július és november hónapokban 5.000 – 5.000 Ft összegű pénzbeli támogatásban részesül, melyet külön igényelni nem szükséges.

2007. évben 6.255.000 Ft-ot fizettünk ki ezen a jogcímen, amelynek 100 %-a a központi költségvetést terheli.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékban részesül.

A kérelmet a gyám lakóhelye szerinti települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál lehet előterjeszteni.

A támogatásra való jogosultságot a gyám lakóhelye szerinti települési önkormányzat jegyzője határozatlan időre állapítja meg, miután megvizsgálta a benyújtott igazolást és nyilatkozatokat, beszerezte a gyámrendelő határozat másolatát és megvizsgálta, hogy a gyám

a családjogi törvény rendelkezései alapján a gyámolt gyermek tartására köteles-e. A jogosultsági feltételek meglétét évente egy alkalommal felülvizsgálja.

A támogatás havi összege gyermekenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 %-a (2007-ben: 5.969 Ft).

Ha a jogosultságot a jegyző megállapította, az a kérelem benyújtásától esedékes azzal, hogy a tárgy hónapot követő hónap 5. napjáig utólag kerül sor a támogatás folyósítására. Amennyiben a kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultság tárgyév július 1-jén fennáll, július hónapban, amennyiben pedig november 1-jén fennáll, november hónapban a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás mellett pótlékot folyósít a települési önkormányzat jegyzője.

A pótlék összege alkalmanként és gyermekenként 2007-ben 7 500 Ft volt.

2007. évben mindösszesen 1 fő részére történt kiegészítő gyermekvédelmi támogatás megállapítása. Ezen a jogcímen 71.628 Ft-ot fizettünk ki, amelynek 100%-a a központi költségvetést terhelte, a pótlékokra 15.000 Ft-ot fordítottunk, ennek szintén 100 %-a a központi költségvetést terhelte.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti az önkormányzat képviselő-testülete a gyermeket abban az esetben, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

A támogatásokat elsősorban a tanévkezdéssel kapcsolatosan felmerülő költségek fedezésére, valamint az év közben felmerülő óvodai, illetőleg iskolai költségek (ruházat, tanszerek pótlása, osztálypénz, erdei iskola költségei) fedezésére, valamint étkezési térítési díj megfizetésére (díjhátralék rendezése, továbbá nem gödöllői intézményben tanuló gyermek térítési díjának rendezése) igényelték.

A 2007. évben összesen 982 kiskorú és nagykorú tanuló részére nyújtottunk rendkívüli támogatást. Ez kb. 500 családot érintett. A kifizetett rendkívüli támogatások éves összege 8.283.774,- Ft volt. Ez az összeg 100%-ban az önkormányzati költségvetést terhelte.

Újszülöttek köszöntése

Gödöllő Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a kisgyermeket vállaló családokra. A szociális rászorultságtól függő, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról szóló 10/2007. (II.23.) számú önkormányzati rendelet önálló támogatási formaként nevesíti az újszülöttek köszöntését, amely megilleti a Gödöllőn állandó lakóhellyel rendelkező és tartózkodó, valamint legalább 2 éve Gödöllőn tartózkodó családban született gyermeket. A köszöntés 10.000,-Ft pénztámogatással történik a rendelkezésre álló szociális keret terhére. Az elmúlt évben született hármas és négyes ikrek nagyobb összegű támogatást kaptak.

2007-ben újszülöttek köszöntése céljából 4.790.000,-Ft került kifizetésre.

Gyermekétkeztetés

Gyermekétkeztetés esetén a bölcsődés, az óvodás, valamint az 1-4. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után az intézményi térítési díj 100 %-át kell biztosítani.

Az előző körbe nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50 %-át, három- vagy többgyermekes családnál gyermekenként az intézményi térítési díj 50 %-át, tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50 %-át, a kollégiumi, externátusi ellátásban részesülő gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 30 %-át kedvezményként kell biztosítani (**normatív kedvezmény**).

A normatív kedvezmény csak egy jogcímen vehető igénybe. Nem jár a tanulónak kedvezmény azon étkeztetésére, amely kedvezményre – a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint létrejött – tanulói szerződése alapján már jogosult.

Erre a célra a 2007. évben 37.760.260,-Ft került felhasználásra.

Rászorultsági étkezési támogatás állapítható meg a gyermek részére, ha a család önhibáján kívül a jövedelmi és vagyoni helyzete miatt arra rászorult és a gyermek napközbeni étkeztetése nem biztosított.

A támogatás mértéke 100 % volt, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem érte el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120 %-át. 50%-os térítésmentességet akkor lehetett megállapítani, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem érte el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

Egyedi elbírálással, kivételes méltányosságból 100%-os térítésmentesség adható, ha a családban súlyosan fogyatékos vagy krónikus betegségben szenvedő személyt, vagy gyermeket gondoznak.

Erre a célra 6.874.034,- Ft került felhasználásra.

Üdülési támogatás

Üdülési támogatásban részesülhet az a gödöllői állandó lakóhellyel rendelkező gyermek, ahol a családban élő személyek jövedelme alapján kiszámított egy főre jutó havi nettó jövedelem – önhibájukon kívül – az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a kétszeresét (2007. évben **54.260,- Ft**) nem haladja meg.

A támogatás mértéke – egyéni elbírálás alapján – a térítési díj 100 %-áig terjedhet.

Természetbeni támogatásként, kizárólag az önkormányzat által fenntartott balatonlellei üdülő térítési díjához történő támogatás céljából igényelhető, kivéve a tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermek gyógyüdülését.

Ebben a támogatási formában 112 gyermek részesült, a ráfordított támogatás összege 1.992.064,- Ft volt. Ez az összeg 100 %-ban az önkormányzati költségvetést terhelte.

3. Az önkormányzatok által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A települési önkormányzat a Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Szolgálat működtetésével biztosítja a gyermekjóléti tanácsadás és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait.

4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések

Védelembé vétel

Az 1997. évi XXXI. tv. (Gyvt.) 68. §-a szabályozza a jegyzői hatáskörbe tartozó, gyermekvédelmi gondoskodás keretében megvalósuló védelembé vételi eljárást.

A törvény rendelkezései értelmében, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek **veszélyeztetettségét** az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembé veszi.

A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembé veheti továbbá

- a) a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiataikorút,
- b) a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket,
- c) a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiataikorút.

A védelembé vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a települési önkormányzat jegyzője a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki, és szükség esetén

- a) kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, illetve a Kt. hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,
- b) kötelezi a szülőt, hogy gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet,
- c) kötelezi a szülőt arra, hogy gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat,
- d) kezdeményezi a háziorvosnál - súlyos veszélyeztettség esetén bármely orvosnál - a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát,
- e) intézkedik - az illetékes szervek bevonásával a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről,
- f) magatartási szabályokat állapít meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében,
- g) figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására.

A kirendelt családgondozó a védelembe vételt elrendelő határozat jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belül a gyermekre, illetve a fiatalkorúra vonatkozóan egyéni gondozási-nevelési tervet készít, melyhez szükség szerint a jogszabályban meghatározott szerveket vagy személyeket kereshet meg.

A települési önkormányzat jegyzője - kérelemre bármikor, hivatalból évente - felülvizsgálja a védelembe vétel indokoltságát. Ha a védelembe vétellel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem lehet, a gyermek érdekében a gyermekvédelmi gondoskodás más módját kell választani. Erre a jogkövetkezményre a szülőt figyelmeztetni kell. A védelembe vétel nem érinti a szülő felügyeleti jogát.

Veszélyeztetésnek minősül az olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult - állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A gyámhatóság a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó – jelzőrendszerhez tartozó – szervek és személyek jelzése, kezdeményezése, javaslata alapján köteles a védelembe vételt hivatalból lefolytatni.

A törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el – a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – alaptervekenység keretében:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat,
- a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelő szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

Jegyzői hatáskörben 2007-ben indult eljárások során 17 gyermek védelembe vételére került sor.

A védelembe vétel felülvizsgálatára 42 gyermek esetében került sor. A felülvizsgálat során 24 gyermek védelembe vételét megszüntette, míg 18 gyermek védelembe vételét a gyámhatóság továbbra is fenntartotta.

A gyámhatóság 2007. évben 7 kiskorút helyezett el ideiglenes hatállyal, melyből 6 gyermeket nevelőszülőnél, egy gyermeket gyermekotthonban helyezett el a gyámhatóság.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre az alábbi okok miatt került sor:

- a gyermeknek szülő általi nagyfokú elhanyagolása
- a gyermek deviáns magatartása, lopás, szándékos károkozás,
- iskolai hiányzás,
- a gyermek otthonának huzamosabb ideig történő engedély nélküli elhagyása.

Az ideiglenes hatályú elhelyezések gyámhivatali felülvizsgálata eredményeként 1 kiskorú esetben átmeneti nevelésbe vételre került sor gyermekotthonban történő elhelyezéssel. Egy kiskorú elhelyezésének felülvizsgálata ügyében Budapest Főváros V. kerület Gyámhivatala illetékes, a gyermek nevelőszülő gondozásában van. Öt gyermek (román állampolgárok) ideiglenes hatályú elhelyezését Budapest Főváros V. kerület Gyámhivatala megszüntette, a kiskorúak visszakerültek a szülő gondozásába, őket a gyermekjóléti szolgálat alapellátásban gondozza.

Védelembé vétel elrendelésére jellemzően az alábbi okok miatt kerül sor:

- tanköteles kiskorú igazolatlan iskolai hiányzásai, képességeinek nem megfelelő tanulmányi eredmény,
- a kiskorú magatartási problémái, lopás, csavargás, rossz baráti társaság,
- gyógykezelés és gyógyszer-szedés elmulasztása,
- a szülők kapcsolati konfliktusa, helytelen szülői magatartás,
- gyermekjóléti szolgálattal történő együttműködés hiánya.

Jelenleg 7 gyermeket érint a szülők koldulással történő veszélyeztetése. Ezen kiskorú gyermekekkel a szülők Budapesten koldulnak annak ellenére, hogy önkormányzatunk rendszeres pénzbeli és természetbeni ellátással segíti megélhetésüket.

A védelembé vett kiskorúak családjában gyakran fordul elő alkoholizmus és más szenvedélybetegség, anyagi körülményeik rosszak.

A szülői nevelés hiánya, az elhanyagolás, a szabadidő hasznos eltöltésének hiánya miatt a gyermekek gyakran keverednek rossz társaságba, követnek el bűncselekményt.

5. A városi gyámhivatal hatósági intézkedéseire, feladataira vonatkozó adatok

Gödöllő Város Gyámhivatala a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet melléklete alapján a hatáskörébe utalt feladatokat **Gödöllőn kívül ellátja 10 település** (Csömör, Dány, Kerepes, Kistarcsa, Mogyoród, Nagytarcsa, Szada, Valkó, Vácszentlászló, Zsámbok) vonatkozásában.

11 település lakossága összesen:	88.352 fő
Ebből 0-18 éves korúak száma:	18.474 fő

Körzetközpontként a gyámhivatal tevékenységét 6 fő szakirányú végzettségű ügyintéző látta el, kiadmányozási joggal az irodavezető rendelkezik.

2007. évben 1600 határozatot hozott a gyámhivatal.

Államigazgatási úton 19 határozat ellen nyújtottak be fellebbezést, mely a határozatok 1,2 %-át tette ki. A fellebbezések alapján 14 határozatot helybenhagyott a másodfokú hatóság, 2-öt megváltoztatott, 1-et megsemmisített. A gyámhivatal saját hatáskörben 11 határozatot visszavont, illetve 38 nem jogszabálysértő határozatot módosított, kiegészített vagy kijavított.

A gyámhivatalban megnövekedett feladatok mennyiségét mutatja az ügyiratforgalmi statisztika, mely alapján a gyámhivatal részére iktatott ügyiratok alapszáma 2007. évben 1588 (2006-ban 1453) darab, az ügyiratokhoz iktatott alszámok mennyisége pedig 8493 (2006-ban 5766) darab volt.

A 2006. évben a gyámhivatali tevékenységhez kapcsolódó jogszabályok körében átfogó tartalmi módosítások történtek, míg a 2007-es évre a „technikai” módosítások voltak jellemzőek. 2007. január 1. napján lépett hatályba a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet, amely a gyámhatósági tevékenységre vonatkozó (eltérő jogforrási hierarchiájú) jogszabályokban elszórtan megjelenő szervezeti, hatásköri és illetékességi szabályokat összegyűjtve, rendszerezve, egységesen szabályozza.

A városi gyámhivatal feladat- és hatásköre a fenn nevezett kormányrendelet alapján:

4. § A városi gyámhivatal a gyermekek védelme érdekében
- a) elhelyezi a gyermeket ideiglenes hatállyal a különélő másik szülőnél, más hozzátartozónál vagy más alkalmas személynél, illetve nevelőszülőnél, vagy - ha erre nincs mód - gyermekotthonban, fogyatékos személyek otthonában vagy pszichiátriai betegek otthonában,
 - b) megállapítja a szülői felügyeleti jog feléledését,
 - c) dönt a más szerv által alkalmazott ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetéséről és megváltoztatásáról,
 - d) átmeneti nevelésbe veszi a gyermeket, és egyidejűleg gyámot (hivatásos gyámot) rendel,
 - e) tartós nevelésbe veszi a gyermeket, és egyidejűleg gyámot (hivatásos gyámot) rendel,
 - f) dönt az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermek kapcsolattartásáról,
 - g) figyelemmel kíséri az átmeneti nevelésbe vett gyermek és a szülő kapcsolatának alakulását, a szülőnek a gondozó személlyel vagy intézménnyel való együttműködését,
 - h) dönt a gyermek átmeneti vagy tartós nevelésbe vételének megszüntetéséről,
 - i) dönt az utógondozás és az utógondozói ellátás elrendeléséről,
 - j) dönt a gondozási díjfizetési kötelezettség megállapításáról, illetve megszüntetéséről,
 - k) megállapítja az átmeneti vagy a tartós nevelésbe vett gyermek lakóhelyét,
 - l) dönt az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett, speciális szükségletű gyermek nevelési felügyeletéről,
 - m) közreműködik a bírósági végrehajtási eljárásban.
5. § A városi gyámhivatal a pénzbeli támogatásokkal kapcsolatban dönt
- a) az otthonteremtési támogatás megállapításáról,
 - b) a gyermektartásdíj megelőlegezéséről.
6. § A városi gyámhivatal a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében
- a) teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel,
 - b) megállapítja a gyermek családi és utónevét,
 - c) hozzájárul - cselekvőképtelen jogosult esetén - a családi jogállás megállapítására irányuló per megindításához és egyidejűleg eseti gondnokot rendel.
7. § A városi gyámhivatal az örökbefogadással kapcsolatban
- a) dönt a gyermeket örökbe fogadni szándékozók alkalmasságáról, és kérelemre elrendeli az örökbefogadásra alkalmas személyek nyilvántartásba való felvételét,
 - b) dönt a gyermek örökbe fogadhatónak nyilvánításáról,
 - c) elbírálja és jóváhagyja a szülőnek azon jognyilatkozatát, amelyben hozzájárul gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához,
 - d) dönt az örökbefogadás engedélyezéséről,
 - e) dönt a felek közös kérelme alapján az örökbefogadás felbontásáról,
 - f) kérelemre felvilágosítást adhat a vér szerinti szülő adatairól.
8. § (1) A városi gyámhivatal pert indíthat, illetve kezdeményezhet
- a) a gyermek elhelyezése, illetve kiadása,
 - b) a gyermeket megillető tartási követelés érvényesítése,
 - c) a szülői felügyelet megszüntetése vagy visszaállítása,

- d) a gyermek örökbefogadásának felbontása,
- e) a cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezés és annak megszüntetése,
- f) a számadási kötelezettség, illetve a számadás helyességének megállapítása iránt.

(2) A városi gyámhivatal feljelentést tesz

- a) a gyermek veszélyeztetése vagy a tartás elmulasztása,
- b) a gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt.

9. § A városi gyámhivatal a szülői felügyeleti joggal, illetve a gyermektartásdíjjal kapcsolatban

- a) dönt a gyermek és a szülő, illetve más kapcsolattartásra jogosult személy kapcsolattartásáról,
- b) intézkedik a bíróság, valamint a városi gyámhivatal által szabályozott kapcsolattartás végrehajtásáról,
- c) dönt a szülő jognyilatkozatának érvényességéhez szükséges jóváhagyásról,
- d) dönt a szülői felügyeleti jog körébe tartozó olyan kérdéstről, amelyben a szülői felügyeletet együttesen gyakorló szülők nem jutottak egyetértésre,
- e) hozzájárul a gyermek családba fogadásához,
- f) jóváhagyja a gyermek végleges külföldre távozására vonatkozó nyilatkozatot,
- g) engedélyezi a gyermek részére a szülői ház vagy a szülők által kijelölt más tartózkodási hely elhagyását, illetve a feltételek megváltozása esetén visszavonja az e tárgyban kiadott engedélyt,
- h) dönt a 16. életévét betöltött gyermek házasságkötésének engedélyezéséről,
- i) eljár a külföldön lakó vagy tartózkodó személy tartásdíj iránti igényével kapcsolatos ügyben,
- j) engedélyezi a tanköteles gyermek művészeti, sport-, modell- vagy hirdetési tevékenység keretében történő foglalkoztatását.

10. § A városi gyámhivatal a gyámsággal és gondnoksággal kapcsolatban

- a) a gyermek részére gyámot, hivatásos gyámot rendel,
- b) ideiglenes gondnokot, gondnokot, hivatásos gondnokot rendel,
- c) irányítja és felügyeli a gyám, a hivatásos gyám tevékenységét,
- d) felfüggeszti, elmozdítja vagy felmenti a gyámot, a gondnokot,
- e) külön jogszabályban meghatározott esetekben zárlatot rendel el, zárgondnokot, eseti gondnokot, ügygondnokot, az ügyei vitelében akadályozott személy képviselőjére és méhmagzat részére gondnokot rendel és ment fel, továbbá megállapítja a munkadíjukat.

11. § A városi gyámhivatal a vagyonkezeléssel kapcsolatban

- a) dönt a gyermekek és gondnokoltak készpénzvagyonának gyámi fenntartásos betétben vagy folyószámlán történő elhelyezéséről, illetve az elhelyezett pénz felhasználásáról, államilag garantált értékpapírba, biztosítási kötvénybe történő befektetéséről, letétben kezeléséről, valamint egyéb tárgyak letétbe helyezéséről,
- b) dönt a gyám, a gondnok vagyon- és bérlakás kezeléséhez kapcsolódó jognyilatkozata érvényességéhez szükséges jóváhagyásról,
- c) rendszeres felügyelete alá vonhatja a vagyonkezelést, ha a szülők a gyermek vagyonának kezelése tekintetében kötelességüket nem teljesítik,
- d) elbírálja a rendszeres és az eseti számadást, meghatározott esetekben a végszámadást,
- e) közreműködik a gyermekek, gondnokoltak ingó és ingatlan vagyonával és vagyoni értékű jogával kapcsolatos ügyekben,
- f) közreműködik a hagyatéki eljárásban.

Ideiglenes hatályú elhelyezés

Az 1997. évi XXXI. tv. 72.§ alapján, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal, valamint a határőrség, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága (a továbbiakban: beutaló szerv) a gyermeket ideiglenesen

- a) a nevelésére alkalmas, azt vállaló különélő másik szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél, vagy ha erre nincs lehetőség,
- b) a legközelebbi ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátását is biztosító nevelőszülőnél, vagy ha erre nincs lehetőség - az ideiglenes hatályú elhelyezés biztosítására is kijelölt - gyermekotthonban helyezi el.

Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó **súlyos veszélyeztetettségnek minősül** a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat, illetve a gyermek által tanúsított olyan magatartás is, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, szellemi, értelmi, érzelmi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat. Az ideiglenes hatályú elhelyezéstől kezdődően a szülő gondozási, nevelési joga szünetel.

A gyámhivatal a gyámhatósággal és a rendőrséggel együttesen 17 esetben hozott ideiglenes hatályú elhelyező határozatot, mely 18 kiskorút érintett. Különélő másik szülőhöz 3 gyermeket helyezett el a gyámhivatal, harmadik személynél került elhelyezésre 4 gyermek, nevelőszülőhöz került 7, gyermekotthonba pedig 4 kiskorú.

Az ideiglenes hatályú elhelyezést kiváltó okok legtöbb esetben a gyermeknek a szülő általi nagymértékű elhanyagolása, a gyermek bántalmazása, valamint a szülők kiskorút veszélyeztető mentális és életvezetési problémái. Néhány szülő a kamaszkori problémák nem megfelelő kezelése miatt kéri a gyermeke elhelyezését. Az elmúlt évben 4 esetben került sor örökbefogadott gyermekek ideiglenes elhelyezésére.

A gyámhivatal az ideiglenes hatályú elhelyezést követő felülvizsgálat során meghallgatja a szülőket, az ítélőképessége birtokában lévő kiskorút, környezettanulmányt készít, valamint beszerzi mindazon szervek véleményét, amelyek a gyermekkel az ideiglenes hatályú elhelyezést megelőzően foglalkoztak.

A gyámhivatal az ideiglenes hatályú elhelyezés elrendelésétől számított

- a) harminc napon belül megszünteti az ideiglenes hatályú elhelyezést, ha annak okai nem állnak fenn, vagy
- b) harminc napon belül elrendeli a gyermek átmeneti vagy tartós nevelésbe vételét, vagy
- c) hatvan napon belül pert indít az ideiglenes hatályú elhelyezés fenntartása vagy megváltoztatása mellett a gyermekelhelyezés megváltoztatása, illetve a szülői felügyelet megszüntetése iránt.

Ha a gyámhivatal az ideiglenes hatályú elhelyezés alapján azt állapítja meg, hogy a szülői felügyelet megszüntetésének okai nem állnak fenn, de a gyermek fejlődése a korábbi környezetében nincs biztosítva, 60 napon belül pert indít a szülő (szülők) ellen a gyermeknek a különélő másik szülőnél vagy harmadik személynél történő elhelyezése iránt.

Ha a gyámhivatal az ideiglenes hatályú elhelyezést követően azt állapítja meg, hogy a szülői felügyelet megszüntetésének okai fennállnak, 60 napon belül pert indít a szülő ellen a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránt.

A gyámhivatal az ideiglenes hatályú elhelyezést **megszünteti**, ha

- a) megállapítja, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés feltételei nem álltak fenn, és a gyermek fejlődése korábbi környezetében - szükség esetén védelembe vétel mellett - biztosítható,
- b) a gyermeket átmeneti nevelésbe veszi,
- c) a bíróság a szülői felügyelet megszüntetése, illetve a gyermek elhelyezésének megváltoztatása iránti perben jogerősen döntött,
- d) a gyermeket családba fogadják,
- e) a gyermeket örökbe fogadják,
- f) a gyermeket tartós nevelésbe veszi.

A gyámhivatal 2007-ben az ideiglenes hatályú elhelyezést követően 16 gyermeket átmeneti nevelésbe vett, 1 esetben került sor perindításra szülői felügyelet megszüntetése iránt. A gyámhivatal 1 gyermeknek szüntette meg az ideiglenes hatályú elhelyezését védelembe vételi eljárás kezdeményezésével.

Átmeneti és tartós nevelésbe vétel

A gyámhivatal az 1997. évi XXXI. tv. 77.§ alapján a gyermeket **átmeneti nevelésbe** veszi, ha a gyermek fejlődését a családi környezete veszélyezteti és veszélyeztetettségét az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint a védelembe vétellel nem lehet megszüntetni, illetve attól eredmény nem várható, továbbá, ha a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható.

Az átmeneti nevelésbe vétellel egyidejűleg a gyámhivatal a gyermeket nevelőszülőnél vagy ha ez nem lehetséges gyermekotthonban, illetve fogyatékos vagy pszichiátriai betegek otthonában helyezi el és egyidejűleg gyámot (hivatásos gyámot) rendel.

A gyámhivatal a gyermeket **tartós nevelésbe** veszi, ha:

- a) a szülő vagy mindkét szülő elhalálozott és a gyermeknek nincs felügyeletet gyakorló szülője,
- b) a szülő, vagy mindkét szülő felügyeleti jogát a bíróság megszüntette,
- c) a gyermek ismeretlen szülőktől származik, feltéve, hogy nem lehet a gyermek neveléséről gyám kirendelése útján gondoskodni.
- d) a szülő a gyermeke örökbefogadásához az örökbefogadó személyének és személyi adatainak ismerete nélkül tett hozzájáruló nyilatkozatot, feltéve, hogy a gyermek ideiglenes hatállyal nem helyezhető el leendő örökbefogadó szülőnél.

A gyámhivatal 2007. évben 16 kiskorút vett átmeneti nevelésbe, tartós nevelésbe vételre 2007-ben nem került sor.

A gyermekek átmeneti nevelésbe vételére a szülők életvitele, gondatlansága, a gyermek szülő általi nagyfokú elhanyagolása, gyermekbántalmazás, valamint a gyermek iskolakerülése, a szülővel való véglegesen megromlott és helyrehozhatatlan kapcsolata miatt került sor. Ezekben az esetekben nem volt lehetőség arra, hogy a gyermek családban maradjon.

Rendkívül fontos az elhelyezés során az, hogy a gyermek a továbbiakban is családi környezetben nevelkedjen. Ennek érdekében a gyámhivatal és a Pest Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat nagy hangsúlyt fektet arra, hogy gyermekek elsősorban nevelőszülőnél kerüljenek elhelyezésre. A gyámhivatal és a Pest Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat szoros kapcsolatának és jó együttműködésének köszönhetően többnyire sikerült azt a nevelőszülőt megtalálni, aki hozzáértésével, gondoskodásával a legtöbbet tudja nyújtani az átmeneti nevelésbe vett gyermekeknek.

A testi vagy értelmi sérült gyermekek gyermekotthonban, illetve fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthonában kerülnek elhelyezésre.

A 2004. évi CXXXVI. törvény 71. § (6) bekezdése értelmében. a gyámhivatal dönt az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett, speciális szükségletű gyermeknevelési felügyeletről is.

A gyermekvédelmi törvény legfontosabb alapelve a gyermek családban történő nevelkedésének biztosítása, ezért amennyiben megszűnnek az átmeneti nevelésbe vétel indokai, a gyermek visszakerülhet családjába.

A gyermekek szülei a Gyermekjóléti Szolgálat gondozása alatt állnak, a családgondozók feladata megtenni mindent annak érdekében, hogy a gyermek visszakerülhessen családi környezetébe.

A gyámhivatal az átmeneti nevelésbe vett gyermek és a szülő kapcsolatát, a szülőnek a nevelőszülővel, a gyermekotthonnal való együttműködését, továbbá a szülő magatartásában, életvitelében és körülményeiben beálló változásokat folyamatosan figyelemmel kíséri.

A tapasztalat az, hogy a nevelőszülőnél elhelyezésre került gyermekek szülői kapcsolattartása nehezen működik, holott ez is elősegíthetné a gyermek hazakerülését. Sokszor a szülők nem fordítanak kellő gondot arra, hogy gyermekükkel fenntartsák a kapcsolatot, de nem példa nélküli az sem, hogy a nevelőszülő a nevelt gyermeket sajátjaként neveli és igyekszik kiszorítani a vér szerinti szülő a gyermek életéből. A nevelőszülő és a szülő között felmerült vita esetén a gyámhivatal a gyermek mindenek feletti érdekében dönt a kapcsolattartásról. Ha szükséges megváltoztatja a kapcsolattartás helyszínét, és elrendeli a szakember jelenlétét a gyermek és szülő találkozásánál.

Sajnos jellemző az is, hogy a gyermekek a szülőktől nagy távolságokra kerülnek elhelyezésre, ami rendkívüli megterhelést jelent az egyébként is anyagi nehézségekkel küszködő szülők számára. Ennek a problémának a kiküszöbölésében az önkormányzat szükség esetén segítséget nyújt pénzbeli ellátás formájában az utazás elősegítésére, de sajnos ezt a szülők nem minden esetben az adott célra használják fel. 2007-ben sor került tömegközlekedési eszköz menetjegyének megvásárlására, amivel a szülő a kapcsolattartás helyszínére utazott.

A gyámhivatal feladata az átmeneti és tartós nevelés felülvizsgálata, amelyre évenként kerül sor, 3 éven aluli gyermek esetében pedig félévente történik felülvizsgálat. A gyámhivatal ennek alapján eleget tesz felülvizsgálati kötelezettségének.

A felülvizsgálat eredményeként, illetve a körülményeit rendező szülő kérelmére 2007-ben 7 gyermek átmeneti nevelése szűnt meg.

Négy átmeneti nevelés önjogúvá válás miatt szűnt meg. 2007. december 31-én 59 gyermek volt átmeneti nevelésben, 4 fő pedig tartós nevelésben.

Az átmeneti és tartós nevelt gyermekek pénzét a vagyonkezeléssel felruházott törvényes képviselő székhelye szerint illetékes hitelintézetnél nyitott gyámhatóság fenntartásos betétben kell elhelyezni. A gyám a gyermek külön jogszabályban meghatározott kötelező ellátásait meghaladó szükségleteire – különösen tartós fogyasztási cikk vásárlására, a gyermek képességeinek fejlesztésére és jelentősebb vagyoni érték megszerzésére – a gyámi fenntartásos betétből pénzfelvétel engedélyezését kérheti a gyámhivaltól.

Az átmeneti és tartós neveltek vagyonkezelésre jogosult gyámja minden évben számadást nyújt be a gyámhivatalhoz. A számadás elbírálása során a gyámhivatal a benyújtott iratok alapján megvizsgálja a számadás helyességét, elbírálja a kiadások szükségességét, értékeli a gazdálkodás során tanúsított gondosságot.

Utógondozás, utógondozói ellátás

A gyámhivatal feladatkörébe tartozik a nagykorúvá vált átmeneti, illetve tartós nevelésből kikerült fiatalok utógondozása, utógondozói ellátásának biztosítása.

Az 1997. évi XXXI. tv. 92.§ alapján az átmeneti vagy tartós nevelés megszűnése után - kivéve, ha a gyermeket örökbe fogadták - a gyámhivatal legalább egy év időtartamra elrendeli a gyermek és a fiatal felnőtt **utógondozását** feltéve, hogy az utógondozást a fiatal felnőtt maga is kéri.

Az utógondozás célja, hogy elősegítse a gyermek, illetve a fiatal felnőtt családi környezetébe való visszailleszkedését, önálló életének megkezdését. Az utógondozott köteles együttműködni az utógondozójával, életvezetési tanácsait megfogadni, útmutatását betartani. Az utógondozó félévente írásban tájékoztatja a gyámhivalt az utógondozás eredményességéről.

Ha a fiatal felnőtt otthonteremtési támogatás iránti kérelmet nyújt be, akkor a gyámhivatal az otthonteremtési támogatás elszámolásának időpontjáig meghosszabbítja az utógondozást, vagy ha nincs utógondozás alatt, akkor gondoskodik a kirendelésről.

A gyámhivatal 2007-ben 8 esetben rendelkezett utógondozás elrendeléséről, melynek során a TEGYESZ utógondozóját rendelte ki. Az utógondozás elrendelése 4 esetben az otthonteremtési támogatás megállapításához kapcsolódott.

Az 1997. évi XXXI. tv. 93. §-a értelmében a gyámhivatal a fiatal felnőtt kérelmére, - illetve a gyermek nagykorúságának elérése előtt a gyám (hivatásos gyám) javaslatának figyelembevételével - elrendeli az **utógondozói ellátást**, ha a gyermek, illetve a fiatal felnőtt átmeneti vagy tartós nevelésbe vétele nagykorúvá válásával szűnt meg, és

- a) létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, vagy
- b) a nappali oktatás munkarendje szerint, vagy felsőfokú iskola nappali tagozatán tanulmányokat folytat, vagy
- c) szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja.

Az utógondozói ellátását a fiatal felnőtt huszonnegyedik évének betöltéséig kérheti.

Utógondozói ellátás elrendelése érdekében az elmúlt évben 4 kérelmet nyújtottak be a gyámhivatal felé. A benyújtott kérelmek minden esetben nappali tagozatos tanulmányok végzéséhez kapcsolódtak.

2007-ben 3 utógondozói ellátás szűnt meg. 1 fő elérte a jogszabályban meghatározott 24. életévet, 2 fő pedig önálló életvitelre képessé vált, az ellátás feltételei nem álltak fenn.

Otthonteremtési támogatás

Az 1997. évi XXXI. tv. értelmében az **otthonteremtési támogatás** célja, hogy az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatal felnőtt lakáshoz jutását, tartós lakhatásának megoldását elősegítse.

Otthonteremtési támogatásra jogosult az a fiatal felnőtt, akinek legalább hároméves időtartamú folyamatos - gondozási helyén töltött - nevelésbe vétele a nagykorúvá válásával szűnt meg, és készpénzének, biztosításra vagy más célból lekötött betétjének, vagy ingatlan vagyonának értéke a nagykorúvá válásakor nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatvanszorosát.

A támogatás felhasználható részben vagy egészben a fiatal felnőtt tulajdonába kerülő építési telek, életvitelszerű lakhatásra alkalmas lakás, családi ház, tanya vásárlására, illetve építésére, lakhatóvá tételére, tulajdon vagy tulajdonrész szerzéssel járó felújítására vagy bővítésére, bérlakás bérleti díjának kifizetésére, önkormányzati bérlakásának felújítására, bérlői jogviszony megvásárlására, államilag támogatott lakásprogramban való részvételre, valamint otthonteremtést elősegítő hitelintézeti kölcsön egyösszegű törlesztésére.

Indokolt esetben az otthonteremtési támogatás felhasználható a tartósan beteg vagy fogyatékos fiatal felnőtt megfelelő ellátását biztosító, az Szt. hatálya alá tartozó bentlakásos szociális intézménybe fizetendő egyszeri hozzájárulásra is.

Az otthonteremtési támogatás iránti igényt a kérelmező a nagykorúvá válást követően, de legkésőbb a 24. évének betöltéséig, ha a nagykorúvá vált fiatal felnőtt még tanulói, illetőleg hallgatói jogviszonyban áll, a tanulmányainak befejezéséig, de legkésőbb a 25. évének betöltéséig nyújthatja be. E határidő elmulasztása jogvesztő.

A gyámhivatal határozata alapján a - székhelye szerinti - települési önkormányzat jegyzője az otthonteremtési támogatást a központi költségvetés terhére biztosítja.

Otthonteremtési támogatás iránti kérelmet 4 fiatal felnőtt nyújtott be a gyámhivatalhoz az elmúlt évben, támogatásként 5.969.000,-Ft került kifizetésre. A kérelmezők közül 3 fő lakóingatlan vásárlására, 1 fő pedig lakás-előtakarékossági konstrukció egyösszegű befizetéséhez kapott támogatást. A gyámhivatal a lakóingatlan esetében a Magyar Állam javára 5 éves elidegenítési és terhelési tilalmat jegyeztetett be a földhivatalnál az ingatlan tulajdoni lapjára.

Problémát jelent, hogy az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatalok mögött nincs családi háttér, segítség, ezért a maximálisan nyújtható 1.627.800,-Ft otthonteremtési támogatás lakóingatlan vásárlására nem elégséges.

Gyermektartásdíj megelőlegezése

Az 1997. évi XXXI. tv. alapján a gyermektartásdíj megelőlegezésének akkor van helye, ha a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatában már megállapította vagy van olyan külföldi bíróság, vagy más hatóság által hozott jogerős határozat, amelyet a Magyarországon élő gyermek javára nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján kell végrehajtani, a gyermektartásdíj összegének behajtása átmenetileg lehetetlen, továbbá a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő nem képes a gyermek részére a szükséges tartást nyújtani, feltéve, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi átlagjövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét.

Nincs helye a gyermektartásdíj megelőlegezésének, ha a kötelezett lakóhelye olyan államban van, ahol a tartásdíj nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján nem érvényesíthető, vagy külföldi tartózkodási helye ismeretlen, vagy a jogosulttal közös háztartásban él.

Nincs helye továbbá a gyermektartásdíj megelőlegezésének részösszegű megfizetés vagy részösszegű behajthatóság esetén, ha ennek mértéke a bíróság által megállapított gyermektartásdíj alapösszegének ötven százalékát meghaladja, vagy lejárt gyermektartásdíj esetén.

A feltételek fennállása esetén a gyermektartásdíj megelőlegezése a gyermek nagykorúvá válása után is megállapítható, illetve a már megállapított gyermektartásdíj továbbfolyósítható addig az időpontig, ameddig a középfokú nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányokat folytat, de legfeljebb huszadik évének betöltéséig.

A gyámhivatal megelőlegezést elrendelő határozata alapján a – székhelye szerinti – települési önkormányzat jegyzője a gyermektartásdíj megelőlegezését a központi költségvetés terhére biztosítja.

A gyámhivatalban 2007-ben 34 alkalommal kezdeményeztek eljárást a fenti jogszabályok alapján tartásdíj állam általi megelőlegezésére, ez összesen 41 kiskorút érintett. A gyámhivatal 9 esetben elutasította a kérelmet, 14 esetben megelőlegezte a tartásdíjat. A kérelem visszavonása 9 esetben fordult elő.

Gyermektartásdíj megelőlegezése címén 2007. évben 7.255.000,-Ft került kifizetésre. Ez 2.500.000,- forinttal kevesebb, mint a megelőző évben, melynek oka a megelőlegezés feltételeinek, valamint a lejárt tartásdíj ismételtetésének a szigorítása.

Családi jogállás rendezése

A 149/1997. (IX. 10.) Korm. Rendelet 54. §-ának rendelkezése alapján, ha az anyakönyvvezető apa adatai nélkül anyakönyvezett gyermek születéséről küld értesítést, a jegyző tájékoztatja az anyát arról, hogy apai elismerő nyilatkozat felvételére a Gyvt. 125. §-a (3) bekezdésének b) pontja alapján bármely települési önkormányzat jegyzője, illetve bármely városi gyámhivatal illetékes.

Amennyiben a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételére az anyakönyvvezető által küldött értesítés kézhezvételét követő 30 napon belül nem kerül sor, úgy a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében az eljárást az illetékes gyámhivatal hivatalból folytatja le.

A gyermek apjának azt kell tekinteni, akivel az anya a fogamzási idő kezdetétől a gyermek születéséig eltelt idő, vagy annak legalább egy része alatt házassági kötelékben állott. A házasság érvénytelensége az apaság vélelmét nem érinti. A vélelmezett fogamzási idő a gyermek születésének napjától visszafelé számított száznyolcvankettedik és háromezredik nap között eltelt idő, mind a két határnap hozzászámításával. Bizonyítani lehet azonban, hogy a gyermek fogamzása a vélelmezett fogamzási idő előtt vagy után történt. Ha a nő házasságának megszűnése után újból házasságot kötött, az újabb házasságának fennállása alatt született gyermeke apjának akkor is az újabb férjet kell tekinteni, ha a korábbi házasság megszűnése és a gyermek születése közt háromszáz nap nem telt el. Ha azonban ez a vélelem megdől, a gyermek apjának a korábbi férjet kell tekinteni.

A családi jogállás rendezésére irányuló eljárás megindítását a szülő, vagy más törvényes képviselő, a gyermeket magáénak elismerni szándékozó férfi, valamint a 14. életévét betöltött gyermek is kérheti.

A gyermek családi jogállása rendezésének módjáról a gyámhivatal értesíti a gyermek lakóhelye szerinti települési önkormányzat jegyzőjét.

A gyámhivatal meghallgatja a kiskorú édesanyját és az anya jegyzőkönyvi nyilatkozatától függően megteszi a szükséges intézkedéseket a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében.

A teljes hatályú apai elismerés és feltételei

Az 1952. évi IV. tv. (Csjt.) 36. §-a értelmében, ha az anya a fogamzási idő kezdetétől a gyermek születéséig eltelt idő vagy annak egy része alatt nem állott házassági kötelékben, a gyermek apjának kell tekinteni,

- a) azt a férfit, aki a gyermeket teljes hatályú nyilatkozattal a magáénak ismerte el, vagy
- b) azt, akit a bíróság jogerős ítélettel a gyermek apjának nyilvánított, vagy
- c) aki a gyermek születése után az anyával házasságot kötött és a gyermeket magáénak elismerte.

A teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat az apaságot egymagában megállapítja. Az a férfi, akitől a gyermek származik, a fogamzási idő kezdetétől fogva a gyermeket teljes hatályú nyilatkozattal a magáénak ismerheti el, ha a törvény értelmében nem kell más férfit a gyermek apjának tekinteni és a gyermek legalább tizenhat évvel fiatalabb, mint a nyilatkozó.

A gyermek születése után, amennyiben van a gyermeket magáénak elismerő apa, az apaként megnevezett férfit a gyámhivatal meghallgatja és, ha az apaság tényét nem vitatja, tájékoztatja az apai elismerő nyilatkozat joghatásairól, jogairól és kötelezettségeiről, majd felhívja őt az apai elismerő nyilatkozat megtételére. Az apai elismerő nyilatkozatot a gyámhivatal jegyzőkönyvbe foglalja. A nyilatkozat teljes hatályához szükséges az anyának, a kiskorú gyermek törvényes képviselőjének és ha a gyermek a 14. életévét betöltötte, a gyermek hozzájárulása is. Ha az anya, illetőleg a gyermek nem él, vagy nyilatkozatában tartósan gátolva van, a hozzájárulását a gyámhatóság adja meg. Az elismerést és a hozzájárulást anyakönyvvezetőnél, bíróságnál, gyámhatóságnál, illetőleg a magyar külképviseleti hatóságnál jegyzőkönyvbe kell venni, vagy közjegyzői okiratba kell foglalni. Ezt követően a gyámhivatal a szülőkkel teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel és az anyakönyvvezetőtől kéri a gyermek újraanyakönyvezését.

A teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételét a szülők a gyermek születése előtt is kérhetik. Amennyiben a várandós édesanya kiskorú, a gyámhivatal a méhmagzat részére eseti gondnokot rendel ki. Ha az apaságot megállapító teljes hatályú elismerő nyilatkozatot a gyermek születése előtt teszik, a fogamzás és a szülés feltételezett időpontját szakorvosi bizonyítvánnyal kell igazolni.

Ha az édesanya megnevezi a gyermek vér szerinti apját, de a megnevezett személy nem kíván teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot tenni, a gyámhivatal apaság megállapítása iránt pert kezdeményez a bíróságon, melynek során a kiskorú képviselőre ügyvéd személyében eseti gondnokot rendel. Ha a származás reprodukciós eljárás következménye, nincs helye apaság bírósági úton történő megállapításának azzal a férfival szemben, aki az eljárás lefolytatásához ivarsejtet vagy embriót adományozott.

A bíróság a gyermek apjának nyilvánítja azt a férfit, aki az anyával a fogamzási időben nemileg érintkezett, és az összes körülmény gondos mérlegelése alapján alaposan következtethető, hogy a gyermek ebből az érintkezésből származik. Az apaság bírósági megállapítását maga az apa, a gyermek, a gyermek halála után leszármazója kérheti.

A gyámhivatal a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételekor vizsgálja az anya családi állapotát és az anya volt férje tekintetében esetleg fennálló apasági vélelmet. A hajadon családi állapotot hatósági bizonyítvánnyal kell igazolni, ha ezen adat a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásból nem állapítható meg.

Az apaság vélelmének megdöntése

A gyámhivatal közreműködik az apaság vélelmének megdöntése során is, kérelemre eseti gondnokot rendel a kiskorú részére a perbeli képviselő érdekében. Ez esetben a gyámhivatal nyilatkoztatja az anyát, a vélelmezett apát, valamint azt a férfit, aki az apaság megdöntését követően, kiskorúra vonatkozóan apai elismerő nyilatkozatot kíván tenni. A gyámhivatal a perindításhoz csak akkor járulhat hozzá, ha a származás kiderítése és a családi jogállás rendezése a kiskorú érdekében áll. Ha az anya és a vélelmezett apa között a gyermek elhelyezése vitás, a gyámhivatal a hozzájárulást csak kivételesen indokolt esetben adhatja meg. A családi jogállás megállapítása iránt indított perben hozott ítélet mindenkivel szemben hatályos.

Képzelt apa adatainak megállapítása

A 149/1997. (IX.10.) Korm. Rendelet 60. §-a alapján a gyámhivatal a születési anyakönyvbe apa adatai nélkül bejegyzett gyermek részére képzelt személyt állapít meg apaként

- a) a gyermek harmadik életévének betöltéséig az anya kérelmére bármikor,
 - b) a gyermek harmadik életévének betöltése után hivatalból,
- feltéve, hogy az apaság megállapítása iránt nincs per folyamatban.

A gyámhivatal az anya meghallgatásakor, illetőleg kérelméről a gyámhivatal jegyzőkönyvet vesz fel és lehetőleg vele egyetértésben állapítja meg a képzelt személy családi és utónevét, születési helyét és évét, hónapját, napját, lakóhelyét.

Ha az anya nem hallgatható meg - ismeretlen helyen tartózkodik vagy meghallgatása céljából a szabályszerű idézésre nem jelenik meg - a gyámhivatal belátása szerint állapítja meg a szükséges adatokat.

Az apa családi nevéről, ha az anya ismert, az anya legközelebbi ismert anyai ági férfi felmenőjének családi nevét kell megállapítani.

Az anya kérelmére azonban a gyámhatóság az apa családi nevéül megállapíthatja az anya családi nevét, az anya által megjelölt más családi nevet, feltéve, hogy az más jogos érdekét nem sérti.

Nem állapítható meg olyan családi név, amely a gyermekre sérelmes. A gyámhatóság az egyéb személyi adatokat – mások jogos érdekeinek sérelme nélkül – belátása szerint állapítja meg.

A gyermek neve

Az 1952. évi IV. tv. 42. §-a értelmében: A gyermek - szüleinek megállapodása szerint - apjának vagy anyjának családi nevét viseli. A házasságban élő szülők valamennyi, a házasság fennállása alatt született közös gyermekének csak azonos családi neve lehet. Közös házassági nevet viselő házastársak gyermeke csak a szülők közös házassági nevét viselheti. A saját nevüket viselő szülők megállapodása alapján a gyermek az apa és az anya családi nevét együtt is viselheti. A gyermek családi neve legfeljebb kéttagú lehet.

Ha nincs olyan személy, akit a gyermek apjának kell tekinteni, a gyermek az anyja családi nevét viseli mindaddig, amíg a képzelt apát az anyakönyvbe be nem jegyezték. Az anya a képzelt személy apaként való bejegyzésére irányuló eljárás során bejelentheti, hogy a gyermeke továbbra is az ő családi nevét viseli. A gyermek utónevét a szülők határozzák meg.

A gyámhivatal előtt 2007-ben 54 kiskorú családi jogállása rendeződött. Ebből 25 esetben született teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat, apaság bírói megállapítására 5 esetben került sor. Képzelt apa megállapításáról a gyámhivatal 14 határozatot hozott.

A gyámhivatal 10 alkalommal járult hozzá a kiskorú nevében apaság vélelmének megdöntése iránti per megindításához.

Évek óta folyamatosan növekvő tendenciát mutat a rendezetlen családi jogállású gyermekek születése és ezzel egyenes arányban emelkedett a kiskorú anyák gyermekvállalása is.

A szülők kevés esetben gondoskodnak a gyermek megszületése előtt a családi jogállás rendezéséről. Gyakori az olyan anya is, aki nem kíván apaként senkit megjelölni, illetve nem tudja ki a vérszerinti apja a gyermeknek. Sokszor előfordul az is, hogy a gyámhivatal idézésére meg sem jelennek az anyák, és a gyámhivatal a szülő meghallgatása nélkül kénytelen képzelt apa megjelöléséről gondoskodni.

Kiskorú anyák ügyében a gyámhivatalnak az újszülött részére törvényes képviselőként gyámot kirendelni. Ezt a szerepet jellemzően az anyai ági nagymama szokta vállalni.

Az 1959. évi IV. tv. 77. § (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van a névviseléshez. A név arra szolgál, hogy a személy egy adott közösség többi tagjától megkülönböztethető legyen. A névviseléssel a természetes és a nem természetes személy célja is az, hogy magát másoktól elkülönítésre alkalmas módon megjelölje, s ekként biztosítsa, hogy a név alapján őt – és csakis őt – lehessen felismerni.

A magyar családjogban a név vérszerinti családhoz való tartozást is szimbolizálja, a magyar társadalmi szokások szerint a gyermekek általában az apa családi nevét használják. Az anya családi nevének használata csak a szülők közötti ilyen tartalmú megegyezése esetén engedélyezhető.

A kiskorúnak tehát joga van az apa családi nevének viseléséhez, és a szülők megegyezésének hiányában ehhez azért fűződik érdeke, mert az elsődlegesen vérszerinti apai családhoz tartozást fejezi ki, a gyermeket nem érhetik esetleges hátrányos megkülönböztetések amiatt, hogy nem az egyébként is vele kapcsolatot nem tartó, őt nem nevelő édesapja nevét viseli.

Örökbefogadás

A házasságról, családról és gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (Csjt.) 46. §-ának értelmében az **örökbefogadás célja** az, hogy az örökbefogadó, valamint annak rokonai és az örökbefogadott között családi kapcsolatot létesítsen és elsősorban az olyan kiskorúak családi nevelését biztosítsa, akiknek szülei nem élnek, vagy akiket szüleik megfelelően nevelni nem képesek.

Örökbefogadni csak kiskorú személyt lehet.

Az örökbefogadásnak kifejezetten a gyermek érdekeit kell szolgálnia. Az örökbefogadás során a gyermek érdekében minden olyan körülményt vizsgálni kell, ami egyértelműen tisztázza, hogy az örökbefogadás folytán a kiskorú egészséges testi, erkölcsi, szellemi fejlődése, személyi és vagyoni jogainak védelme minden tekintetben biztosított.

Nagyon fontos az örökbefogadó szándékának szilárdsága is. A jogszabályok éppen ezért rendkívül szigorú feltételeket szabnak az örökbefogadás létrejöttéhez.

A Csjt. 47. §-a szerint örökbefogadó csak az a teljesen cselekvőképes, nagykorú személy lehet, aki - a külön jogszabályban meghatározott - örökbefogadás előtti tanácsadáson és felkészítő tanfolyamon eredménnyel részt vett, és személyisége, valamint körülményei alapján - a gyámhivatal örökbefogadás előtti eljárása során hozott határozata értelmében - alkalmas a gyermek örökbefogadására, továbbá a gyermeknél legalább 16, legfeljebb 45 évvel idősebb.

A rokoni, illetve a házastársi örökbefogadás esetén a korkülönbségtől, illetve a felkészítő tanfolyam elvégzésétől el kell tekinteni.

Nem fogadhat örökbe az, aki a szülői felügyelet megszüntetését vagy a közügyektől való eltiltást kimondó jogerős bírósági ítélet hatálya alatt áll.

A gyámhivatal a fentiek alapján az örökbefogadási ügyek között dönt **az örökbefogadó személyek alkalmasságáról** a Pest Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat javaslata, illetve a beszerzett környezettanulmány, házi orvosi igazolás és pszichológiai szakvélemény alapján.

A gyámhivatal 2007-ben 21 szülőt nyilvánított örökbefogadásra alkalmasnak. Ilyen irányú kérelem elutasítására nem került sor.

Az örökbefogadásnak két típusa van. Az egyik a **nyílt örökbefogadás**, amelynek lényege, hogy az örökbefogadók és a vér szerinti szülők együttesen, nyílt tárgyalás keretében nyilatkoznak szándékukról.

Titkos örökbefogadásról akkor beszélhetünk, ha a vér szerinti szülő és az örökbefogadó szülő nem ismerik egymás adatait, a vér szerinti szülő nem kap értesítést gyermeke örökbefogadásáról, annak körülményeiről.

A gyámhivatal 2007-ben összesen 3 kiskorú örökbefogadását engedélyezte.

A gyámhivatal a jogszabályok ismertetése mellett figyelmet fordít arra, hogy az örökbefogadni szándékozókát tájékoztassa azokról az alapítványokról, amelyek jogosultak az örökbefogadás közvetítésére, illetve felhívjuk a figyelmüket arra is, az interneten hol találhatnak az örökbefogadással kapcsolatos információkat.

A Csjt. 48/A.§-a szerint a gyámhivatal az átmeneti nevelésbe vett gyermeket **örökbe fogadhatónak nyilvánítja**, ha a szülő gyermekével önhibájából egy éve nem tart rendszeres kapcsolatot, életvitelén, körülményein nem változtat, és emiatt az átmeneti nevelés nem szüntethető meg.

A gyámhivatal az átmeneti nevelésbe vett gyermeket örökbe fogadhatónak nyilvánítja abban az esetben is, ha a szülő lakó- és tartózkodási helyét az új lakó- és tartózkodási helye hátrahagyása nélkül megváltoztatja, melynek felderítésére irányuló intézkedések fél éven belül nem vezetnek eredményre, vagy a szülő fél éven át gyermekével semmilyen formában nem tart kapcsolatot.

A Csjt. 53/A. §-a alapján **az örökbefogadott tájékoztatást kérhet a gyámhivataltól vér szerinti szülőjének adatairól**. A tájékoztatás megadásához a vér szerinti szülő meghallgatása, továbbá, ha az örökbefogadott még kiskorú, az örökbefogadó vagy más törvényes képviselő meghallgatása is szükséges.

A vér szerinti szülő adatairól való tájékoztatást az előző rendelkezésekben meghatározott feltételek esetén sem lehet engedélyezni, ha a kiskorú örökbefogadott érdekeivel ellentétben áll.

Kapcsolattartás

A kapcsolattartás célja, hogy a gyermek és a szülő, valamint a más kapcsolattartásra jogosult közeli hozzátartozó közötti családi kapcsolatot fenntartsa, továbbá az arra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kíséresse, tőle telhetően elősegítse.

A gyermekétől különélő szülő joga és kötelessége, hogy gyermekével kapcsolatot tartson fenn, vele rendszeresen érintkezzen.

A gyermekkel való kapcsolattartásra a szülő, a nagyszülő, a nagykorú testvér, továbbá - ha a szülő és a nagyszülő nem él, illetőleg a kapcsolattartásban tartósan akadályozva van, vagy kapcsolattartási jogát önhibájából nem gyakorolja- a gyermek szülőjének testvére, valamint szülőjének házasátára is jogosult.

A gyámhivatal előtt 2007. évben 139 esetben kezdeményeztek kapcsolattartási eljárást, amely az előző évitől 89 kérelemmel több.

A 139 kérelemből az átmeneti és tartós neveltek kapcsolattartásának szabályozására, végrehajtására 45 kérés vonatkozott.

A legjellemzőbb az, hogy szülői kapcsolattartási ügyben kell eljárnia a gyámhivatalnak, de egyre több nagyszülő fordul segítségért a hivatalhoz unokája láthatásának ügyében. Előfordult olyan eset is, amikor a nagykorú testvér kezdeményezett eljárást.

A gyámhivatal indokolt esetben előmozdítja a szabadságvesztésben vagy előzetes letartóztatásban lévő szülő gyermekével való kapcsolattartását, ha ez a gyermeket nem veszélyezteti. Ennek érdekében a gyámhivatal a szülő kérelmére, illetve a büntetés-végrehajtási intézet megkeresésére - a jegyző véleményének figyelembevételével - a gyermekkel kapcsolatos információkat adhat.

A kapcsolattartásról - a szülők megegyezésének hiányában, illetőleg a szülők és a gyám közötti vita esetében- a gyámhatóság dönt.

A gyámhivatal a kapcsolattartást elsősorban egyezség létrehozásával - tárgyalás megtartásával- rendezi. Ennek során a szülő és más kapcsolattartásra jogosult a folyamatos és az időszakos kapcsolattartás gyakoriságáról és időtartamáról, a gyermek átadásának és visszaadásának helyéről, idejéről és módjáról, a kapcsolattartás elmaradására vonatkozó értesítési kötelezettségről, az elmaradt kapcsolattartás pótlásáról, valamint - szükség szerint - egyéb formáiról megegyezhetnek. A gyámhivatalnak és a bíróságnak az egyezség létrehozása során törekednie kell a szülők és a 14. életévét betöltött gyermek közötti megegyezésre is.

Egyezség hiányában a gyámhivatal - a kapcsolattartás céljának megfelelően - a szülő és más kapcsolattartásra jogosult méltányos érdekére, körülményeire és a gyermek korára, egészségi állapotára, tanulmányi előmenetelére tekintettel a gyermek érdekében dönt.

A gyámhivatal a kapcsolattartás szabályozására irányuló kérelmet elutasítja, ha a jogosult a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését súlyosan veszélyeztette, illetőleg a szülő szülői kötelezéseit saját hibájából tartósan nem teljesítette, illetve elhanyagolta, és magatartásán nem változtatott.

A gyámhivatal, illetőleg a bíróság a már megállapított kapcsolattartási jogot a gyermek érdekében - kérelemre - korlátozza, ha a jogosított a jogával a gyermek vagy a gyermeket nevelő személy sérelmére visszaél.

Visszaélésnek minősül az is, ha a jogosult nem a szabályozásnak megfelelően él kapcsolattartási jogával, illetve ha ezen kötelezettségének önhibájából 6 hónapig nem tesz eleget.

A kapcsolattartási jog korlátozása során a gyámhivatal vagy a bíróság a már megállapított kapcsolattartás formájának vagy gyakoriságának, továbbá időtartamának megváltoztatásáról dönthet.

A gyámhivatal, illetőleg a bíróság - kérelemre - meghatározott időre a kapcsolattartási jog szüneteltetését rendeli el, ha a jogosított a jogával a gyermek vagy a gyermeket nevelő személy sérelmére súlyosan visszaél. A szünetelés leghosszabb időtartama 6 hónap, különösen súlyos visszaélés esetén 1 év.

A gyámhivatal, illetőleg a bíróság a határozatában megállapított kapcsolattartási jogot kérelemre megvonja, ha a jogosított a jogával a gyermek vagy a gyermeket nevelő személy sérelmére súlyosan visszaél, és e magatartásával a gyermek nevelését és fejlődését súlyosan veszélyeztette.

A gyámhivatal 104 esetben szabályozta a kapcsolattartást, 87 esetben határozattal zárta le az eljárást. A szülők 17 esetben kötöttek egyezséget.

A gyámhivatal az átmeneti nevelésbe került gyermekekre vonatkozóan is szabályozza a kapcsolattartásra jogosultak számára a láthatást. 2007. évben 45 esetben hozott a gyámhivatal ilyen jellegű határozatot.

A kapcsolattartásra vonatkozó bírósági határozat végrehajtásáról a gyámhatóság gondoskodik. Ha a gyermeket nevelő szülő vagy más személy a kapcsolattartást szabályozó határozatnak önhibájából nem tesz eleget, a gyámhivatal végzésben figyelmezteti magatartásának következményeire. A végzés tartalmazza a gyermeket nevelő szülő vagy más személy felhívását a jogellenes magatartás megszüntetésére, illetve a jogellenes magatartás fenntartásának jogkövetkezményeire.

A gyámhivatal a végrehajtást elrendelő végzésében foglaltak eredménytelensége esetén, feltéve, hogy a figyelmeztetés kézhezvételétől számítva még nem telt el 1 év, a gyámhivatal a kötelezettel szemben bírságot szabhat ki, melynek összege 5.000-500 000.-Ft-ig terjedhet.

A gyámhivatal által szabályozott kapcsolattartási ügyekben 3 esetben, a bíróság által szabályozott ügyekben pedig 14 esetben alkalmazott végrehajtási cselekményt. A költségviselésre vonatkozó döntésre 21 esetben került sor.

A gyámhivatal számára az egyik legproblematisabb terület a kapcsolattartás. Ennek alapvetően az az oka, hogy a hivatalhoz szinte kivétel nélkül abban az esetben fordulnak a szülők, nagyszülők, testvérek, ha családi kapcsolataik olyan mértékben megromlottak, hogy egymás között nem tudják azokat megoldani. A felnőttek közötti feszültség - sok esetben gyűlölködés - olyan mértékű, hogy még a legkisebb megegyezésre sem hajlandóak egymással, így a gyámhivatal minden igyekezete ellenére sem tud egyezséget létrehozni a felek között. A szülők sok esetben a gyermek érdekeit háttérbe szorítva igyekeznek igazukat bizonyítani és elsődleges céljuk nem a megegyezés, sokkal inkább a másik fél bosszantása. A szülők közötti elmérgesedett viszonyt a gyámhivatalnak nem feladata feloldani, de más szervek bevonásával kísérletet tehet ennek megvalósulása érdekében.

A 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet szerint ha a szülők, illetve a kapcsolattartásra jogosultak a kapcsolattartás módjában vagy idejében nem tudnak egyezsége jutni, a gyámhivatal felhívja a feleket a gyermekvédelmi közvetítői (mediációs) eljárás igénybevételének a lehetőségére. Közvetítői eljárás a végrehajtási eljárás során is igénybe vehető. A közvetítői eljárásra a felek együttes kérelmére vagy a gyámhivatal kezdeményezésére a felek beleegyezésével kerülhet sor.

Ha a kapcsolattartás szabályozására irányuló eljárás alatt vagy a végrehajtási eljárás során a felek bejelentik a gyermekvédelmi közvetítői eljárás igénybevételére vonatkozó szándékukat, a gyámhivatal tájékoztatást ad számukra a közvetítői eljárás helyéről, menetéről, és egyidejűleg elrendeli az előtte folyamatban lévő eljárás négy hónapra történő felfüggesztését.

Ha a közvetítői eljárás 4 hónap alatt nem vezet eredményre, erről a közvetítő tájékoztatja a gyámhivatalt. Ilyen esetben a gyámhivatal az eljárást hivatalból folytatja. Amennyiben a közvetítői eljárás valamelyik fél együttműködésének hiánya miatt nem vezet eredményre, a másik fél kérelmére a gyámhivatal az eljárást 4 hónapon belül is folytatja.

Ha a felek között egyezség jön létre, azt a közvetítő írásba foglalja, melyet a közvetítő és a felek is aláírnak. A közvetítő az aláírt egyezséget 8 napon belül megküldi a kapcsolattartást szabályozó gyámhivatalnak. A gyámhivatal a felek kérelmére az egyezséget jóváhagyja.

A szabályozás azonban nem sokat lendít a kapcsolattartási ügyek konfliktusmentes elintézésén, tekintettel arra, hogy a közvetítő igénybevételére a gyámhivatal nem kötelezheti a feleket, a közvetítői eljárásra csak a felek beleegyezésével kerülhet sor.

Gyermekvédelmi közvetítői eljárás igénybevételére 2007. évben nem került sor, attól a kapcsolattartásban érintett felek elzárkóznak. Több esetben előfordult, hogy a gyermek érdekét az szolgálná, ha a kapcsolattartás szakember felügyelete mellett (gyermekjóléti szolgálat kapcsolatügyletén) történne, azonban ennek akadálya, hogy a környező (a gyámhivatal illetékességi területén lévő) településeken a kapcsolattartások időpontjában (hétvégeken) nincs ügyelet személyi és anyagi feltételek hiányában.

A kapcsolattartási eljárások során szinte kivétel nélkül tapasztalható, hogy külső segítség nélkül nem tudják megoldani a helyzetet a szülők. A gyerekek személyiségének egészséges fejlődése a válás, illetve az azt követő új helyzet, a szülők közötti konfliktusok miatt veszélybe kerül, ezért a gyámhivatal a legtöbb esetben igénybe veszi a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok közreműködését, illetve ha szükséges, a jegyzői gyámhatóságnál a védelembé vételi eljárás megindítását kezdeményezi.

A gyámhivatal a gyermekjóléti központ kapcsolatügyletének, illetve a gyermekjóléti szolgálatnak a közreműködését vagy a védelembé vétel elrendelését kezdeményezheti, ha a kapcsolattartás gyakorlása konfliktusokkal jár, folyamatosan akadályokba ütközik, illetve a felek között kommunikációs zavarok állnak fenn. A gyermeknek joga van arra, hogy különélő szülőjével (illetve kapcsolattartásra jogosult más személlyel) a családi kapcsolatot fenntartsa, ennek akadályozása bármelyik fél részéről a gyermeket veszélyezteti, jogait sérti. A veszélyeztetettség megelőzése céljából ezért szoros együttműködés van a gyermekjóléti szolgálatok és a gyámhivatal között. Kérésünkre a családgondozók segítséget nyújtanak a gyermekek és a kapcsolattartásban érintett felek részére, veszélyeztetettség kialakulása esetén értesítik a gyermek lakóhelye szerint illetékes jegyzőt.

A **gyermekjogi képviselő** ellátja a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermek jogainak védelmét, és segíti a gyermeket jogai megismerésében és érvényesítésében. A gyermekjogi képviselő kiemelt figyelmet fordít a különleges vagy speciális ellátást igénylő gyermek védelmére.

Gyámság, családbafogadás

Az 1952. IV. tv. (Csjt.) 93. §-ának értelmében az a kiskorú, aki nem áll szülői felügyelet alatt, gyámság alá tartozik.

A gyámság alá tartozó kiskorú részére a gyámhivatal gyámot rendel. A gyámhatóság a gyámrendelés iránt hivatalból intézkedik.

A kiskorú legközelebbi rokonai kötelesek a gyámhatóságnak haladéktalanul bejelenteni, ha a kiskorú részére bármely okból gyám rendelése szükséges. A bíróság, az anyakönyvvezető, a hagyatéki leltározást végző és az egyéb államigazgatási feladatot ellátó szervek kötelesek a gyámhatósággal közölni a hivatalos eljárásuk során tudomásukra jutott minden olyan esetet, amelyben valamely kiskorú részére gyámot kell rendelni.

A gyámság viselése elsősorban azt illeti, akit a szülői felügyeletet gyakorló szülő közokiratban vagy végrendeletben gyámul megnevezett (nevezett gyám). Ha a szülői felügyeletre egyaránt jogosult szülők más-más gyámot neveztek meg, a körülmények figyelembevételével a gyámhatóság határoz afelől, hogy a gyámságot melyik viselje.

A nevezett gyámot csak akkor szabad mellőzni, ha a törvény értelmében gyámságot nem viselhet, vagy a gyámság átvételében gátolva van, végül ha kirendelése a kiskorú érdekét veszélyeztetné.

Nevezett gyám nemlétében a gyámhatóság elsősorban a gyámság ellátására alkalmas rokont, illetőleg a kiskorúval más családi kapcsolatban álló személyt rendel ki gyámul. Ha ilyen hozzátartozó nincs, a gyámhatóság más alkalmas személyt rendel ki.

Gyám lehet minden nagykorú személy, akivel szemben e törvényben meghatározott kizáró körülmény nem áll fenn.

Gyámságot nem viselhet az,

- a) aki gondnokság alatt áll,
- b) aki a szülői felügyeletet megszüntető vagy a közügyektől eltiltó jogerős ítélet hatálya alatt áll,
- c) akit a szülői felügyelet gyakorlására jogosult szülő a gyámságból közokiratban vagy végrendeletben kizárt,
- d) akinek szülői felügyeleti joga azért szünetel, mert gyermekét a gyámhivatal átmeneti vagy tartós nevelésbe vette,
- e) akinek a gyermekét örökbe fogadhatónak nyilvánították.

Törvény eltérő rendelkezése hiányában a gyám a gyámsága alatt állónak gondozója, vagyonának kezelője és törvényes képviselője. A gyámot a gyámsággal járó jogok és kötelességek, ha a gyámhatóság másként nem rendelkezik, a kirendelő határozat kézbesítését követő naptól kezdve illetik meg, illetőleg terhelik.

A gyám működésében a gyámhatóság rendszeres felügyelete és irányítása alatt áll. Működéséről, különösen a gyámsága alatt álló kiskorú ügyeiről bármikor köteles felvilágosítást adni a gyámhatóságnak.

Az 1997. évi XXXI. tv. 70. §-a alapján a szülői felügyeletet gyakorló mindkét szülő vagy a szülői felügyeletet egyedül gyakorló szülő kérelmére - a különélő másik szülő meghallgatásával - a gyámhivatal hozzájárulhat ahhoz, hogy a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok miatt a gyermeket a szükséges ideig más, általa megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje, feltéve, hogy a **családbafogadás** a gyermek érdekében áll.

A családbafogadás ideje alatt a szülő felügyeleti joga szünetel. A családba fogadó szülőt (szülőket) a gyámhivatal gyámul rendeli. A családbafogadás az alapul szolgáló ok előrelátható fennállásáig tart. A családbafogadást a gyámhivatal a gyám tájékoztatása alapján évente felülvizsgálja. A szülőt megilleti a kapcsolattartás joga, valamint a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben való együttes döntési jog. A gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben felmerült vitákban a gyámhivatal dönt.

A gyámhivatal összesen 86 gyámság alatt álló gyermeket tart nyilván. A gyámok közül 49 családbafogadó személy, 29 fő harmadik személy, 4 fő hivatásos gyám.

Gyám kirendelésére a következők miatt volt szükség:

- a szülők elhaláloztak,
- a szülők szülői felügyeleti jogát a bíróság megszüntette vagy szüneteltette,

- a bíróság a gyermeket harmadik személynél helyezte el,
- a gyermeket a nagyszülő, vagy más családtag, illetve harmadik személy a szülők kérelmére családba fogadta,
- a gyermek vér szerinti szülei kiskorúak voltak, ezért a gyermek törvényes képviselője nem volt biztosított.

Gyám kirendelése szükség akkor is, ha a gyermek felügyelet nélkül maradt, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyeztette, és emiatt a gyermeket ideiglenesen a nevelésére alkalmas, azt vállaló különálló másik szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél helyezte el a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal, valamint a határőrség, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság vagy a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága.

A gyámhivatal minden évben köteles a gyámság felülvizsgálatára, melynek során megállapítja, hogy a gyámság fenntartása továbbra is indokolt-e.

A gyámhivatal tapasztalata az, hogy a kirendelt gyámok –néhány kivételtől eltekintve- lelkiismeretesen és szeretettel nevelik a hozzájuk került gyermekeket, kötelezettségeiknek eleget tesznek, a gyámhivatallal és a gyermekjóléti szolgálat családgyógyógyozóival együttműködnek.

A családba-fogadások esetén gyakran előfordul az, hogy a szülők nem látogatják gyermeküket, ami a kiskorúak számára nagy lelki megterhelést jelent. Mivel a családba-fogadásra legtöbbször azért kerül sor, mert a szülők élethelyzetük (anyagi, életvezetési problémák vagy betegség) folytán nem képesek a gyermek nevelésére, általában a tartásdíj fizetésétől is –amire pedig kötelesek lennének- eltekintenek.

Kiskorúak házasságkötésének engedélyezése

A gyámhivatal feladata a 16. évét betöltött kiskorú házasságkötésének engedélyezése.

A 149/1997. (IX.10.) Korm. Rendelet 34. §-a szerint a 16. évét betöltött házasuló a házasságkötés engedélyezése iránti kérelmet a gyámhivatalnál vagy az anyakönyvvezetőnél személyesen terjesztheti elő.

A gyámhivatal a határozathozatal előtt meghallgatja a házasulókat, a kiskorú házasuló törvényes képviselőjét és környezettanulmányt készít.

A gyámhivatal a házasságkötésre vonatkozó előzetes engedélyt akkor adja meg, ha

- a) a házasságkötés a kiskorú gyermek érdekét szolgálja,
- b) az engedély megadása iránti kérelmet a kiskorú gyermek szabad akaratából, befolyástól mentesen nyújtotta be,
- c) nem áll fenn házassági akadály.

A gyámhivatal 2007-ben 6 esetben engedélyezte kiskorú részére házasságkötés engedélyezését. A házasságkötéseket –egy eset kivételével- azért kérelmezték, hogy születendő gyermekük, illetve a már megszületett közös gyermekük családi jogállását rendezzék, tekintettel arra is, hogy házasságkötési szándékuk megfontolt, megalapozott, és érzelmi kapcsolaton nyugszik, nem kizárólag a gyermekvállalás tényén.

Gondnokság

A gondnoksági ügyekre vonatkozó szabályozást a 1959. évi IV. törvény (Polgári törvénykönyv), valamint a 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet rendelkezései tartalmazzák.

A gyámhivatal annak a személynek, akit a bíróság cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezett gondnokot, akinek az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége tartósan, teljes mértékben hiányzik ideiglenes gondnokot, akit körülményei adott ügy vitelében akadályoznak, eseti gondnokot vagy ügygondnokot rendel.

Gondnok lehet minden cselekvőképes, nagykorú személy. Gondnokul csak az rendelhető ki, aki a gondnoki tisztséget vállalja. A gondnok kirendelésénél az arra alkalmas személyek közül a szülőket, illetve a szülők által közokiratban vagy végrendeletben megnevezett személyt, ennek hiányában más hozzátartozókat előnyben kell részesíteni. Ha nincs a gondnokságra alkalmas és azt vállaló személy, akkor a gondnokolt számára hivatásos gondnokot kell kirendelni. Nem lehet gondnokul kirendelni azt, akinek a személye ellen a gondnokság alá helyezett kifejezetten tiltakozik.

A gondnok működését, tevékenységét a gyámhivatal felügyeli, ellenőrzi. A gondnok minden évben köteles elszámolni a gondnokolt vagyonának kezeléséről, a gondnokság megszűnésével végszámadás benyújtására köteles. A számadáshoz csatolni kell a gondnokolt személyes ügyeire (oktatására, nevelésére, tartására, egészségi állapotára) vonatkozó jelentését is.

A cselekvőképességet korlátozó gondnokság alatt álló személyeknek a bíróság által kijelölt időpontban felülvizsgálati pert kell indítani, melynek eredményeként a bíróság hatályaiban fenntarthatja, megszüntetheti a gondnokságot, illetve cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezheti.

A gyámhivatal 285 gondnokoltat tart nyilván. A 2007. évben 1 fő alkalmazott hivatásos gondnok, majd utóbb 2 fő (egyik részmunkaidős) hivatásos gondnok 76 gondnokolt képviselőt látta el, 209 gondnokoltnak közeli hozzátartozója a gondnoka.

A vonatkozó jogszabályok szerint egy hivatásos gondnok egyidejűleg legfeljebb 30 gondnokság alatt álló személy vonatkozásában láthat el gondnoki feladatokat.

Vagyoni ügyek

A gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 25. §-a alapján a szülő jognyilatkozatainak érvényességéhez a gyámhivatal jóváhagyása szükséges, ha a jognyilatkozat

- a) a gyermeket megillető tartásról történő lemondásra,
- b) a gyermeket örökösödési jogviszony alapján megillető jogra vagy kötelezettségre,
- c) a külön is visszautasítható vagyontárgyak öröklésének visszautasítására,
- d) a gyermek ingatlantulajdonának átruházására vagy bármely módon történő megterhelésére vonatkozik, ide nem értve azt az esetet, amikor az ingatlan ellenérték nélküli megszerzésével egyidejűleg kerül sor haszonélvezet alapítására,

- e) a gyermek tulajdonában álló ingatlanon vagy ingatlantulajdoni hányadon az építető részére tulajdonszerzést jelentő építési, épületbővítési vagy más értéknövelő beruházás engedélyezésére,
- f) a gyermek tulajdonában lévő ingatlanon vagy ingatlantulajdoni hányadon álló felépítmény teljes vagy részleges bontásának engedélyezésére,
- g) a gyermek lakásbérleti szerződésének közös megegyezéssel történő megszüntetésére vagy lakáscseréjéhez történő hozzájárulás megszerzésére,
- h) a gyermek által kötött tartási vagy életjáradéki szerződésre,
- i) a gyermek személyes tulajdonát képező, százezer forint értéket meghaladó mértékű ingó és készpénzvagyont, illetve vagyoni értékű jogát érintő jogügyletre,
- j) a gyermek tulajdonát képező - százezer forint értéket meghaladó - értékpapírt, üzletrészt, részvényt érintő jogügyletre,
- k) a gyermek beszolgáltatott vagyonára,
- l) a gyermek részére ígért vagy adott ajándék visszautasítására,
- m) a gyermek ingatlantulajdonát érintő közös tulajdon átruházással történő megszüntetésére vonatkozik.

A gyámhivatal a jognyilatkozat jóváhagyását elutasítja, ha a jognyilatkozatot tartalmazó okirat alaki szempontból érvénytelen. A jognyilatkozat gyámhivatali jóváhagyása a jognyilatkozat érvényességéhez szükséges - jogszabályban előírt - egyéb feltételeket nem pótolja.

A gyermek tulajdonában lévő ingatlan tulajdonának átruházására vagy bármely módon történő megterhelésére vonatkozó jognyilatkozat jóváhagyásával kapcsolatos eljárásban a gyámhivatal az eset összes körülményeit mérlegelve azt vizsgálja, hogy a jognyilatkozat a gyermek érdekeit szolgálja-e.

A gyámhivatal 2007-ban 90 esetben hozott jóváhagyó határozatot kiskorú ingatlanának eladásával, illetve megterhelésével kapcsolatosan. A gyámhivatal összesen 582 kiskorút tart nyilván, akiknek ingó és ingatlantulajdona van.

A 2007. évben tovább növekedett azon kiskorúak száma, akik nem öröklés révén szereztek ingatlan-tulajdont. A szülők, nagyszülők, egyéb családtagok vétel, ajándékozás, ritkábban tartás jogcímen kötnek szerződéseket, melyek érvényesülésével a kiskorúak ingatlan-tulajdont szereznek, így gyámhivatali nyilvántartásba kerülnek.

Az ingatlanok adásvételének jóváhagyása mellett növekvő tendenciát mutatnak a kölcsönszerződések megkötésével járó jelzálogjog-bejegyzések jóváhagyására irányuló kérelmek. Egyre gyakoribb, hogy a törvényes képviselők az adósságrendező hitelek igénybevitelével kívánnak kedvezőbb fizetési feltételeket teremteni, illetve a végrehajtási eljárást elkerülni.

A gyermek tulajdonában álló ingatlanon vagy ingatlantulajdoni hányadon az építető részére tulajdonszerzést jelentő építési, épületbővítési vagy más értéknövelő beruházás engedélyezésére vonatkozó, valamint a gyermek tulajdonában lévő ingatlanon vagy ingatlantulajdoni hányadon álló felépítmény teljes vagy részleges bontásának engedélyezésére vonatkozó törvényes képviselői jognyilatkozat érvényességéhez a gyámhivatal jóváhagyása szükséges, ezekben az ügyekben is több esetben eljárás indult hivatalunknál. Amennyiben a gyermek és szülei között érdekellentét áll fenn, gondoskodni kell a gyermek képviseléről. Törekedtünk a gyámhivatal körzetéhez tartozó 10 település építészetével szorosabb munkakapcsolatot kiépíteni, és szakmai konzultációt folytatni a két hatóság összehangolt, hatékonyabb eljárása érdekében.

A Magyar Állam nevében eljáró Nemzeti Autópálya Zrt. jogutódjaként, a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. továbbra is több eljárást kezdeményezett kiskorúak ingatlantulajdonának kisajátítását helyettesítő adásvételi szerződésének jóváhagyása céljából, autópálya megépülése érdekében.

Kiskorú ingatlantulajdonára vonatkozó vagyoni ügyekben a törvényes képviselő kérheti, hogy az ügy elbírálásához szükséges tulajdoni lap másolatát a hivatal szerezzze be, amely lehetőséggel az ügyfelek majdnem minden esetben éltek, tekintettel arra, hogy ezáltal a földhivatali ügyintézéshez kapcsolódó illetékfizetési kötelezettségtől mentesülhettek. 2007-től a TakarNet rendszer alkalmazása az ingatlant érintő vagyoni ügyekben az ügyintézési határidőt jelentősen lerövidítette, az ügyfelek meglelégedéssel fogadták .

A gyámhivatal 2007-ben egy alkalommal indított számadásra kötelezés iránt pert a bíróságon, mivel a szülő a gyermekét illető ingatlaneladásból származó készpénzvagyont (vétélarat) átvette, azonban azt saját céljaira elköltötte.

Hagyatéki eljárásban a közjegyző felhívására eseti gondnok kirendelésével biztosítja a gyámhivatal az örökségben érintett kiskorúak érdekvédelmét, ha a szülő érdekelletét vagy más ok miatt nem képviselheti gyermekét. Leggyakoribb esetben a szülő közszerzeményi igényt érvényesít a hagyatékka szemben, amelynek törvényes örököse a gyermeke. Több esetben a hagyatékra vonatkozó egyezség megkötésében kellett képviselnie a gyermeket a gyámhivatal által kirendelt eseti gondnoknak (ügyvédnek).

A gyámhivatal a jogerős hagyatékátadó végzés alapján nyilvántartásba veszi a vagyonos kiskorúakat és vagyonukat. A gyámhatóság figyelemmel kíséri, hogy a kiskorúak örökölt vagyona a tulajdonukba kerül-e, azaz ellenőrzi, hogy az ingatlan tulajdonának változása földhivatali bejegyzésre került-e, illetve gondoskodik a 100.000,-ft-ot meghaladó készpénz gyámhatósági fenntartásos betétkönyvben való elhelyezéséről, gépkocsi átíratásáról, egyéb ingó vagyonnak a kiskorú birtokába kerüléséről.

Amennyiben egy kiskorú részére a gyámhivatal gyámhatósági fenntartásos betétkönyv megnyitását rendeli el, a törvényes képviselő részére abból kifizetést csak a gyámhivatal jóváhagyásával lehet teljesíteni.

A gyámhivatal akkor engedélyezheti a törvényes képviselő kérelmére a gyámi fenntartásos betétben elhelyezett pénznek értékpapírba, biztosítási kötvénybe, ingó vagy ingatlan vagyonba történő befektetését, ha az a gyermek, illetve a gondokolt érdekében áll.

A szülők a gyermeküket saját tartásuk rovására is kötelesek ellátni a szükséges ruházattal, élelemmel. Amennyiben ez jövedelmi viszonyaikra tekintettel már nem lehetséges, a gyámhivatal engedélyezi a gyermek készpénzvagyónának felhasználását részletekben, számadási kötelezettség mellett.

Amennyiben a vagyonos kiskorú jelentősebb készpénzzel rendelkezett, az előző években kialakult tendenciát követve a törvényes képviselők elsősorban ingatlan vagyonba történő befektetéshez kérték a gyámhivatal jóváhagyását.

A Csjt. 81. §-a szerint a szülők gyermekük vagyónát biztosítékaadás és számadás kötelezettsége nélkül kezelik s a vagyon állagáról is csak a kezelés megszűntekor kötelesek számot adni. A gyámhivatal minden nagykorúvá vált gyermeket értesít arról, hogy milyen vagyonnal rendelkezik, azt ki kezeli és felhívja a szülőket arra, hogy a vagyon átadására kötelesek.

Ha a szülők a gyermek vagyonának kezelése tekintetében kötelességüket nem teljesítik, a gyámhatóság a vagyonkezelést rendszeres felügyelet alá vonhatja, indokolt esetben biztosítékadásra és arra is kötelezheti a szülőket, hogy a vagyonkezelésről éppúgy adjanak számot, mint a gyám.

A gyámhatósági és gyámhivatali tevékenységet érintő 2006. évi statisztikai adatokat az 2. számú, a 2007. évi statisztikai adatokat a 3. számú mellékletek tartalmazzák.

6. A felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

A gyermektartásdíj megelőlegezését követően a Budakörnyéki Ügyészség minden esetben törvényességi vizsgálatot végez a gyámhivatali iratok alapján. 2007. évben 34 esetben végzett ellenőrzést az ügyészség, amely ellenőrzések során mindent rendben talált.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyermekevédelmi törvény alapján

8. A bűnmegelőzési program, a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők száma, az általuk elkövetett bűncselekmények száma, a bűnelkövetés okai

Általános áttekintés:

Magyarországon a rendszerváltás óta a bűnözés robbanásszerűen növekedett. A bűncselekmények többsége a lakosság vagyon és személyi biztonságát közvetlenül sérti, az életminőséget kedvezőtlenül befolyásolja.

Hazánkban a lakosság önvédelmi mechanizmusának kifejlesztése nem alakult ki, ezért mérsékelni kell a bűncselekményeket előidéző okok hatását, csökkenteni kell a sértetté válás veszélyét, növelni a közösség biztonságát. Ezzel a társadalmi bűnmegelőzési stratégia hozzájárul a gazdasági fejlődéshez, a piaci mechanizmusok fejlődéséhez, ezáltal a bűnözés okozta erkölcsi és anyagi károk csökkentéséhez. Meg kell találni a település bűnözés kihívásaira a helyben hatékony megoldásokat, a bűnözést előidéző okok hatásainak mérséklésével, a sértetté válás megelőzésével.

Magyarországon 25 év alatt az ismertté vált bűncselekmények száma négyszeresére nőtt. Megváltozott a bűncselekmények típusa, növekedett a vagyon elleni bűncselekmények száma, valamint a kábítószerrel és a testi sértéssel járó bűncselekmények száma.

Egyre nagyobb gondot jelent a szervezett bűnözés, amely a betöréses lopások, a gépkocsi lopások, az ingatlanvaló visszaélések, valamint a maffia típusú leszámolások.

A bűncselekmények mintegy 30 %-a közterületen történik, terjed a félelmet keltő erőszak, a rablás, a garázdaság, az alkohol és a kábítószer hatása alatt elkövetett bűncselekmények száma.

Hazánkban az összes ismertté vált bűnelkövető 12 %-a fiatalkorú. Évente átlagosan 16000 fiatalkorú ellen indul szabálysértési eljárás. A bűnelkövető fiatalkorúak döntő többségénél csak a jogellenes cselekmény elkövetése jelzi a gyermekevédelmi hatóságoknak, hogy valami baj van. Az ismertté vált fiatalkorú bűnelkövetőknek mindössze 8-10 %-a szerepel a veszélyeztetett gyermekek nyilvántartásában.

A fiatalok bünelkövetők jelentős része nem tanul, nem dolgozik. 2004-ben a büncselekmények 34,4 %-nál derült ki, hogy az elkövető nem tanult és nem dolgozott.

Fontos, hogy a gyermekvédelmi jelzőrendszerek működésével megelőzzük a fiatalok bünelkövetését.

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról előírja, hogy a gyermekjóléti ellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének jólétének, családban történő nevelésnek elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

Különösen fontos az együttműködés a devianciák korai jelzésében az alkohol- és drog prevencióban.

Leggyakoribb okok büncselekmény elkövetésekor:

- Negatív kortárs kapcsolatok
- Gyermeki felelőtlenség
- Magatartás problémák
- Elhanyagolás
- Ellenőrizetlen szabadidő
- Iskolai problémák (teljesítmény és magatartás zavar)
- Depresszió
- Anyagi problémák

A vizsgálatunkhoz megkerestük városunk összes általános iskoláját, a Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Szolgálatot, a Városi Rendőrkapitányságot, a Gödöllői Polgárőrséget, a HÉV Polgárőrséget, valamint az Áldozatvédelmi irodát.

A megkeresett intézmények és szervezetek visszajelzéseiből az alábbiakat állapítottuk meg.

Gödöllő városban az önkormányzati fenntartású általános iskolákban 2.665 gyermek, egyesületi fenntartásúban 299 fő, míg egyházi fenntartású intézményben 138 fő tanul.

Az iskolák a házirendjükben szabályozzák az iskolába érkezés és eltávozás idejét, az iskolákba behozható személyes tárgyak listáját, ezzel biztosítva az értékmegővést.

Minden iskola ügyeletei rendszert, portaszolgálatot működtet. A gyermekek a tanítás ideje alatt az intézmény területét nem hagyhatják el. Minden iskola az iskolabiztonság javítása, az értékmegőrzés céljából riasztóval van ellátva.

A közoktatási intézmények mindegyike sikeresen pályázott drogprevencióra, melyben szakemberek hívják fel a gyermekek figyelmét a drogfogyasztás veszélyeire.

Egy közoktatási intézmény – ahová elsősorban hátrányos helyzetű gyermekek járnak – sikeresen pályázott „Szülők Akadémiája” programra, ahol a szülők hatékony segítése folyik szülői kompetenciájuk, felelősségük fejlesztésében.

A Gödöllői Polgárőr Egyesület osztályfőnöki órák keretében segítséget nyújt a tanulóknak a bünelkövetés és az áldozattá válás elkerülése érdekében.

Az iskolák kérése alapján szintén szakmai segítséget nyújt a Városi Rendőrkapitányság ifjúságvédelmi feladatot ellátó munkatársa is a megelőzés érdekében.

A Városi rendőrkapitányságon működő Bűnmegelőzési Tanácsadó és Áldozatvédelmi Iroda 2007. évben 73 esetben nyújtott segítséget, melyből 18 fő gyermekkorú személy volt érintett.

Minden iskolában dolgozik ifjúságvédelmi felelős, ezzel biztosítva a bűnmegelőzés, bűnelkövetés és az áldozattá válás megelőzése érdekében az elsődleges jelzőrendszer működését.

Az ifjúságvédelmi felelősök a jelzésüket elsősorban az alapellátáshoz, a Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Szolgálatához juttatják el.

Jelzést küldő szerv	Hány esetben jelzett?
Védőnői szolgálat	1
Családsegítő szolgálat	2
Közoktatási intézmények	40
Rendőrség	10
Ügyészség	
Bíróság	
Társ. szerv. Egyházak, alapítványok	2
Szabálysértési hatóság	40
Jegyzői gyámhatóság	56
Gyámhivatal	1
Szülő	
Egyéb	7
Összesen:	159

A közoktatási intézményektől és a szabálysértési hatóságtól érkezett jelzések nagy része az igazolatlan hiányzással függött össze. A két utóbbi, zömében ugyanazokat a gyermekeket érintette.

Szabálysértés, bűncselekmény elkövetésének megoszlása életkor és nem szerint:

Elkövetők száma		Gyermekkorú elkövető		Fiatalkorú elkövető	
Fiú	Lány	Fiú	Lány	Fiú	Lány
31	26	20	19	11	7
57		39		18	

Ebből kora miatt nem büntethető: 2 lány és 12 fiú

Szabálysértés, bűncselekmény sértettjei életkor és nem szerint:

Gyermekkorú áldozat		Fiatalkorú áldozat	
Fiú	Lány	Fiú	lány
12	10	10	7

A Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatása szerint a veszélyeztetetté válás leggyakoribb okai:

- Családi konfliktus
- Szülők vagy család életvitele
- Magatartás zavar, teljesítmény zavar
- Anyagi okok
- Gyermeknevelési problémák
- Beilleszkedési problémák
- Szenvedélybetegségek (szülők,gyermek)
- Szülői elhanyagolás
- Fogyatékoság, retardáció

Az első három helyen szereplő ok, a család diszfunkcionális működésére utal, a szülői elhanyagolás elsősorban érzelmi elhanyagolást jelent.

Gyermekjóléti Szolgálat bűnmegelőzést segítő programjai, szolgáltatási tevékenységei a következők:

- Pszichológusi tanácsadás:
- Jogi tanácsadás:
- Korrepetálás
- Dramatikus játékok
- Múzeumi délutánok
- Sporttevékenység
- Tini klub
- Városi KEF-fel együttműködés
- Rendszeres konzultáció a jelzőrendszer tagjaival
- Kapcsolattartás civilszervezetekkel
- Utcai szociális munka
- Szabadidős programok nyilvántartása

A Gyermekjóléti Szolgálat gondozásba veszi a jelzések alapján a gyermekeket. Az alapellátás eredménytelensége esetén kerül sor a védelembe vételre, mely a hatóság eszközeivel a veszélyeztetettség elkerülését, a gyermeknek a családból való kiemelését hivatott elkerülni.

	Alapellátott		Védelembe vett	
	Fiú	Lány	Fiú	lány
	50	44	28	26
Együtt:	94		54	

Kiemelt a gyermekvédelem szerepe a gyermek- és fiatalkorú bűnelkövetés megelőzésében, az intézményes együttműködés kialakításában, a gyermek-és fiatalkorúak marginalizálódásának megelőzésében, a jelzőrendszer működtetésében, a preventív munkában. A preventív munka része a gyermekek alapellátásban történő gondozása, a védelembe vétel, de ide tartozik a gyermekeket, családokat érintő szolgáltatások igénybevétele, szabadidős programok biztosítása.

A gyermekek és fiatalkorúak érdekében továbbra is fontos a városi gyermekjóléti intézmények, a hatóság, a közoktatási intézmények a rendőrség a pártfogók az egészségügyi intézmények és civil szervezetek közötti érdemi együttműködés.

9. **Az önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés** tapasztalatait a Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Szolgálat beszámolója tartalmazza.

A fenti, valamint a mellékletben szereplő beszámolók alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az átfogó értékelés elfogadására.

Gödöllő, 2008. május „.....”

Dr. Gémesi György

Az előterjesztés szövege hiteles: Lőrincz Marianna

H a t á r o z a t i j a v a s l a t

A Képviselő-testület a 2007. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelést elfogadja.

Gyermekvédelem és gyámügyi igazgatás területén pénzbeli ellátások folyósítása

<i>jogcímek</i>	<i>2006 –ban (Ft)</i>	<i>2007- ben (Ft)</i>
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás	3.474.340	megszűnt
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	6.335.000	6.255.000
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	55.008	71.628
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	10.823.768	8.283.774
Újszülöttek köszöntése (rendkívüli gyermekvédelmi támogatáson belül)	3.470.000	
Újszülöttek köszöntése (önálló támogatás)		4.790.000
Gyermekétkeztetés	35.526.165	37.760.260
Rászorultsági étkezési támogatás	9.972.660	9.874.034
Üdülési támogatás	5.207.667	3.692.064
Gyermektartásdíj megelőlegezése	9.749.000	7.255.000

**Gyámhatósági, gyámhivatali tevékenység
2006. évi statisztikai adatok**

Gyámhatósági határozatok		J. Gy.
1.	Gyámhatósági határozatok száma: Ebből államigazgatási úton megtámadott határozatok száma	107 1706 16
2.	Saját hatáskörben módosított, vagy visszavont határozatok száma:	3
3.	Államigazgatási úton helybenhagyott határozatok száma:	9
4.	Jogsértés miatt megváltoztatott határozatok száma:	2
5.	Államigazgatási úton megsemmisített határozatok száma:	2
6.	Saját hatáskörben módosított, vagy visszavont határozatok száma:	40

Ügyiratforgalmi adatok		
1.	A Jegyzői Gyámhatóság részére iktatott ügyiratok alapszámmal: A Jegyzői Gyámhatóság részére iktatott ügyiratok alszámmal: Összesen:	150 405 555
2.	A Városi Gyámhivatal részére iktatott ügyiratok alapszámmal: A Városi Gyámhivatal részére iktatott ügyiratok alszámmal: Összesen:	1453 5766 7219

Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma		
1.	Veszélyeztetett kiskorúak száma:	51
2.	Ebből (1-ből) környezeti okból veszélyeztetettek: Magatartási okból veszélyeztetettek: Anyagi okból veszélyeztetettek: Egészségi okból veszélyeztetettek:	14 18 14
3.	Ebből (1-ből) Alkoholizmus miatt is veszélyeztetettek: Lakáskörülmények miatt is veszélyeztetettek:	5 14
4.	Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek:	29

Jegyzői Gyámhatóság által védelembe vett kiskorúak száma		
1.	Védelembe vett kiskorúak száma:	51
2.	Ebből (1-ből) környezeti okból védelembe vett kiskorúak száma: Szülőknek felróható magatartási okból: Gyermekeknek felróható magatartási okból:	14 15 13
3.	Ebből (1-ből) a Gyermekjóléti Szolgálat gondozott Más szerv jelzése alapján:	25
4.	Családok száma, amelyekben a védelembe vett kiskorúak élnek:	18

5.	A tárgyévben nyilvántartásba vett, védelembe vett kiskorúak száma:	31
6.	Kiskorúak száma, akiknek a védelembe vétele a tárgyévben megszűnt:	8

Jegyzői Gyámhatóság védelembevétel keretében elrendelt intézkedései		
1.	Szülő kötelezése, hogy vegye igénybe a gyermek napközbeni ellátását:	1
2.	Szülő kötelezése, hogy keresse fel a családvédelemmel foglalkozó szervezetet:	10
3.	A gyermek és hozzátartozója orvosi vizsgálatának kezdeményezése:	2
4.	A gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről való intézkedés:	15
5.	A gyermek számára – kifogásolt magatartásának megszüntetése érdekében – magatartási szabályok megállapítása:	19
6.	A szülő figyelmeztetése, helytelen magatartásának megváltoztatására:	8
7.	Összes intézkedések száma (1-6-ig):	55

A Jegyzői Gyámhatóság által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések és az azt követő döntések		
1.	A gyámhatóság által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések száma:	4
2.	Ebből (1-ből) az ideiglenes hatályú elhelyezés összesen hány kiskorút érint:	5
3.	Ebből (2-ből) különélő másik szülőnél elhelyezett kiskorúak száma:	--
	Harmadik személynél elhelyezett kiskorúak száma:	1
	Nevelőszülőnél elhelyezett kiskorúak száma:	4
	Gyermekotthonban elhelyezett kiskorúak száma:	--
	Más bentlakásos intézményben elhelyezett kiskorúak száma:	--
A Városi Gyámhivatal által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések és az azt követő döntések		
1.	A Városi Gyámhivatal által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések száma:	15
2.	Más szerv – rendőrség, ügyészség, bíróság, bv. intézet – által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések száma:	--
3.	Ebből (1-ből) az ideiglenes hatályú elhelyezés összesen hány kiskorút érint:	15
4.	Ebből (3-ből) különélő másik szülőnél elhelyezett kiskorúak száma:	2
	Harmadik személynél elhelyezett kiskorúak száma:	10
	Nevelőszülőnél elhelyezett kiskorúak száma:	2
	Gyermekotthonban elhelyezett kiskorúak száma:	1
	Más bentlakásos intézményben elhelyezett kiskorúak száma:	
5.	Ebből (3-ből) átmeneti nevelésbe vételek száma:	3
	Tartós nevelésbe vételek száma:	--
	Gyermekelhelyezés (megváltoztatás) iránti perindítások száma:	6
	Eljárás megszüntetése, védelembe vételi eljárás, vagy	--

	gyermekjóléti alapellátás kezdeményezésével:	
6.	Az átmeneti nevelésbe vett kiskorúak száma összesen:	3
7.	Tartós nevelésbe vett kiskorúak száma összesen:	--
8.	Szülői felügyeleti jog által indított perek száma (hány kiskorút érint):	--
9.	Gyermekelhelyezés iránti perindítások száma:	6
10.	Eljárás megszüntetése, védelembe vételi eljárás kezdeményezésével:	6

Családi jogállás rendezése		
1.	Kiskorúak száma, akiknek családi jogállása a gyámhivatalnál az év folyamán rendeződött:	44
2.	Ebből (1-ből) apai elismerések száma: Apaság (anyaság) bírói megállapításának száma: Képzelt apa (szülők) megállapításának száma:	20 5 13
3.	Apaság (anyaság) vélelmének megdöntése iránti perindításhoz való hozzájárulások száma:	6

Családbafogadás		
1.	Családbafogadott kiskorúak száma:	12
2.	Elutasított kérelmek száma:	--

Kapcsolattartási eljárások		
1.	A tárgyévben kezdeményezett kapcsolattartási ügyek száma:	50
2.	Ebből (1-ből) a gyámhivatal által szabályozott jogerősen befejezett ügyek száma:	25
3.	Ebből (2-ből) határozattal befejezett ügyek száma összesen:	16
4.	Ebből (3-ból) átmeneti nevelt: Tartós nevelt:	8 --
5.	Egyezséggel befejezett ügyek száma összesen:	9
6.	Ebből (5-ből) átmeneti nevelt: Tartós nevelt:	-- --
7.	A gyámhivatal által szabályozott kapcsolattartási ügyekben alkalmazott végrehajtási cselekmények száma:	2
8.	Költségviselésre kötelező határozatok száma:	3
9.	A bíróság által szabályozott kapcsolattartási ügyekben alkalmazott végrehajtási cselekmények száma:	7

Szülői felügyelet megszüntetése iránti perindítások száma		
1.	A szülői felügyelet megszüntetése iránti perindítások száma:	-
2.	Ebből (1-ből) az érintett szülők száma: Az érintett kiskorúak száma:	-
3.	A bíróság a keresetnek helyt adott:	-
4.	Ebből (3-ból) az érintett szülők száma: Az érintett kiskorúak száma:	-

Átmeneti neveltek száma		
1.	Tárgyévben átmeneti nevelésbe vett kiskorúak száma:	11
2.	Örökbe fogadhatónak nyilvánítottak:	-
3.	Tárgyévben átmeneti neveltek száma összesen: (2004. december 31-én)	63
4.	Az átmeneti neveltek után fizetésre kötelezett hozzátartozók:	13

Tartós neveltek száma		
1.	Nyilvántartott tartós neveltek száma:	7
2.	Ebből (1-ből) a szülő (k) halála miatt tartós nevelésbe vett kiskorúak száma: Lemondó nyilatkozat alapján (Csjt.48.§ (3)): Szülői felügyeletet megszüntető jogerős bírósági ítélet alapján:	-- 5 2
3.	A tartós neveltek után gondozási díj fizetésére kötelezett hozzátartozók száma	-

Utógondozás elrendelése		
1.	Az év folyamán elrendelt esetek száma:	6
2.	Gyermekjóléti szolgálat családgyógozóját rendelték ki:	--
3.	Gyermekotthon v. nevelőszülői hálózat utógondozóját rendelték ki:	2
4.	TEGYESZ utógondozóját rendelték ki:	4

Utógondozói ellátás elrendelése		
1.	Utógondozói ellátás iránti kérelmek:	6
2.	Elutasított kérelmek	1
3.	Az év folyamán elrendelt utógondozó ellátásban részesült fiatal felnőttek:	5
4.	Megszűnt utógondozói ellátás:	8
Gyámság		
1.	Gyámság alatt állók száma:	103
2.	Családba fogadó személy látja el gyámságot	72

3	Harmadik személy látja el a gyámságot	20
4	Hivatásos gyám látja el a gyámságot	6
5.	Számadásra kötelezett gyámok	88

Gondnokság		
1.	Gondnokság alatt állók száma	285
2.	Bíróság által gondnokság alá helyezetttek száma	218
3.	Kizáró gondnokság alatt állók száma	126
4.	Korlátozott gondnokság alatt állók száma	92
5.	A gyámhivatal rendelt gondnokot	285
6.	Ideiglenes gondnok lett kirendelve	8
7.	Zárgondnok lett kirendelve	--
8.	Hivatásos gondnok látja el a gondnokságot	70
9.	Egyéb gondnok látja el a gondnokságot	215
10.	Alkalmazott hivatásos gondnok	1
11.	Számadásra kötelezett gondnok:	215

Vagyoni ügyek		
1.	Eladással, megterheléssel kapcsolatos jóváhagyott ügyek:	77
2.	Eladással, megterheléssel kapcsolatos elutasított kérelmek:	--
3.	Nyilvántartott ingó és ingatlan tulajdonos kiskorúak száma:	667
4.	Nyilvántartott ingó és ingatlan tulajdonos gondnokoltak száma:	30
5.	Kiskorúak száma, akiknek gyámi fenntartásos betétszámlája van:	154
6.	Kiskorúak betétbe helyezett összege:	180858
7.	gondnokoltak száma, akiknek gyámi fenntartásos betétszámlája van:	78
8.	gondnokoltak betétbe helyezett összege:	100862
9.	Kiskorúak száma, akinek államilag garantált értékpapírja van:	9
10.	Értékpapír névértéke:	870.e

Örökbefogadás és felbontás		
1.	Engedélyezett örökbefogadások száma:	6
2.	Tartós nevelt volt	1
3.	Szülő hozzájárulási nyilatkozata alapján engedélyezett házastársi	--
4.	Szülő hozzájárulási nyilatkozata alapján engedélyezett egyéb	5
5.	Örökbe-fogadhatónak nyilvánított kiskorúak száma	--
6.	Örökbefogadásra alkalmasnak nyilvánított szülők száma:	19

Gyermektartásdíj megelőlegezése		
1.	Tárgyév folyamán gyermektartásdíj megelőlegezése iránt indult eljárás:	32
2.	Ebből (1-ből) az elutasított kérelmek száma: Folyamatban lévő ügyek száma: Megszűnt eljárások száma: Egyéb (pl.: kérelem-visszavonás):	7 1 4 --
3.	Ebből (1-ből) megelőlegezések száma összesen:	19
4.	Ebből (3-ból) 1 évre: 2 évre: 3 évre: Ismételten:	4 -- 15 4
5.	2003. december 31-én megelőlegezésben részesültek száma:	64
6.	Megelőlegezésre a tárgyév folyamán kifizetett összeg (ezer Ft):	9.749,-
7.	Megszűnt megelőlegezések száma:	22
8.	Folyósítás-felfüggesztés:	8

Otthonteremtési Támogatás		
1.	Otthonteremtési támogatási kérelmek száma:	9
2.	Elutasítások száma:	2
3.	Otthonteremtési támogatásban részesült fiatal felnőttek száma:	7
4.	Támogatásként kifizetett összeg (ezer Ft):	9.290,- e

**Gyámhatósági, gyámhivatali tevékenység
2007. évi statisztikai adatok**

<i>Gyámhatósági határozatok</i>		J Gy.
1.	Gyámhatósági határozatok száma: Ebből államigazgatási úton megtámadott határozatok száma	121 1600 19
2.	Saját hatáskörben módosított, vagy visszavont határozatok száma:	
3.	Államigazgatási úton helybenhagyott határozatok száma:	14
4.	Jogsértés miatt megváltoztatott határozatok száma:	2
5.	Államigazgatási úton megsemmisített határozatok száma:	1
6.	Saját hatáskörben módosított, vagy visszavont határozatok száma:	

Ügyiratforgalmi adatok		
1.	A Jegyzői Gyámhatóság részére iktatott ügyiratok alapszámmal: A Jegyzői Gyámhatóság részére iktatott ügyiratok alszámmal: Összesen:	163 495 658
2.	A Városi Gyámhivatal részére iktatott ügyiratok alapszámmal: A Városi Gyámhivatal részére iktatott ügyiratok alszámmal: Összesen:	1588 6905 8493

Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma		
1.	Veszélyeztetett kiskorúak száma:	54
2.	Ebből (1-ből) környezeti okból veszélyeztetettek: Magatartási okból veszélyeztetettek: Anyagi okból veszélyeztetettek: Egészségi okból veszélyeztetettek:	4 16 2 2
3.	Ebből (1-ből) Alkoholizmus miatt is veszélyeztetettek: Szenvedélybetegség miatt veszélyeztetettek: Bántalmazás (testi): Bántalmazás (érzelmi): Testi (fizikai) elhanyagolás: Lelki (érzelmi) elhanyagolás: Lakáskörülmények miatt is veszélyeztetettek:	1 3 8 9 4 3 2
4.	Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek:	37

Jegyzői Gyámhatóság által védelembe vett kiskorúak száma		
1.	Védelembe vett kiskorúak száma:	37
2.	Ebből (1-ből) környezeti okból védelembe vett kiskorúak száma: Szülőnek felróható magatartási okból: Gyermekeknek felróható magatartási okból:	15 9 13

3.	Ebből (1-ből) a Gyermekjóléti Szolgálat gondozott Más szerv jelzése alapján:	29
4.	Családok száma, amelyekben a védelemben vett kiskorúak élnek:	26
5.	A tárgyévben nyilvántartásba vett, védelemben vett kiskorúak száma:	16
6.	Kiskorúak száma, akiknek a védelemben vétele a tárgyévben megszűnt:	30

Jegyzői Gyámhatóság védelembevétel keretében elrendelt intézkedései		
1.	Szülő kötelezése, hogy vegye igénybe a gyermek napközbeni ellátását:	2
2.	Szülő kötelezése, hogy keresse fel a családvédelemmel foglalkozó szervezetet:	
3.	A gyermek és hozzátartozója orvosi vizsgálatának kezdeményezése:	
4.	A gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről való intézkedés:	5
5.	A gyermek számára – kifogásolt magatartásának megszüntetése érdekében – magatartási szabályok megállapítása:	18
6.	A szülő figyelmeztetése, helytelen magatartásának megváltoztatására:	12
7.	Összes intézkedések száma (1-6-ig):	37

A Jegyzői Gyámhatóság által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések és az azt követő döntések		
1.	A gyámhatóság által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések száma:	3
2.	Ebből (1-ből) az ideiglenes hatályú elhelyezés összesen hány kiskorút érint:	7
3.	Ebből (2-ből) különélő másik szülőnél elhelyezett kiskorúak száma: Harmadik személynél elhelyezett kiskorúak száma: Nevelőszülőnél elhelyezett kiskorúak száma: Gyermekotthonban elhelyezett kiskorúak száma: Más bentlakásos intézményben elhelyezett kiskorúak száma:	6 1
A Városi Gyámhivatal által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések és az azt követő döntések		
1.	A Városi Gyámhivatal által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések száma:	8
2.	Más szerv – rendőrség, ügyészség, bíróság, bv. intézet – által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések száma:	6
3.	Ebből (1-ből) az ideiglenes hatályú elhelyezés összesen hány kiskorút érint:	18
4.	Ebből (3-ból) különélő másik szülőnél elhelyezett kiskorúak száma: Harmadik személynél elhelyezett kiskorúak száma: Nevelőszülőnél elhelyezett kiskorúak száma: Gyermekotthonban elhelyezett kiskorúak száma: Más bentlakásos intézményben elhelyezett kiskorúak száma:	3 4 7 4
5.	Ebből (3-ból) átmeneti nevelésbe vételek száma: Tartós nevelésbe vételek száma: Gyermekelhelyezés (megváltoztatás) iránti perindítások száma: Eljárás megszüntetése, védelemben vételi eljárás, vagy gyermekjóléti alapellátás kezdeményezésével:	5 5
6.	Az átmeneti nevelésbe vett kiskorúak száma összesen:	59

7.	Tartós nevelésbe vett kiskorúak száma összesen:	4
8.	Szülői felügyeleti jog által indított perek száma (hány kiskorút érint):	
9.	Gyermekelhelyezés iránti perindítások száma:	
10.	Eljárás megszüntetése, védelembe vételi eljárás kezdeményezésével:	

Családi jogállás rendezése		
1.	Kiskorúak száma, akiknek családi jogállása a gyámhivatalnál az év folyamán rendeződött:	44
2.	Ebből (1-ből) apai elismerések száma: Apaság (anyaság) bírói megállapításának száma: Képzelt apa (szülők) megállapításának száma:	25 5 14
3.	Apaság (anyaság) vélelmének megdöntése iránti perindításhoz való hozzájárulások száma:	10

Családbafogadás		
1.	Családbafogadott kiskorúak száma:	8
2.	Elutasított kérelmek száma:	2

Kapcsolattartási eljárások		
1.	A tárgyévben kezdeményezett kapcsolattartási ügyek száma:	139
2.	Ebből (1-ből) a gyámhivatal által szabályozott jogerősen befejezett ügyek száma:	104
3.	Ebből (2-ből) határozattal befejezett ügyek száma összesen:	87
4.	Ebből (3-ből) átmeneti nevelt: Tartós nevelt:	44 1
5.	Egyezséggel befejezett ügyek száma összesen:	17
6.	Ebből (5-ből) átmeneti nevelt: Tartós nevelt:	-- --
7.	A gyámhivatal által szabályozott kapcsolattartási ügyekben alkalmazott végrehajtási cselekmények száma:	3
8.	Költségviselésre kötelező határozatok száma:	21
9.	A bíróság által szabályozott kapcsolattartási ügyekben alkalmazott végrehajtási cselekmények száma:	14

Szülői felügyelet megszüntetése iránti perindítások száma		
1.	A szülői felügyelet megszüntetése iránti perindítások száma:	-
2.	Ebből (1-ből) az érintett szülők száma: Az érintett kiskorúak száma:	- -
3.	A bíróság a keresetnek helyt adott:	-
4.	Ebből (3-ből) az érintett szülők száma: Az érintett kiskorúak száma:	- -

Átmeneti neveltek száma		
1.	Tárgyévben átmeneti nevelésbe vett kiskorúak száma:	16
2.	Örökbe fogadhatónak nyilvánítottak:	-
3.	Tárgyévben átmeneti neveltek száma összesen: (2007. december 31-én)	59
4.	Az átmeneti neveltek után fizetésre kötelezett hozzátartozók:	12

Tartós neveltek száma		
1.	Nyilvántartott tartós neveltek száma:	4
2.	Ebből (1-ből) a szülő (k) halála miatt tartós nevelésbe vett kiskorúak száma: Lemondó nyilatkozat alapján (Csjt.48.§ (3)): Szülői felügyeletet megszüntető jogerős bírósági ítélet alapján:	4
3.	A tartós neveltek után gondozási díj fizetésére kötelezett hozzátartozók száma	

Utógondozás elrendelése		
1.	Az év folyamán elrendelt esetek száma:	4
2.	Gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendelték ki:	
3.	Gyermekotthon v. nevelőszülői hálózat utógondozóját rendelték ki:	
4.	TEGYESZ utógondozóját rendelték ki:	4

Utógondozói ellátás elrendelése		
1.	Utógondozói ellátás iránti kérelmek:	5
2.	Elutasított kérelmek	
3.	Az év folyamán elrendelt utógondozó ellátásban részesült fiatal felnőttek:	5
4.	Megszűnt utógondozói ellátás:	4
Gyámság		
1.	Gyámság alatt állók száma:	86
2.	Családba fogadó személy látja el gyámságot	49
3.	Harmadik személy látja el a gyámságot	29
4.	Hivatásos gyám látja el a gyámságot	4
5.	Számadásra kötelezett gyámok	49

Gondnokság		
1.	Gondnokság alatt állók száma	285
2.	Bíróság által gondnokság alá helyezetttek száma	218
3.	Kizáró gondnokság alatt állók száma	128
4.	Korlátozott gondnokság alatt állók száma	90

5.	A gyámhivatal rendelt gondnokot	285
6.	Ideiglenes gondnok lett kirendelve	4
7.	Zárgondnok lett kirendelve	2
8.	Hivatásos gondnok látja el a gondnokságot	76
9.	Egyéb gondnok látja el a gondnokságot	209
10.	Alkalmazott hivatásos gondnok	2
11.	Számadásra kötelezett gondnok:	211

Vagyoni ügyek

1.	Eladással, megterheléssel kapcsolatos jóváhagyott ügyek:	90
2.	Eladással, megterheléssel kapcsolatos elutasított kérelmek:	--
3.	Nyilvántartott ingó és ingatlan tulajdonos kiskorúak száma:	582
4.	Nyilvántartott ingó és ingatlan tulajdonos gondokoltak száma:	30
5.	Kiskorúak száma, akiknek gyámi fenntartásos betétszámlája van:	225
6.	Kiskorúak betétbe helyezett összege:	59539e
7.	gondnokoltak száma, akiknek gyámi fenntartásos betétszámlája van:	72
8.	gondnokoltak betétbe helyezett összege:	28250e
9.	Kiskorúak száma, akinek államilag garantált értékpapírja van:	7
10.	Értékpapír névértéke:	17000e

Örökbefogadás és felbontás

1.	Engedélyezett örökbefogadások száma:	3
2.	Tartós nevelt volt	1
3.	Szülő hozzájárulási nyilatkozata alapján engedélyezett házastársi	
4.	Szülő hozzájárulási nyilatkozata alapján engedélyezett egyéb	2
5.	Örökbe-fogadhatónak nyilvánított kiskorúak száma	
6.	Örökbefogadásra alkalmasnak nyilvánított szülők száma:	21

Gyermektartásdíj megelőlegezése

1.	Tárgyév folyamán gyermektartásdíj megelőlegezése iránt indult eljárás:	34
2.	Ebből (1-ből) az elutasított kérelmek száma:	9
	Folyamatban lévő ügyek száma:	2
	Megszűnt eljárások száma:	
	Egyéb (pl.: kérelem-visszavonás):	9
3.	Ebből (1-ből) megelőlegezések száma összesen:	14
4.	Ebből (3-ból) 1 évre:	5
	2 évre:	1
	3 évre:	7
	Ismételten:	1
5.	2007. december 31-én megelőlegezésben részesültek száma:	29
6.	Megelőlegezésre a tárgyév folyamán kifizetett összeg (ezer Ft):	7255
7.	Megszűnt megelőlegezések száma:	18
8.	Folyósítás-felfüggesztés:	1

Otthonteremtési Támogatás		
1.	Otthonteremtési támogatási kérelmek száma:	4
2.	Elutasítások száma:	
3.	Otthonteremtési támogatásban részesült fiatal felnőttek száma:	4
4.	Támogatásként kifizetett összeg (ezer Ft):	5969 e

**BESZÁMOLÓ A GYERMEKJÓLÉTI
SZOLGÁLAT 2007. ÉVI SZAKMAI
TEVÉKENYSÉGÉRŐL**

Összeállította:
Forrainé Murányi Judit
mb. intézményvezető

Tartalomjegyzék

Bevezetés	1
A szolgáltatás célja, feladata, alapelvei	2
A gyermekjóléti szolgáltatás speciális és egyéb szolgáltatásai igénybevételének módja	3
Szakmai tevékenység	4
Családgondozás alapellátásban	6
A családból kiemelt gyermekek szüleinek gondozása	9
A szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása	12
A gyermek veszélyeztetettségének okai	14
Együtműködés a jelzőrendszer tagjaival	17
Szabadidős foglalkozások, klubok	18
Tini Klub	18
„A sokszínű természet” című pályázat	19
A Forrás Nyári rendezvényei	19
Pályázat	20
Főiskolai és egyetemi hallgatók	21
Civil és egyházi szervezetekkel való együttműködés tapasztalatai	22
Javaslatok	23
Melléklet	

BEVEZETÉS

„Miközben megpróbálunk mindent megtanítani gyermekeinknek az életről, gyermekeink megtanítják nekünk, hogy miről is szól az élet.”

Angela Scwindt

A beszámoló az 1997. évi XXXI. tv. 96.§ 6. bekezdésének értelmében, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszer áttekintése, a jelzőrendszeri tagok véleménye, az éves gyermekvédelmi tanácskozás anyaga, valamint az intézmény tapasztalatai, adatai alapján készült.

A Parlament 1997. április 22-ei ülésnapján közmegegyezéssel elfogadta a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt. 2007-ben tehát 10 éves volt a Gyermekvédelmi Törvény. Az elmúlt 10 év új korszakot jelentett a gyermekek védelmét szolgáló intézményrendszer, a gyermekvédelmi ellátás és gondoskodás, valamint a gyámügyi igazgatás rendszerében. Bár a gyermekvédelmi törvény az elmúlt 10 évben többször módosult az alapvető szemléletváltás, új fogalmi megközelítés elengedhetetlen feltétele volt az Európához történő csatlakozásnak.

A gyermekvédelmi törvény nem más, mint az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének hazai feltételekhez igazodó alaptörvénye. A 10 éves törvény a gyermekekre és családjaikra irányuló szociális védelmet, ellátásokat szabályozza, minden gyermek alapvető jólétét biztosítja. A törvényi szabályozás a korábbinál jobban és hangsúlyosabban állítja középpontba a gyermeket és a családot.

A gyermekek védelme során a lehető legszélesebben értelmezi a Gyermekvédelmi törvény elsősorban a szolgáltatást és az önkéntességet, ami feltételezi az információk és lehetőségek ismeretét, a választás szabadságát.

A gyermekjóléti szolgáltatás, olyan a gyermekek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermekek testi és lelki egészségének, családban történő nevelésnek elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családból kiemelt gyermek visszahelyezését.

Az országos demográfiai adatokkal szemben Gödöllőn változatlanul magas a gyermekszám. Ez elsősorban nem a születések, hanem a betelepülők számából adódik. A Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Szolgálat a jelzőrendszeri tagokkal szoros együttműködésben látja el a gyermekek védelmét.

Az állami és önkormányzati pénzbeli és természetbeni ellátások mellett a gyermekjóléti szolgáltatáson keresztül történik a gyermekek családban való nevelésének elősegítése.

Tapasztalataink alapján az elmúlt időszakban zajló társadalmi változások, munkanélküliség növekedése, válások számának növekedése, életszínvonal csökkenés, család funkciós zavarai érzékenyen érintették a lakosságot. Megjelent a tartós szegénység problémája is.

Az egyén szocializációjában elsődleges szerepet vállaló család működési zavarai, kapcsolati konfliktusok előbb utóbb a gyermekeket is veszélyeztetik.

Elmondható, hogy a gyermekvédelmi törvény hatályba lépése óta összességében csökkent a veszélyeztetettként nyilvántartott gyermekek száma, ami az anyagi okból veszélyeztetettek számának csökkenése miatt következett be, ugyanakkor nőtt a környezeti okokból, illetve magatartási okokból veszélyeztetettként nyilvántartottak száma.

A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATA ALAPELVEI

A gyermekjóléti alapellátások a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatai közé tartoznak. Ezen belül a gyermekjóléti szolgáltatás preventív jellegét szükséges hangsúlyozni. Az elmúlt évben a tájékoztatás, figyelemfelhívás, szabadidős tevékenységek szervezése, többgenerációs programok szervezése, szociális érzékenység alakítása, konfliktuskezelés mellett sok esetben egyszerűen csak erősítettük a klienst, hogy alkalmas legyen problémája megoldására.

A Gyvt.38. §-a értelmében a gyermekjóléti alapellátások célja, összhangban a már említett gyermeki jogokkal:

„Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésnek, jólétének a családban történő nevelésnek elősegítéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.”

A Gyermekjóléti Szolgálat szervezési, szolgáltatási, gondozási feladatokat lát el, együttműködve a jelzőrendszer tagjaival, egészségügyi, oktatási intézményekkel, rendőrséggel, civil szervezetekkel, egyházakkal.

A Gyermekjóléti Szolgálat konkrét feladatai a Szervezeti Működési Szabályzatban, illetve az Alapító Okiratban meghatározottakkal összhangban:

- A veszélyeztetettséget észlelő-és jelzőrendszer működtetése
- A veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása, ezek megoldásra javaslat kidolgozása
- A gyermekkel és családjával végzett szociális munka: a gyermek problémáinak rendezése. A családban jelentkező működési zavarok megoldásának segítése
- Családi konfliktusok kezelése, megoldási alternatívák felajánlása (pl: válási, kapcsolattartási problémák esetében)
- Szükség esetén hatósági intézkedésre javaslat készítése, a gyermek családból történő kiemelésének kezdeményezése
- Családgondozás biztosítása a gyermek visszahelyezése érdekében, utógondozás
- Együttműködési, szervezési, koordinációs feladatok ellátása, hivatalos ügyek intézésében való közreműködés, továbbirányítás
- Tájékoztatás a gyermek jogairól és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról
- Pszichológiai, nevelési mentálhigiénés és káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, vagy szaktanácsadáshoz való hozzájutás megszervezése
- Válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, illetve szükség esetén a megfelelő intézményi ellátáshoz való hozzájutás közvetítése
- Szabadidős és prevenciós programok szervezése
- Felkérésre környezettanulmány készítése
- Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában való részvétel

A Gyermekjóléti Szolgálat a Szociális Munka Etikai Kódexe értelmében lehetőség szerint felhívja döntéshozók figyelmét azokra a társadalmi és egyéni problémákra, melyek kialakulásban, vagy enyhítésben a kormányzat illetve egyes intézmények felelősök.

A családgondozó szakmai munkája során tiszteletben tartja minden ember méltóságát, értékét, jogait, céljait és szándékait, továbbá a kliensek hátrányos megkülönböztetése nélkül látja el feladatait. Együttműködésre törekszik.

Az elmúlt év tapasztalatai is bizonyítják, hogy valamennyi társadalmi rétegből kerülnek ki a Gyermekjóléti Szolgálat kliensei. Életkorukat tekintve 0-24 éves korig terjed a gondozottak köre.

- **A gyermekjóléti szolgáltatás speciális és egyéb szolgáltatásai igénybevételének módjai**

Segítő diákmunka

Tavalyi évben is működött a Premontrei Szent Norbert Gimnázium tanulóinak önkéntes felajánlása. A nyolcadikos tanulók heti két órát segítettek az arra rászorulókon. A program ellenőrzése, koordinálása volt feladatunk. A gyermekek főleg korrepetálásban, kerti munkában vettek részt, illetve a hajléktalan ellátáshoz kapcsolódtak szabadidős programjaikkal. Karácsonyi ünnepségünkön a diákok adták a műsort.

A program során a jobb helyzetben lévő gyermekek megismerhettek nehéz szociális helyzetben élő gyermekeket és felnőtteket egyaránt.

Szabadidős programok

A szabadidő hasznos eltöltése szintén a prevenció része. A családgondozók a családdal kiépített kapcsolat egyik fontos elemként kezelik ezt. A közös tevékenység, kirándulás, előadás, múzeumlátogatás gyakran az egész családot érinti. Nemcsak klubokkal az intézményen belül, hanem gyakran a városi élet más programjaihoz kapcsolódva mozgatjuk meg a gyerekeket, családokat.

Vizsgákra történő felkészítés

Magántanulói jogviszonyban lévő tanulóknak segítünk a vizsgákra való felkészülésben. Az általános iskola utolsó évfolyamainak elvégzésére készítjük fel a szülőt. Az alacsony iskolai végzettség miatt ugyanis gyakran nem tudnak elhelyezkedni a munkaerőpiacon.

Drogprevenció

Csatlakoztunk más szervezetek által rendezett felvilágosító programokhoz. A védőnői Szolgálattal és a városi Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal együtt pályázatot írtunk ki.

Jogsegélyszolgálat

Kéthetente hétfőn 15 órától jogsegélyszolgálat áll a kliensek rendelkezésére. Munkajogi, családjogi és egyéb jogi kérdésekben kaphatnak segítséget.

Pszichológusi tanácsadás

A Gyermekjóléti Szolgálat kéthetente szerdánként pszichológiai tanácsadást biztosít az intézmény épületében. A pszichológia szolgáltatásra nagy igény van. Már hetekkel előre előjegyzésbe vesszük a tanácsadást igénylőket. Viselkedési zavarok, tanulási problémák, kapcsolati konfliktusok, krízis tanácsadás történik.

Ruha és egyéb adományok közvetítése

Minden héten, kedden ruhaadományok átvételére van lehetőség. A bútor,technikai eszközök közvetítése is folyamatos.

- **Szakmai tevékenység**

A Gyermekjóléti Szolgálat a Gyermekvédelmi Törvény értelmében hatékony észlelő- és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé teszi a gyermekeket veszélyeztető okok feltárását a veszélyeztetett gyermekek felderítését. A jelzőrendszer tagjait az 1997.évi XXXI.17.§-a határozza meg.

A családgondozók rendszeres ügyeletet tartanak az oktatási intézményekben. Ilyenkor a pedagógusoknak, szülőknek, gyermekeknek is van lehetősége közvetlenül felkeresni a családgondozót. Az intézmény gyermekvédelmi felelősével pedig az aktuális problémákat tekinthetik át.

Jelzést írásban tudunk elfogadni, de a telefonos kapcsolat az ügyek gyors intézésében rendszeresen működik

Minden intézménynek van összekötője, de természetesen adott esetben a gyermek családgondozóját kereshetik. Az ügyleti időpontokat félévre előre megadjuk. A gyermek gondozásáról folyamatosan visszajelzünk az iskoláknak.

Szakmaközi megbeszélések és az esetkonferenciák megvalósításának módjai

A konkrét esetek megbeszélésére a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 14§ alapján esetmegbeszélőket szervezzünk.

Hatósági intézkedések megtétele előtt minden esetben, de akkor is, ha a probléma megoldásában több szakma képviselői vesznek részt és egyeztetés szükséges. Az esetmegbeszélőn a gyermeknek, családjának, a szakembereknek lehetősége van a legoptimálisabb megoldást megkeresni. Az elmúlt évben 15 alkalommal tartottunk esetmegbeszélőt.

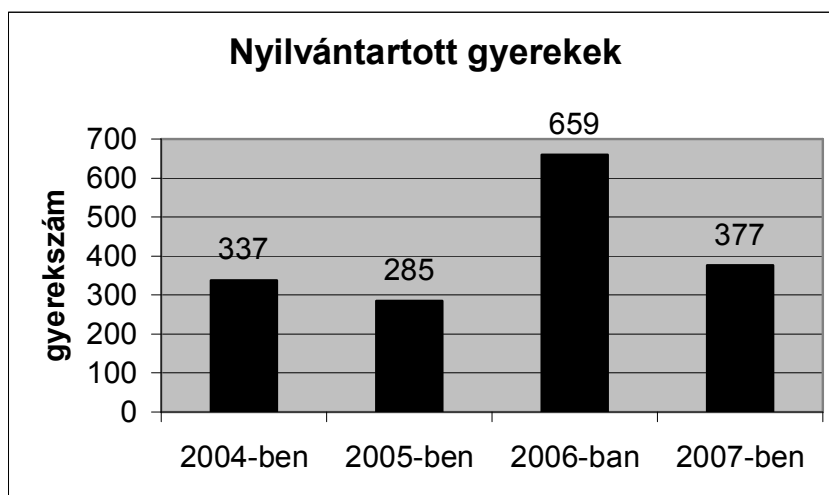
A Gyermekjóléti Szolgálat a 15/1998.(IV.30) NM rendelet 15 .§ 3(b) bekezdése értelmében szakmaközi konferenciákat tart. A szakmaközi konferencia a jelzőrendszer tagjainak és képviselőinek körében zajlik. Ezek általában előre meghatározott témakörben a jelzőrendszer igényei alapján történnek.

Az elmúlt évben a különböző szakmai csoportokat kértük bemutatkozásra, hiszen rendkívül fontos, hogy megismerjük egymás nézőpontját, így hatékonyabban tudunk együtt dolgozni. 2007-ben hat alkalommal szerveztünk szakmaközi megbeszélést az alábbi témakörökben:

- Tanulási képességek zavarai, vizsgálati módszerek, prevenció
- Védőnői Szolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálat munkájának összehangolása
- Az ÁNTSZ és a Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkájának összehangolása
- Közösségi pszichiátria
- A munkaerőpiac alakulása a hátrányos helyzetben élő munkavállalók szempontjából
- A Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkájának megismerése, közös pontok a segítségnyújtásban

A Gyermekjóléti Szolgálat a 15/1998 (IV.30)NM rendelet 15§ 7. bekezdése alapján minden év március 31-ig szakmai tanácskozást szervez, ahol átfogóan értékeli a jelzőrendszer munkáját. A tanácskozásra 2007. március 19-én került sor.

A gyermekjóléti szolgáltatást 2007-ben **377** gyermek vette igénybe. Az alapellátott gyermekek száma 94, a védelembe vetteké 54 volt.

Hatósági eljárás kezdeményezése hasonló számú, mint az előző években volt. A változás inkább a problémák torlódásában van. Sajnos nem egyedi eset, hogy egy gyermekről szinte azonos időben érkezik jelzés az igazolatlan iskolai hiányzások, áruházi lopás, rendőrségi intézkedés miatt. A kapcsolati konfliktusban levő szülők minden eszközzel küzdenek a gyermekért, gyakran magát a gyermeket is eszközként használva. Ezekben, az esetekben pszichológus bevonására van szükség.

Rendszeresen részt veszünk a városi KEF munkájában. Az elmúlt évben közös rajzpályázattal készültünk.

CSALÁDGONDOZÁS ALAPELLÁTÁSBAN

Magyarországon a Magyar Alkotmány 1949. évi XX. törvényében a gyermekeket érintő speciális rendelkezések a következők:

- A Magyar Köztársaság védi a házasság és a család intézményét (15.§).
- A Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létebiztonságára, oktatására és nevelésére, védelmezi az ifjúság érdekeit (16.§).
- Az anyáknak a gyermek születése előtt és után külön rendelkezések szerint támogatást és védelmet kell nyújtani. A munka végzése során a nők és a fiatalok védelmét külön szabályok is biztosítják (66.§).
- A Magyar Köztársaságban minden gyermeknek joga van a családjá, az állam és a társadalom részéről arra a védelemre és gondoskodásra, amely megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges. A szülőket megilleti az a jog, hogy a gyermeküknek adandó nevelést megválasszák. A családok és az ifjúság helyzetével és védelmével kapcsolatos állami feladatokat külön rendelkezések tartalmazzák (67.§).
- A Magyar Köztársaságban a szülők, gondviselők kötelesek kiskorú gyermekük tanításáról gondoskodni. (70.§)

A Gyermekvédelmi törvény szerint a gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával, ellátásával ügyeinek intézésével foglalkozik.

A gyermekvédelem rendszerében az együttműködésen a koordinációra épülő inkább horizontálisan kapcsolódó jelzőrendszerre épül.

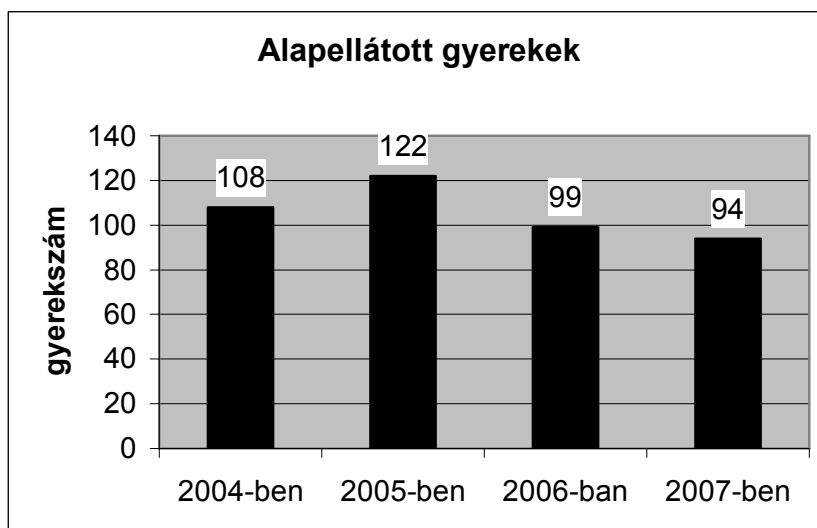
A gyermek jogainak és kötelezettségeinek érvényesülését elsősorban a szülőknek kell biztosítani családi környezetben. A családok és gyermekek helyzete különböző, és a törvényi előírásoknak így is érvényt kell szerezni. A családgondozás **elsődleges feladata, hogy segítse a gyermekeket, és a szülőket gyermekeik nevelésében.**

A veszélyeztetettség a rosszul működő családokban gyakrabban előfordul, mert nem tudják a felmerülő gondokat problémákat megfelelően kezelni. Életükben sok súrlódás és konfliktus tapasztalható, melynek eredménye sok esetben krízishelyzet.

A 2007. évben a Gyermekjóléti Szolgálatunk 377 gyermekkel foglalkozott. Ebből 94 gyermeket gondozott Szolgálatunk alapellátás keretében.

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

A Gyermekjóléti Szolgálat az alapellátás részeként szervezési szolgáltatási, gondozási feladatokat lát el, koordinál, információt nyújt.

A Gyermekjóléti Szolgálatunk különböző jelzőrendszeri tagoktól jelzéseket kap, melyre lépéseket kell tennie.

A 2007. évben készített statisztika a családok, gyermekek által hozott problémátípusok terén szinte teljesen eltolódik a családi konfliktusok, az életviteli problémák a deviáns megnyilvánulások felé.

Ez a tendencia az utóbbi két évben kezd eltolódni ebbe az irányba a társadalmi viszonyokra, az értékek vesztésére visszavezethetően.

Az anyagi problémák csökkentek, inkább a felügyelet, az irányítás, a következetes nevelési elvek hiánya, a késői szülői reakciók, a gyerekek önvészélyeztető magatartása miatt alakulnak ki krízishelyzetek. Az egyre gyakoribb válás és az ebből adódó gyermekekkel való kapcsolattartási problémák szintén fokozottan megjelennek, és viselkedési szélsőségeket produkálnak.

A családgondozók tevékenysége a gondozói munka folyamán egyre szélesebb skálán mozog.

Az alapellátásban való gondozás során a szülők, gyermekek önkéntesen együttműködnek a Gyermekjóléti Szolgálattal és a családgondozóval. A családlátogatások rendszeresek, az alkalmakon a családot saját környezetében tudja a családgondozó vizsgálni, kommunikációs, metakommunikációs jelzéseiket a kapcsolataik szempontjából vizsgálni, a család működését megismerni. Lakókörnyezetük, életterük megismerése fontos a segítség formájának megválasztásában, a gondozási terv megfogalmazásánál, és a családot segítők feltérképezésénél.

A gondozás során a családgondozó információt nyújt, és hivatalos ügyeket intéz. Munkájának egy részét a dokumentációk beszerzése a család, gyermek ügyeinek intézése teszi ki (állás lehetőségek felkutatása , tanulási lehetőségek, nyugdíj, társadalombiztosítási ügyintézés, lakásügy, közüzemi szolgáltatókkal folyamatos kapcsolattartás).

A családgondozó figyelemmel kíséri, hogy a család anyagi lehetőségeit, segítséget nyújt az önkormányzati és egyéb állami támogatások kérvényezésében.

Magas az olyan családok száma, akiknek az esetében az alapproblémát a Gyermekjóléti Szolgálat sem tudja megoldani, mert társadalmi helyzetükön alapvetően változtatni nem tud. Ilyen az anyagi probléma, alacsony alapterületű lakás, munkanélküliség, több műszakos munkarend, fizethetetlen nagyságú hitelek, több generációs együttélés. A családgondozás ekkor a Gyermekjóléti Szolgálat keretein belül, az elérhető lehetőségeket kihasználva próbál alternatívákat biztosítani.

Sok az olyan felnőtt és egyre több kamasz is, aki semmi kilátással, hosszabb távú életcéllal nem rendelkezik alapvetően változtatni nem tud ,vagy nem akar jelenlegi életvitelén.

A családgondozás során a Gyermekjóléti Szolgálat sorba veszi a lehetőségeket és a rendelkezésre álló szakemberek segítségét és a család felé a problémátípusnak megfelelő közvetíti. A nevelési, egészségügyi intézmények szakemberei, pszichológus, pszichiáter és jogi tanácsadó közreműködnek a segítségnyújtás kiszélesítésében.

A segítség és a támogatás fokozatosan növeli a családgondozó iránti bizalmat, ami a munka során elengedhetetlen, és a bizalmi kapcsolat segíti a gyermek fejlődését is. A folyamat során a család önbizalma és érdekérvényesítő képessége is egyre növekszik és a család „elengedése” is reálisabb céllá válik.

Az alapellátás önkéntes, eredményre akkor vezethet a családgondozás, ha a szülők és a gyermek együttműködnek, és ez a tetteikben is megvalósul.

A CSALÁDBÓL KIEMELT GYERMEKEK SZÜLEINEK GONDOZÁSA

Az 1997. évi XXXI. tv a Gyermekjóléti Szolgálat feladatai között határozza meg a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítését.

A Gyermekjóléti Szolgálat feladata nem ér véget azzal, hogy indokolt esetben a gyermek kiemelésére tesz javaslatot a jegyzői gyámhatóság felé. A Gyermekvédelmi Törvény lényeges elve, hogy ha szükségessé vált a gyermek családból való kiemelése, akkor sem maradnak a szülők magukra. A gyermek családból történő kikerülése átalakítja a családgondozás irányát és tartalmát is. A családgondozói munka középpontjában „a gyermek mindenképp felett álló érdeke” áll, és a kiemelés után is családgondozói feladat a szülő segítése, hogy alkalmassá váljanak arra, hogy gyermeküket újra a saját háztartásukban nevelhessék. Úgy kell kialakítani a segítő munkát, a szükséges szolgáltatásokat, hogy a szülők szembesüljenek a kiemeléshez vezető okokkal, és tudatosodjon, hogy mik azok a tényezők, amelyek változtatást igényelnek.

A 149/1997. Kormányrendelet 104. § (1) bekezdése előírja a Gyermekjóléti Szolgálat részére. A gyámhivatalnak a gyermek gondozási helyének meghatározásához be kell szereznie az illetékes Gyermekjóléti Szolgálat javaslatát, feltéve, hogy az nem vett részt a területi gyermekvédelmi szolgálat által összehívott elhelyezési értekezleten.

A családgondozók általában személyesen vesznek részt az elhelyezési értekezleteken. Itt alkalom nyílik felvenni a kapcsolatot a gyermeket tovább gondozó személyekkel, nevelőszülői tanácsadóval. A szülők is írásban megkapják mind a kiemelés megszüntetését célzó feladatok és teendők listáját, mind a kapcsolattartás megvalósítására adott időpontokat és helyszínt.

A gyermek vérszerinti családjába való visszakerülését meghatározó lépéseket feladatokat a Gyermekvédelmi Törvény. 39.§ (5.) pontja a következő módon foglalja össze:

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében

- A családgondozás biztosítása –az otthont nyújtó ellátás, a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához”
- A gyermekjóléti szolgálat családgondozója együttműködik a területi gyermekvédelmi szakszolgálat vagy nevelőszülői hálózatot működtető, illetve a gyermekotthon családgondozójával. Az együttműködés keretében a gyermekjóléti szolgálat családgondozója elsősorban a szülőket támogatja a nevelésbe vétel megszűnéséhez szükséges feltételek megvalósításában a gyermekkel való kapcsolattartásban.
- A gyermek nevelésének felülvizsgálata során a Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatja a gyámhivatalt a szülő gyermek kapcsolat alakulásáról, a szülő életkörülményeinek alakulásáról.

A családból kikerült gyermekeket, még akkor is, ha súlyosan veszélyeztető tényezők álltak fent, a kikerüléssel számtalan negatív hatás éri, ami tovább nehezíti az egyébként is problémás helyzetüket. Ugyanilyen nehézségek adódhatnak a szülők részéről is, és először a helyzetből

adódó indulatokat kell feldolgoznia. Ezek után lehet feltérképezni, hogy a szülő életvitele, nevelési módszerei, a gyermek egészséges fejlődésének biztosításához szükséges ismeretei, készségei, milyen módon szolgálják majd a törekvését arra, hogy a gyermek hazakerüljön. A munkának nélkülözhetetlen eleme a bizalmon alapuló elfogadó együttműködés, aminek a kialakítása a családgondozó feladata.

A családból kikerülő gyermek és a szülő közötti kapcsolattartás is nagyon fontos az érzelmi kötelékek fenntartásához. A gyermeknek ezek a találkozások reményt és bizalmat adhatnak. A találkozások megszervezése és segítése, a szülő ösztönzése is családgondozói feladat.

A kapcsolattartásban a következő nehézségek problémák adódhatnak a szülő részéről:

- motivátlanság, fásultság
- túlmotiváltság
- nem megfelelő a kapcsolattartó személye
- ötletszerű megjelenés,
- nincs előkészítve a találkozás,
- nem megfelelő állapotban (ittasan) megy a szülő,
- nem ér vissza a gyermekkel, vagy nem megy el a gyermekért a megfelelő helyre és időben.

A családgondozó a gyermek visszakerülésének érdekében tervet készít a megvalósítandó teendőkről, a veszélyeztető tényezők kiküszöböléséről.

Az elmúlt években a családból való kiemelés okai nem az anyagi okokra voltak visszavezethetők, hanem a deviáns családmodellre, a családi funkciózavarra, szenvedélybetegségekre, a szülő gyermekhez főződő kapcsolatára.

A gyermek kapcsolattartása a szülővel szabályozott, és a nyári, téli tavaszi szünetekben lehetőség van hosszabb szabadságra hazakerülni a gyermeket a Gyámhivatal engedélyével. A kapcsolattartások alkalmával lehetnek pozitív és negatív élmények, is melyek befolyásolják a szülő és gyermek kapcsolatát. A családgondozónak nem könnyű a feladata, mert a szülőt szembesítenie kell a tényekkel, és a kitűzött célok felé haladás mértékével, buktatóival és a negatívumokkal. A családgondozó a terv megvalósíthatósága érdekében segíti a szülőket információval, tanácsokkal, iránymutatással, segíti a hivatalos ügyek intézésében, munkakeresésben, számláinak rendezésében, pszichésen is támogatja. Családlátogatások alkalmával meggyőződik a valós helyzetről, és erről tájékoztatja a Gyámhivatalt.

Arra is akad példa, hogy a család elfogadja, vagy egyenesen kéri, hogy a gyermek távol nevelkedjen a családtól, mert a gyermek deviáns magatartásának befolyásolására a szülő és környezete semmilyen hatással nem tud lenni, és belefáradt az eredménytelenségbe, a sorozatos kudarcokba.

A szülő gyermek kapcsolattartásának meghatározása, a távolság és a szülő anyagi helyzetét figyelembe véve történik. A nevelőszülők zömében Pest megyében élnek, de vannak olyan nevelőszülők és lakásotthonok is, melynek elérése komoly anyagi és utazási nehézségeket jelent a szülőnek.

Amennyiben a család rászorul, és a kapcsolattartásra irányuló törekvés komoly a Gyermekjóléti Szolgálat rendkívüli segítyt kérhet a kiadások biztosítására. Ilyen esetekben a Gödöllő Város Önkormányzata minden alkalommal biztosította az utazás költségét.

A nevelésbe vételt követően a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója a gyermeket gondozási helyén az elhelyezést követő két hónapon belül felkeresi és tájékozik beilleszkedéséről, valamint a gyermek látogatásának lehetőségeiről. A nevelésbe vétel időtartama alatt a családgondozó folyamatosan kapcsolatot tart a gyermekotthon, a nevelőszülői hálózat, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálat családgondozójával

A törvényi előírásnak sajnos a gyakorlati nehézségek gátat szabnak. A gondozásban lévő gyermekeket csak abban az esetben tudjuk meglátogatni személyesen a gondozási helyén, ha a környező településeken van a gyermek elhelyezve.

Sajnos a távolabbi településen nevelőszülőnél, lakásotthonban élő gyerekek után csak telefonon, írásban tudunk érdeklődni, mert sem az anyagi keret, sem a napi munkafolyamatok nem teszik lehetővé a felkeresésüket. A családgondozók a lakásotthonok gondozóival a nevelőszülői tanácsadókkal, nevelőszülőkkel rendszeresen tartják a kapcsolatot.

Jelenleg 43 szakellátott gyermek ügyében tartjuk a kapcsolatot, ez valójában 24 család gondozását jelenti a mindennapokban.

2007-ben két esetben is történt családba való visszahelyezés, de a tapasztalatok azt mutatják, hogy az alapproblémák nem szűntek meg és fokozott odafigyelést igényelnek ezek a családok és gyermekek. Az állami gondoskodás alatt a gyermekek életvitelében a rendszer sem tudott hathatós változást elérni.

Problémát jelentenek az egyre inkább kezelhetetlenné váló szenvedélybetegségek (alkohol, játékgép) amelynek a kezelése nagyon nehéz, szinte lehetetlen feladat. Sok esetben szembesül a családgondozó azzal a ténnyel is, hogy egyes esetekben nincs esély a gyermek hazakerülésére.

Gondot jelent a szülőknek a kapcsolattartási időpontok betartása, a helyszínre való eljutás és maga a törekvés a kapcsolat fenntartására.

A SZOCIÁLIS VÁLSÁGHELYZETBEN LÉVŐ VÁRANDÓS ANYÁK GONDOZÁSA

A gyermekjóléti szolgáltatás körébe tartozik többek között a gyermek fejlődését biztosító támogatásokkal kapcsolatos tájékoztatás, a családtervezéssel összefüggő kérdések megválaszolása, a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása.

A törvény szerint a Gyermekjóléti Szolgálat feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében a „**szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása**, valamint a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése” (1997. évi XXXI. Tv. 39. § (2) c.). A Gyermekjóléti Szolgálat feladata tehát a várandós anya segítése krízishelyzetben, hogy gyermekét biztonságosan kihordhassa, megszülhessen és - amennyiben mód van rá- saját családjában felnevelhesse. Szükség esetén a válsághelyzetben lévő és rászoruló anya elhelyezéséről, ellátásáról való gondoskodás.

E szolgáltatás keretében tájékoztatjuk az anyát minden olyan ellátásról és támogatásról, melyek megilletik őt. A tájékoztatás mellett közreműködünk a támogatások igénylésében (pl.: formanyomtatványok beszerzése, kitöltése, szükség esetén továbbítása); az illetékes szervek címéről, ügyfélfogadási rendjéről információt adunk.

A várandós anyát problémái megoldásában személyes segítő kapcsolat keretében támogatjuk. Felvilágosítást adunk az egészség és az emberi élet értékéről, az egészséges életmódról. Ez többek között magában foglalja a családtervezési, pszichológiai, nevelési, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését elősegítő tanácsokat.

Azokban az esetekben, amikor az anya gyermeke felnevelését nem vállalja, tájékoztatjuk őt egyéb lehetőségeiről, elsősorban az örökbefogadás lehetőségéről. Városunkban azonban ez ritkán fordul elő. Problémát elsősorban azok az esetek jelentenek, amelyek a lakáshelyzet kapcsán merülnek fel. Ilyenkor igyekszünk segítséget nyújtani az anyának és családjának a lakhatás megoldásában (pl.: önkormányzati bérlakás igénylésében, albérlet keresésében és közvetítésében, szükség esetén anyaotthonban/családok átmeneti otthonában történő elhelyezésben segítünk.)

Ezen kívül változó rendszerességgel kapunk bútor-, illetve ruhaadomány felajánlásokat (pl.: gyermekruhákat, babakocsit, gyermekágyat, játékokat, stb.), ezekkel is segítjük az anyát gyermeke ellátásában.

A Családok Átmeneti Otthona a szülő és gyermeke együttes lakhatását otthonoszerű ellátás formájában biztosítja a szülő kérelmére, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, s a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől. Az átmeneti otthon igénybevételének okai között leggyakoribb az albérlet, a lakhatás hirtelen, váratlan felmondása, elvesztése, valamint szociális krízis, átmeneti ellehetetlenülés.

A Védőnői Szolgálat és a családgondozók közötti kapcsolattartás, együttműködés nagyon fontos ezekben az esetekben, hiszen egymás munkáját erősítve és kiegészítve kaphatnak mielőbb segítséget az arra rászorulóknak.

A Gyermekjóléti Szolgálat feladata a kiskorú esetleges terhessége esetében, hogy a terhes gondozásra, a Védőnői szolgálat szakemberéhez irányítsa. Felvilágosítást nyújtunk olyan szervezetek és intézmények létéről és tevékenységéről, amelyek erkölcsi és anyagi segítséget nyújtanak a gyermek vállalása esetén.

Az ő esetükben korábban megoldást jelentett a gödöllői Tessedik Sámuel Anyaotthon, mely Családok Átmeneti Otthonaként működik jelenleg.

Amennyiben a fenti intézmény nem tudja fogadni a krízishelyzetben lévő várandós anyát, akkor számára más, fővárosi, vagy vidéki anyaotthont keresünk, közvetítünk.

A mai napig gyakran előfordul, hogy a kliensek összekeverik a Családsegítő (Gyermekjóléti) Szolgálatot a Családvédelmi Szolgálattal, és itt kérnek segítséget terhességük megszakításához. Ilyen esetben a megfelelő intézménybe irányítjuk őket és - szükség esetén- tájékoztatást adunk a terhesség-megszakítás körülményeiről.

2007-ben krízishelyzetet a várandós anyák számára a már említett lakhatási és anyagi problémák mellett a prostituált életmód, a szenvedélybetegségek, valamint a nem tervezett terhesség jelentett. E problémák gyakran együttesen jelentkeznek. A tavalyi évben előfordult esetek közül kiemelkedik annak a külföldi állampolgárságú, illegálisan Magyarországon tartózkodó, írástudatlan anyának az esete, aki hatodik gyermekét várta, miközben a nagyobb gyermekekről sem tudott megfelelően gondoskodni. Ebben az ügyben a kicsi születése és ellátatlansága derített fényt a halmozódó problémákra, a többi gyermek veszélyeztetettségére. A jelzőrendszer hatékonyságát jelzi, hogy egy-egy ilyen szövevényes ügyben is eredményesen tudtunk együtt dolgozni.

A GYERMEK VESZÉLYEZTETETTSÉGÉNEK OKAI

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 5. §-a szerint a veszélyeztetettség:

“olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.”

Súlyos esetnek minősül a Gyermekvédelmi Törvény. 72. §-ának (2) bekezdésén túl a gyermek által tanúsított olyan magatartás is, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, szellemi, értelmi, érzelmi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.

Kialakulásához vezető tényezők: a családra, szűkebb társadalmi környezetére jellemző elhanyagoló nevelés, gondozás, valamint a devianciák halmozott előfordulása a családban (alkohol, drog, brutalitás, bűncselekmény).

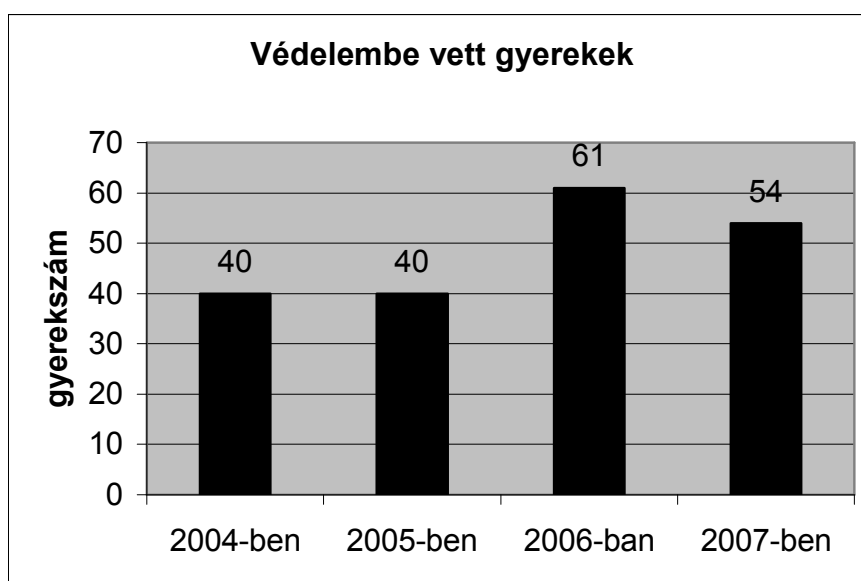
A veszélyeztetettség kialakulásának okai között anyagi, környezeti, magatartási és egészségi okokat egyaránt találunk.

Veszélyeztetett gyermek:

Az a gyermek, aki családjában vagy környezetében ismétlődő vagy tartós fizikai, lelki bántalmazásnak (gyermekbántalmazás), szexuális zaklatásnak, erőszaknak, elhanyagolásnak van kitéve és/vagy fejlődésében családja, közvetlen környezete károsan befolyásolja.

Testi vagy pszichés fejlődését ártalmas környezeti hatások, rossz interperszonális kapcsolatok akadályozzák, károsítják.

A veszélyeztetettség nem akut helyzet, hanem folyamat.

Az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról 121. § -a hátrányos helyzetű gyermek fogalmát a következőképpen határozza meg:

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát megállapította.

A szakirodalom hátrányos helyzetként említi azon személyek, illetve családok helyzetét, akiknek és amelyeknek szükséglet-kielégítési lehetőségei, életkörülményei, lehetséges életmódja lényegesen rosszabb, mint a társadalom többségéé. A hátrányos helyzet kialakulásához vezető tényezők például: kulturális, anyagi hátrány, települési hátrány, rossz lakáskörülmények, munkanélküliség. Több hátrány együttes megléte esetén kialakulhat a veszélyeztetettség.

A „hátrányos helyzetű” és a „veszélyeztetett” kifejezés a gyermekvédelem területén igen gyakran használt fogalmak, melyek a gyakorlatban gyakran átfedik egymást. Ha egy gyermek esetében több, hátrányos helyzetet generáló tényező van jelen, halmozottan hátrányos helyzetről beszélünk, melyből könnyen válhat veszélyeztetettség. A hátrányos helyzetű illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartásakor a közoktatási törvényben meghatározott fogalmakat használjuk. Az egységes látásmód kialakítása folyamatban van.

Felméréseink elkészítésekor nehézséget jelent, hogy az oktatási intézmények tanév szerint a Gyermekjóléti Szolgálat naptári év szerint készíti nyilvántartását.

Hazánkban a rendszerváltás óta kibontakozó demográfiai és társadalmi változások, trendek továbbra is tartják magukat: a hagyományos családmódel átalakulóban van. Folyamatosan csökken a házasságkötések száma, miközben a házasságok fele válással végződik.

Továbbra is nagy az élettársi kapcsolatok aránya, az egyszülős családok száma szintén magas. Elmondhatjuk, hogy ma körülbelül minden harmadik gyermek házasságon kívül születik. A nyugati országokhoz hasonlóan nálunk is egyre elterjedtebbek azok a családtípusok, ahol a gyerekek egyszerre több anyukával, apukával „rendelkeznek”, az újrarázasodások (vagy új élettársi kapcsolatok létesítése) miatt. Az új kapcsolatokban megszülető közös gyerekek (féltestvérek) által tovább bonyolódik a családszerkezet.

Az elmúlt év leggyakrabban előforduló problémáit a családi funkciózavarok okozták, amelyeknek következményei a gyermekek viselkedésben rövid időn belül érzékelhetők. A családi minta hiánya, vagy a rossz minta generációkon keresztül rögzül.

Magyarországon a gyermekszegénység különösen magas, a legnagyobb kockázatot a munkanélküliség, a nagycsaládban való nevelkedés, valamint a hátrányos térségben található lakóhely jelenti. A gyermekszegénység kezelésének kulcskérdése a szülők munkaerőpiacra való visszakörülése, foglalkoztatási esélyeik növelése. Megdöbentő adat, hogy ma Magyarországon a gyermekek fele szegénységben él!

Annak ellenére, hogy a családoknak egyre nehezebb a jelenlegi társadalmi-gazdasági helyzetben megélniük, a 2007-es évben elsősorban nem az anyagi típusú problémák jelentették a legfőbb veszélyeztető tényezőt.

2007-ben a következő problémátípusok fordultak elő a leggyakrabban:

Problémátípus	Jelzések száma
Családi konfliktusok	1127
Szülő, család életvitele	791
Magatartászavar, teljesítményzavar	594
Anyagi	446
Gyermeknevelési	254
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	92

A legtöbb probléma háttérben tehát a család diszfunkció-zavarai állnak. Továbbra is nagyon sok jelzés érkezett apai, anyai kapcsolattartási problémák miatt, melyek leginkább a válást vagy különköltözést követően jelentek meg. Ebben az esetben (is) jól látható hogyan függnek össze a személyes problémák a társadalmi változásokkal. Ahogy növekszik a válások, felbomlott családok száma, ezzel egyenes arányban növekszik a láthatással, kapcsolattartással összefüggő problémás helyzetek, érzelmi sérülésnek kitett gyerekek száma.

2007-ban is gondot jelentett a magas (gyakran igazolatlan) iskolai hiányzások, ami a tanulásban való nagyfokú lemaradás, illetve egyéb deviáns magatartás forrása lehet. Az ilyen módon felszabadult „szabad” időben a hasonló „érdeklődési körű” gyerekek könnyen egymásra találnak, és aztán együtt mennek csavarni, cigarettázni, enyhébb drogokat kipróbálni (pl.: öngyújtó töltő-gáz szívása), esetleg lopni. Megfigyelhető, hogy ezeknek, a gyerekeknek a családi, szociális helyzete is hasonló. A város közelében működő bevásárló központok szintén vonzzák a csellengő fiatalokat. Gyakoriak az áruházi lopások. A szenvedélybetegségek minden korosztályt érintenek. 18 év alattiak rendszeresen dohányoznak nyilvános helyen is és látogatják a szórakozóhelyek játékgépeit.

A Gyermekjóléti Szolgálatnak különösen nehéz azokban a családokban eredményt elérni, ahol a szülő nem partner a gyermekkel kapcsolatos problémák kezelésében, akár azért, mert valamilyen szempontból ő maga is hátrányos helyzetű, vagy deviáns. Ennek következtében nem is nyújthat megfelelő, követendő mintát a gyermeknek (pl.: bűnöző életmódot folytató szülő). Nap mint nap tapasztaljuk, hogy a szülők túlságosan leterheltek, a szülői felelősség, illetve kompetencia pedig nem tisztázott. A szülő gyakran az iskolától (családgondozótól, pszichológustól, stb.) várja a megoldást, miközben a pedagógusok és a segítő szakemberek a szülőtől várják, hogy hatni tudjon a gyerekekre, vagy legalább együttműködjön a megoldás keresésében.

Összességében tehát, 2007-ben az előző évben tapasztalt tendenciák, problémátípusok tovább folytatódtak és tovább mélyültek.

EGYÜTTMŰKÖDÉS A JELZŐRENDSZER TAGJAIVAL

A jelzőrendszer 2007. évi együttműködéséről szóló tájékoztatót a melléklet tartalmazza „**Gyermekvédelmi tájékoztató a jelzőrendszer 2007. évi működéséről a jelzőrendszeri tagok véleménye alapján**” címmel.

SZABADIDŐS FOGLALKOZÁSOK, KLUBOK

Az elmúlt évben a Gyermekjóléti Szolgálat előírt kötelező feladatainak megfelelően szabadidős programok szervezését vállalta a város oktatási, nevelési intézményeivel.

A programok célja, hogy a családban jelentkező nevelési gondok, problémák, hiányosságok káros hatásait enyhítsék illetve, hogy a rossz szociális helyzetben lévő szülők gyermekeinek lehetőséget nyújtsanak a szabadidő hasznos eltöltésére

A Gyermekjóléti Szolgálat minden évben kéri a város oktatási intézményei által szervezett szabadidős programok éves listáját. Ebből az összeállításból lehetősége van az iskolai gyermekvédelmi és ifjúságvédelmi szakembereknek, családgondozóknak tájékozódni.

A szabadidős programok szervezésekor a veszélyeztetettség megelőzése mellett a közösség fejlesztése, az ismeretszerzés, az esztétikai igény kialakítása a cél.

- **Tini Klub**

A Gyermekjóléti Szolgálatnál 2007. évben folytatódtak csütörtökönként a Tini Klub foglalkozásai. Havi két alkalommal pedig váltakozó helyszínen az iskolákban és szociális intézményekben szerveztük a kézműves foglalkozásokat. Ezeken a programokon kézműves foglalkozásra, játékra, és szórakozásra van lehetősége a fiataloknak.

Sikeresek a kihelyezett programok, mert volt olyan oktatási intézmény, hogy még kellett plusz alkalmat biztosítani annyira nagy volt az érdeklődés. Több osztálynak és napközis csoportnak sikerült foglalkozást szervezni.

Ünnepi készülődésre is sorkerült: Anyák Napjára és Karácsonyra ajándékkészítéssel készültünk. Az Egyesített Szociális Intézményben az idősekkel együtt készültünk karácsonyra, húsvétra. Ezt nagyon szeretik, kedvelik az ott lakó emberek.

A foglalkozásokat népi játszóház vezetők és kollégák irányítják. A családgondozók folyamatosan képezni magukat, hogy új technikákat taníthassanak, mutassanak be a gyermekek számára az ismert kézműves technikák kívül.

Az elmúlt esztendőben A Városi Múzeum új szabadidős programjához a Múzeumpedagógiai foglalkozáshoz csatlakoztunk több alkalommal is. Sikeres volt a gyermekek körében. Ezt a jövőben is szeretnénk folytatni. Youth Club beindítása is nagyon fontos az ifjúság angol nyelvű társalgásának fejlesztéséhez.

A Tini Klub munkájában nagy segítséget jelentett a Premontrei Szent Norbert Gimnázium 7-8. osztályos tanulói. Ünnepi rendezvényeink, programjainkon irodalmi és zenés műsorral színesítették az eseményeket.

A naptári ünnepek (Farsang, Húsvét, Anyák Napja, Mikulás, Karácsony) mellett az évszakokhoz (tavasz, nyár, ősz, tél) igazítjuk rendszeresen a foglalkozások tematikáját. Foglalkozásainkon rendszeresen 20-25 gyermek vett részt.

- **„A sokszínű természet” című pályázat**

A Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Szolgálat aktívan kapcsolódik a városban rendezett drogellenes szabadidős programokhoz, a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum rendezvényeihez.

Gödöllő Városi Védőnői Szolgálattal és a Gödöllői Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal közösen kiírt : „ A sokszínű természet” című pályázatra 2007. évben került sor. Ismét több száz gyermekrajz érkezett az oktatási intézményekből.

A nyertesek díjazását a város önkormányzata 50 ezer forinttal támogatta. A rajzok kiállítására a Petőfi Sándor Művelődési Központban került sor. Jelenleg a Tormay Károly Egészségügyi Központ gyermekrendelőjét díszítik.

- **Forrás Nyári Rendezvényei**

A korábbi évektől eltérően a Gyermekjóléti Szolgálat a Petőfi Sándor Általános Iskola felügyeletével tartott a Blahai Napközis Táborban szervezte meg nyári rendezvényeit. Ez 2007. júniustól - augusztusig heti egy napon történt egy- egy kollégánk aktív részvételével.

A programszervezésben segítőink és támogatóink voltak: a Gödöllői Rendőrkapitányság Ifjúságvédelmi Osztálya, Bergengócia Bt, a Gödöllői Tűzoltóság, a Támaszpont Iroda, Cigány Kisebbségi Önkormányzat, Védőnői Szolgálat.

A Gyermekjóléti Szolgálat 2007-ben tevékenyen részt vett a Nyári Szociális Gyermekétkeztetést megszervezésében. 110 rászoruló gyermek kapott egyszeri melegétkezést 30 napon át a Kalória Kht. Almamáter Éttermében. Naponta elvihették, illetve helyben fogyaszthatták el ebédjeiket a gyermekek. Ez nagy segítséget jelent a szülőknek.

Szabadidős tevékenységek célja, hogy lehetőséget adjon a gyerekeknek a pihenésre, regenerálódásra, élmények gazdagítására.

Programjaink lebonyolításához segítséget nyújtottak civil szervezetek és magánszemélyek

PÁLYÁZATOK

A 2007-es évre az Ifjúsági Családügyi Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium, a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram Tanácsa, valamint a Regionális Ifjúsági Tanácsok által kiírt pályázati felhívásokra a Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Szolgálat pályázatokat nyújtott be.

A Közép-magyarországi pályázati felhívások közül többet is megcéloztunk, de sajnos valamennyit elutasították. A sikertelen pályázat ellenére a programsorozatot lehetőségeink szerint megvalósítottuk.

A program célja volt első sorban a hátrányos helyzetben lévő gyerekek számára lehetőséget biztosítani a szabadidő eltöltésére, társas és társadalmi kapcsolatok fejlesztésére. Igyekeztünk hozzájárulni az ingerszegényebb környezetben élő kiskorúak élményanyagának gazdagításhoz, képességeik kibontakoztatásához.

2007. évben is fontos volta rezsihátralékos családok számára kiírt pályázat. Ezt a Hálózat Alapítvány írta ki. Gondozott családjainknak nagy segítséget jelentett az egyszeri támogatás. Olyan fogyasztókat irányítottunk az alapítványhoz, akinek kiemelkedően magas volt, a villanydíj hátralékuk.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a médiában és az interneten megjelenő pályázati lehetőségeket, felhívásokat, hogy szolgáltatásaink színvonalát emelni tudjuk.

FŐISKOLAI ÉS EGYETEMI HALLGATÓK

A főiskolai és egyetemi szociális képzésben a Gyermekjóléti Szolgálatnál eltöltendő gyakorlat több órában szerepel a tantervben. Gyermekjóléti Szolgálatunk minden évben fogad hallgatókat különböző óraszámú és típusú gyakorlatok letöltésére.

Szolgálatunk egyik munkatársa tereptanári képesítéssel rendelkezik, ami a felsőfokú intézmények követelménye is. Szociológus, szociálpedagógus, szociális munkás, ifjúsági asszisztens hallgatók gyakorlatának koordinálását vállaljuk.

Az oktatási intézményben szerzett elméleti tudást próbáljuk a hallgatókkal a gyakorlatba átültetni, a szituációk és élethelyzetek segítségével.

A küldő intézmények hallgatóikat ellátják követelményeikkel, kritériumokat határoznak meg. A tereptanár segítségével intézményünk az adott munkaritmusban mutatja meg és vezeti be a hallgatót a családgondozói munka folyamatába.

A hallgatók letöltött óraszámú gyakorlatuk után értékelést kapnak a tereptanártól, mely fontos része a hallgató gyakorlati jegyének. 2007-ben 14 hallgatót fogadtunk az alábbi intézményekből.

Nyugat-Magyarországi Egyetem
Szent István Egyetem
Apor Vilmos Katolikus Főiskola
Erdélyi Magyar Tudományegyetem
Eötvös Lóránd Tudományegyetem
Wesley János Lelkészképző Főiskola
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Illés Gyula Főiskola
SCHOLA Európa Akadémia

CIVIL ÉS EGYHÁZI SZERVEZETEKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS TAPASZTALATAI

Az elmúlt évben Támaszpont Ifjúsági Irodával igen sokrétű együttműködés alakult ki. Kölcsönös az együttműködés, mert a Támaszpont Iroda hozzánk irányítja azokat, akik életvezetési, mentális problémákkal küzdenek a munkanélküliségen kívül.

A Támaszpont Ifjúsági Iroda közreműködésével együtt folytattuk az álláskereső tréninget és az álláskeresők Teaházát a rendszeres szociális segélyezettek beilleszkedési programjának részeként.

A Kék Kereszt Alapítvány a szenvedélybetegségekből gyógyulni kívánó személyeknek próbál segítséget adni. Több esetben irányítottuk hozzájuk gondozottainkat.

A Bergengócia Bt. a szabadidős programok szervezésében, lebonyolításában nyújtott segítséget.

A Máltai Szeretetszolgálattal jó a szakmai kapcsolatunk. Rendszeresen segíti a támogató szolgálatuk a mozgásában korlátozott, hátrányos helyzetű gyerekek iskolába szállítását. Védelembe vett gyermek szenvedélybetegségről való leszoktatásában a Máltai Szeretetszolgálat természetgyógyászatának segítségét is igénybe vettük.

Gödöllői Kulturális és Szociális Közhasznú Egyesület segítségével élelmiszeradományokat közvetítettünk gondozottjaink felé.

Keresztény Fiatalok Ifjúsági Egyesülete karácsony előtt élelmiszert gyűjtött és segítségüket adományként rászorulóknak továbbítottuk.

Számos magánszemélytől kaptunk jelentős élelmiszer és ruhaadományokat. COOP Rt, Minor Margit, Palotakert ABC, holland adományozók.

A jövőben is törekszünk a meglévő kapcsolatok fejlesztésére, valamint új lehetőségek felkutatására

Az elmúlt évben több egyház részéről kaptunk jelzést is, gondozásra szoruló családról.

Úgy látjuk, hogy a jelzőrendszer ilyen irányú bővítésére szükség van. A rászoruló családok összehangolt segítése érdekében pedig folyamatos kapcsolat szükséges az egyházi és civil szervezetek között.

JAVASLATOK

- **Családok Átmeneti Otthona**
A krízishelyzetbe került családok számára megoldási lehetőséget jelentene sok esetben, ha részükre megfelelő otthont tudnánk biztosítani. A valóban rászoruló családok száma éves szinten 3-4. Ezért szükségesnek látjuk Családok Átmeneti Otthonának biztosítását, ellátási szerződés megkötésével.
- **Pszichológusi tanácsadás**
A megnőtt igények miatt szükséges lenne a pszichológusi tanácsadás időtartamának növelés és sűrítése. A gondozási folyamat hatékonyságát nagy mértékben növelni, ha nem kéthetente, hanem akár hetente találkozhatna a kliens a pszichológussal.
- **Kortárs csoport képzése**
A magatartásproblémák, viselkedés zavarok hátterében a rossz irányba befolyásoló baráti kör áll. Szükséges lenne az iskola felső évfolyamain kortárs csoportok képzése, akik személyes példájukkal tudnák jó irányba terelni társaikat.
- **Tájékoztatás a helyi médiában**
Javasoljuk fórum indítását, ahol tájékoztatást nyújthatnánk gyermekvédelmi, szociális és nevelési kérdésekben. Ebben természetesen más szolgáltatókkal együttműködnénk.
- **Iskolai gyermekvédelemre fordított idő növelése**
Mivel a gyermek szocializációjának jó része az iskolában történik, és gyakran ott több időt töltenek a gyermekek, mint otthon, jó lenne, ha a gyermekvédelemre fordított időt növelni lehetne az iskolák szintjén is.

FORRÁS SZOCIÁLIS SEGÍTŐ ÉS GYERMEKJÖLÉTI SZOLGÁLAT

Székhely: 2100 Gödöllő, Tessedik S. út 4.

Levelezési cím: 2100 Gödöllő, Ganz Á. út 7. ☎: (28) 513-605,606* Fax:(28) 430-423

**GYERMEKVÉDELMI TÁJÉKOZTATÓ A
JELZŐRENDSZER 2007. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL A
JELZŐRENDSZERI TAGOK VÉLEMÉNYE
ALAPJÁN**

Gödöllő, 2008. március 31.

**Összeállította: A Forrás Szociális Segítő és Gyermejköléti Szolgálat
Gyermejköléti Szolgálata**

„Ha egy gyerek tisztességben és őszinteségben él,
Megtanulja, mi az igazság és a becsület.
Ha egy gyerek biztonságban él,
Megtanulja, hogy bízson magában és a többiekben.
Ha egy gyerek barátságban él,
Megtanulja, hogy jó a világban élni.
Ha egy gyerek nyugalomban él,
Megtanulja megtalálni a saját békéjét.
A te gyereked miben él?

Dorothy Law Nolte

A Gyermekjóléti Szolgálat a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet (személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről) 15.§ (7) bekezdése értelmében a Gyermekjóléti Szolgálat minden év március 31-ig tanácskozást szervez, amelyen a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóit figyelembe véve átfogóan értékeli a jelzőrendszer éves működését, áttekintik a település gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját, és szükség szerint javaslatot tesznek működésük javítására.

A jelzőrendszer tagjai a mellékletben található kérdőív szempontsora alapján készítették el a gyermekvédelmi tájékoztatóikat, mely szempontsort a Megyei Módszertani Központ (Cegléd) ajánlása, a Népjóléti Iroda és a Közoktatási Iroda jóváhagyása alapján állítottunk össze.

Bölcsődék:

Palotakerti Bölcsőde
Kossuth úti Bölcsőde
Egyetemi Bölcsőde

Óvodák:

Egyetem téri Óvoda
Kazinczy körúti Óvoda
Martinovics utcai Óvoda
Palotakerti Óvoda
Szent János utcai Óvoda
Táncsics Mihály úti Óvoda
Tisza utcai és Szabadság úti Óvoda
Gödöllő Szabad Waldorf Óvoda

Alapfokú oktatási intézmények:

Damjanich János Általános Iskola
Erkel Ferenc Általános Iskola
Hajós Alfréd Általános Iskola
Montágh Imre Általános Iskola Speciális Szakiskola és Készségfejlesztő Speciális Szakiskola
Petőfi Sándor Általános Iskola
Szent Imre Katolikus Általános Iskola

Gödöllői Waldorf Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Középfokú oktatási intézmények:

Gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnázium, Egyházzenei Szakközépiskola és Diákotthon

Gödöllői Református Líceum

Madách Imre Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium

Török Ignác Gimnázium

Nevelő és oktató munkát segítő intézmények:

Egységes Pedagógiai Szakszolgálat

Tormay Károly Egészségügyi Központ házi gyermekorvosok

Tormay Károly Egészségügyi Központ Védőnői Szolgálat

Városi Rendőrkapitányság

Az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról 121. § a hátrányos helyzetű gyermek fogalmát a következőképpen határozza meg:

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát megállapította.

A szakirodalom hátrányos helyzetként említi azon személyek, illetve családok helyzetét, akiknek, és amelyeknek szükséglet-kielégítési lehetőségei, életkörülményei, lehetséges életmódja lényegesen rosszabb, mint a társadalom többségéé. A hátrányos helyzet kialakulásához vezető tényezők például: kulturális, anyagi hátrány, települési hátrány, rossz lakáskörülmények, munkanélküliség. Több hátrány együttes megléte esetén kialakulhat a veszélyeztetettség.

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 5. §-a szerint a veszélyeztetettség olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Súlyos esetnek minősül a Gyvt. 72. §-ának (2) bekezdésén túl a gyermek által tanúsított olyan magatartás is, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, szellemi, értelmi, érzelmi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.

Veszélyeztetett gyermek:

Az a gyermek, aki családjában vagy környezetében ismétlődő vagy tartós fizikai, lelki bántalmazásnak (gyermekbántalmazás), szexuális zaklatásnak, erőszaknak, elhanyagolásnak van kitéve és/vagy fejlődésében családjá, közvetlen környezete károsan befolyásolja.

Testi vagy pszichés fejlődését ártalmas környezeti hatások, rossz interperszonális kapcsolatok akadályozzák, károsítják. A veszélyeztetettség nem akut helyzet, hanem folyamat.

Bölcsődék

1.) Hány ellátott van az intézményben?

A gödöllői bölcsődékbe összesen 179 gyermek jár.

2.) Hány hátrányos, halmozottan hátrányos vagy egyéb ok miatt veszélyeztetett helyzetű gyermeket tartanak nyilván ?

Veszélyeztetett és hátrányos helyzetű 4 gyermek.

3.) Étkezési támogatásban hány gyermek részesül, milyen mértékben?

/gödöllői lakos, normatív támogatás 50%, normatív támogatás 100%, rászorultsági támogatás 50% rászorultsági támogatás 100%, mindkettő/

Normatív 50%-os támogatás 25 fő

Rászorultsági támogatás 100% 2 fő

4.) Hogyan oldja meg az intézmény a gyermek - és ifjúságvédelmi feladatok ellátását?

/egész állás, félállás, óraadó, megbízás/

Intézmény vezetője látja el.

5.) Hányan vettek részt az intézményből gyermekvédelmi tartalmú továbbképzésen?

3 fő

6.) Melyek azok a legfontosabb feladatok, amelyeket a gyermekvédelmi felelős az elmúlt év során feladatkörében elvégzett?

rendszeres kapcsolat a Népjóléti Irodával és a Gyermekjólét Szolgálattal

egyéni esetmegbeszélések

rendszeres konzultáció a családgondozóval

családlátogatás

szülők tájékoztatása a szociális ellátások lehetőségéről

7.) Hány esetben élt jelzéssel az intézmény gyermekvédelmi vagy szociális probléma miatt és hová?

Nem történt jelzés.

8.) Hány esetben kapott a gyermekvédelmi felelős jelzést gyermekvédelmi vagy szociális problémáról?

Gyermekjóléti Szolgálattól

2 alkalommal

Egyébtől (védőnő)

1 alkalommal

9.) A gyermek és ifjúságvédelmi felelős mely jelzőrendszeri taggal van rendszeres kapcsolatban, mi a kapcsolat formája, módja? Milyen preventív tevékenységet folytat?

rendszeres kapcsolat a családgondozóval,

formái: kölcsönös tájékoztatás

információgyűjtés

közös családlátogatás

telefonos megbeszélések

prevenációs tevékenység:

hátrányos helyzetű gyerekek nyomon követése

adományok szervezése rászoruló családok számára

szülők tájékoztatása, segítése pedagógiai, nevelési kérdésekben

10.) Hány esetben tett javaslatot hatósági intézkedés megtételére?

Nem érkezett javaslat

11.) Melyek voltak a legsúlyosabb és leggyakrabban észlelt gyermekvédelmi problémák az elmúlt évben?

Nem volt ilyen.

12.) Az észlelt problémák alapján fogalmazza meg a gyermekvédelmi jelző- és ellátórendszer működésével, működtetésével kapcsolatos javaslatait intézményi és városi szinten 2008-ra!

Szakmaközi konferencia témájaként a gyermeknevelési problémák témakörét javasolják.

Óvodák

1.) Hány ellátott van az intézményben?

1190 gyermek

2.) Hány hátrányos, halmozottan hátrányos vagy egyéb ok miatt veszélyeztetett helyzetű gyermeket tartanak nyilván?

Hátrányos helyzetű 124 gyermek

Halmozottan hátrányos helyzetű 39 gyermek

3.) Étkezési támogatásban hány gyermek részesül, milyen mértékben?/gödöllői lakos, normatív támogatás 50%, normatív támogatás 100%, rászorultsági támogatás 50%, rászorultsági támogatás 100%, mindkettő/

Normatív támogatás 50% 315 gyermek

Normatív támogatás 100% 132 gyermek

Rászorultsági támogatás 50% 14 gyermek

Rászorultsági támogatás 100% 27 gyermek

4.) Hogyan oldja meg az intézmény a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását? /egész állás, félállás, megbízás/

Megbízással látja el: 7 fő

Intézményvezető látja el: 1 fő

5.) Hányan vettek részt az intézményből gyermekvédelmi tartalmú továbbképzésen?

1 fő

6.) Melyek azok a legfontosabb feladatok, amelyeket a gyermekvédelmi felelős az elmúltév során feladatkörében elvégzett?

Feltárja a gyermekek szociális és családi körülményeit

Segítséget nyújt a rászorulóknak

Éves munkatervet készít

Rendszeres kapcsolat a Népjóléti Irodával és a Gyermekjóléti Szolgálattal

Gyermekvédelmi esetek feltérképezése, egyéni esetmegbeszélések

Nyilvántartások vezetése

Étkezési támogatás adminisztrációja

Rendszeres konzultáció a családgondozóval

Pedagógiai szakvélemények előkészítése

Családlátogatás

Gyermekvédelmi munka értékelése

Szakszolgálattal kapcsolattartás

Szülők tájékoztatása a szociális ellátások lehetőségeiről, szabadidős programokról

7.) Hány esetben élt jelzéssel az intézmény gyermekvédelmi vagy szociális probléma miatt és hová?

Gyermekjóléti Szolgálathoz	3 alkalommal
Családsegítő Szolgálathoz	2 alkalommal
Jegyzői Gyámhatósághoz	2 alkalommal

8.) Hány esetben kapott a gyermekvédelmi felelős jelzést gyermekvédelmi vagy szociális problémáról?

Gyermekjóléti Szolgáltatótól	4 alkalommal
Egyébtől (óvónőtől)	20 alkalommal

9.) A gyermek és ifjúságvédelmi felelős mely jelzőrendszeri taggal van rendszeres kapcsolatban, a kapcsolat formái módja? Milyen preventív tevékenységet folytat?

Rendszeres kapcsolat családgondozóval, védőnővel, gyermekorvossal, szülőkkel, Népjóléti Irodával

Formái:

- Kölcsönös tájékoztatás
- Információgyűjtés
- Közös családlátogatás
- Telefonos megbeszélések

Prevenációs tevékenység:

- Hátrányos helyzetű gyermekek nyomon követése
- Adományok szervezése rászoruló családok számára
- Szülők tájékoztatása, segítése pedagógiai, nevelési kérdésekben

10.) Hány esetben tettek javaslatot hatósági intézkedés megtételére?

Nem tettek.

11.) melyek voltak a legsúlyosabb és leggyakrabban észlelet gyermekvédelmi problémák az elmúlt évben?

A gyerekek, a szülők felgyorsult élettempójának következtében érzelmileg váltak sérülékenyebbé

Megnőtt az óvodában töltött idő aránya, csökkent a családdal töltött idő

Szociális problémák emelkedése

Egyszülős családok helyzete

Családok anyagi helyzetének tartós romlása (tartós szegénység, munkanélküliség)

Tehetősebb és szegényebb családok egymással szembeni toleranciájának csökkenése

Kapcsolattartási konfliktusok külön élő szülők esetében (az óvoda, mint a kapcsolattartás színhelye)

12.) Az észlelet problémák alapján fogalmazza meg a gyermekvédelmi jelző- és ellátó rendszer működésével, működtetésével kapcsolatos javaslatait intézményi, városi szinten 2008-ra!

Jelzőrendszeri összejövetelek számának növelése

Gyermekvédelmi kedvezményben részesülők nyilvántartása (Népjóléti Iroda közreműködésével)

Szakmaközi megbeszélések szükségessége

Rendszeres tájékoztatás a törvényi változásokról

Folytatni a kialakult együttműködést

Gyermekjóléti Szolgálat szervezzen a pedagógusok számára programokat, hogy érzékenyebbé váljanak a gyermekvédelmi problémákra

Rendszeres esetmegbeszélések

Iskolák

1. Az iskolák tanulóinak létszáma

A gödöllői iskolák létszáma: 5808 tanuló

2.

bejáró tanuló	2229	kollégiumban lakik	50
helyi lakos	3554	magántanuló	24
napközis tanuló	559	tanulószobás	228
iskolaotthonos	926	egyéni tanrendű	5

3. Hány hátrányos, halmozottan hátrányos illetve gyermekvédelmi szempontból (melléklet) egyéb ok miatt veszélyeztetett tanulót tartanak nyilván az intézményben?

Hátrányos helyzetű gyermek: 699 tanuló

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: 184 tanuló

Veszélyeztetett gyermek: 165 tanuló

4. Étkezési támogatásban hány tanuló /gödöllői lakos/ részesül, milyen mértékben? /normatív támogatás 50%, normatív támogatás 100%, rászorultsági 50%, rászorultsági 100%, mindkettő/

Normatív 50%-os támogatás	793 gyermek
Normatív 100%-os támogatás	198 gyermek
Rászorultsági 50%-os támogatás	133 gyermek
Rászorultsági 100%-os támogatás	69 gyermek
Mindkettő:	69 gyermek

5. Hány tanuló /gödöllői lakos/ részesül tankönyvtámogatásban, ill. kap ingyenesen tankönyvet?

Ingyenes tankönyvet kap: 1663 tanuló

6. Milyen formában alkalmazza az intézmény a gyermek és ifjúságvédelmi felelőst?(egész állás, félállás, óraadó, megbízás)

Megbízási szerződéssel, heti 5 órában

Félállásban

Igazgató vagy igazgatóhelyettes végzi

Szakképzett pedagógus, órakedvezmény díjáért

Pótlékért és órakedvezményért

Tanári konferenciával látja el

7. Az igazolatlan mulasztások és az elmulasztott vizsgák miatt hány tanuló esetében élt jelzéssel az iskola a jegyző és a Gyermekjóléti Szolgálat felé?

Jegyző felé:	242 gyermek
Gyermekjóléti Szolgálat felé:	67 gyermek

8. Hány esetben élt jelzéssel az intézmény gyermekvédelmi vagy szociális probléma miatt, és hová?

Gyermekjóléti Szolgálathoz	132	alkalommal	71	gyerek esetében
Családsegítő Szolgálathoz	12	alkalommal	8	gyerek esetében
Jegyzői Gyámhatósághoz	122	alkalommal	122	gyerek esetében
Gyámhivatalhoz	5	alkalommal	7	gyerek esetében
Gyermekjóléti Szolgálathoz más településen	8	alkalommal	7	gyerek esetében
Egyéb	464	alkalommal	463	gyerek esetében

9.) Hány esetben kapott a gyermekvédelmi felelős jelzést gyermekvédelmi vagy szociális problémáról?

Jelzőrendszer	86	alkalommal
Szülő	63	alkalommal
Egyéb	68	alkalommal

10.) Hány esetben tettek javaslatot hatósági intézkedés megtételére?

Védelembe vételre	26	alkalommal
Ideiglenes hatályú elhelyezésre	1	alkalommal
Szabálysértési eljárásra	119	alkalommal

11.) Hányan vettek részt a tantestületből gyermekvédelmi tartalmú továbbképzésen?

11 pedagógus

12.) Melyek azok a legfontosabb feladatok, amelyeket a gyermek és ifjúságvédelmi felelős az elmúlt év során feladatkörében elvégzett?

- Folyamatos kapcsolattartás problémás gyermekek szüleivel (családlátogatás, iskolai megbeszélések)
- Folyamatos kapcsolattartás problémás gyermekek osztályfőnökeivel (megbeszélések)
- Felzárkóztató programok szervezése (korrepetálás)
- Tanórán kívüli tehetséggondozó programokra való felkészítés
- Tehetséggondozó országos program megszervezése (TUDOK megszervezése)
- Egészségmegőrző programok szervezése (füst nélküli osztály)
- Kortárssegítők bevonása
- Esetmegbeszéléseken történő részvétel
- Védelembe vételi tárgyaláson való részvétel
- Tanulók étkezésével kapcsolatos feladatok ellátása
- Eseti megbeszélések iskolaorvossal, iskolavédőnővel
- Kapcsolattartás az Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal
- Kapcsolattartás Népjóléti Irodával
- Iskolában tanuló gyermekekről felmérések készítése
- Kapcsolattartás a kollégium vezetőjével
- Kapcsolattartás Jelzőrendszeri tagokkal
- Szűrővizsgálatok megszervezése (fogászati, védőnői, iskolaorvosi)
- Adminisztráció, ügyintézés

- Mentorprogramban való részvétel
- Fogadóóra
- Pályaorientációs tanácsadás
- Szociális csoportmunka
- HHH tanulókról táblázat és iskolai összesítés elkészítése
- RGYVK -ben részesülő gyermekek felmérése
- Felmérés a diszfunkciós tanulókról
- IPR –eres osztályok háromhavonkénti értékelésén való részvétel
- A városi KEF programjában való részvétel
- Gyermekvédelmi továbbképzéseken és konferenciákon való részvétel
- Rajzpályázat szervezése a Jelzőrendszer tagjaival együtt
- Preventív előadások Rendőrség szakembereinek bevonásával

13.) A gyermek-és ifjúságvédelmi felelős mely jelzőrendszeri taggal van rendszeres kapcsolatban, a kapcsolat formái, módja? Milyen preventív tevékenységet folytat?

Tantestület munkatársai

Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai

Jegyzői Gyámhatóság munkatársai

Egységes Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai

Népjóléti Iroda munkatársai

Iskolai Védőnői Szolgálat munkatársai

Más intézmények gyermekvédelmi felelősei

KEF tagok

Rendőrség

Iskolaorvos

Gyermekpszichiáter

Gyermekpszichológus

Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság

Tormay Károly Egészségügyi Központ szakrendeléseinek orvosai

Civil szervezetek munkatársai

Kapcsolattartás formái:

Telefonos egyeztetés

Telefonos megbeszélés

Esetkonferenciák

Szaktanácsadói megbeszélés

Családgondozó ügyeleti ideje kéthetente, havonta az oktatási intézményekben

Levélben

Faxon

Osztályfőnökkel negyedéves értékelés

Családlátogatás (több Jelzőrendszeri tag együtt)

14.) Kérem, mutassa be az intézményében tapasztalt leg súlyosabb gyermekvédelmi és szociális problémákat!

Beilleszkedési és kapcsolati problémák

Viselkedési és magatartási zavarok

Tanulási nehézségek

Személyiségzavarok, önkárosító cselekmények
Kommunikációs, kapcsolattartási nehézségek iskola és szülő között
Kulturális hátrányok
Szülő, gyermek, pedagógus közötti konfliktus
Iskolai túlkorosság
Anorexia
Mértéktelen számítógép-használat
Dohányzás
Deviáns szülői magatartás
Kábítószer használat, öngyújtó töltőgáz használata
Szülők alkoholfogyasztása
Csellengés, „plázázás”
Brutális verekedések, iskolában és iskolán kívül
Lopások az iskolában (mobil telefonok, diskman-ek)
Rongálás
Identitásproblémák
Brutalitás a családban
Szegénység a családban
Károsan befolyásoló kortárskapcsolatok
Iskolakerülés, igazolatlan órák
Erkölcsei értékrend válsága
Szülő hiányos nevelési módszerei
Megfelelő szülői minta hiánya

15.) Milyen szabadidős programokkal és táborokkal rendelkeznek?

Sport

Úszás, vívás, kézilabda, foci, testépítés, sport-akrobatika, asztalitenisz, sakk, túra, röplabda, atlétika, challenge-day, triatlon, ritmikus gimnasztika, kosárlabda, tömegsport, teremfoci

Vetélkedők, versenyek, pályázatok

Ki mit tud, TUDOK, tantárgyi versenyek, szellemi ügyességi vetélkedők, ZÖLD FÖLD környezetvédelmi vetélkedő, Föld-napja akadályverseny, Madarak és fák napja akadályverseny, állatszépességverseny, papírgyűjtés, rajzpályázat

Szakkör

Rajz, ének, dráma, biológia, Internet, szövő, agyag, kézműves szakkör, néptánc, báb, könyvtár, képzőművészeti, újságíró, fotó, kézimunka

Klub

Klub-napközi, diákklub, filmklub

Önálló iskolai esték

Évszakhoz, ünnepekhez kötődő iskolai esték, szüreti, farsangi bál, premontrei esték, gólyabál, szalagavató, sulibuli negyedévente

Kulturális programok:

Színház, mozi és hangverseny látogatás, múzeumlátogatás

Kirándulások, táborok:

Sítúra Ausztriában, bolondok napi esoki túra, tanulmányi kirándulások, erdei iskola, emléktúra, balatonlelleli tábor, edzőtáborok, úszótábor, külföldi utak, cserediák program, kerékpáros tábor, családi zempléni barangoló tábor, angoltábor, nomádtábor, hittanos tábor

Önkéntes szociális munka

Lelki gyakorlat

16.) Kérem, hogy az észlelt problémák alapján fogalmazza meg a gyermekvédelmi jelző- és ellátórendszer működésével, működtetésével kapcsolatos javaslatait intézményi és városi szinten 2008-ra vonatkozóan!

Iskolai nevelőtestület információinak bővítése a gyermekvédelem témakörében

Gyermekek az eddiginél nagyobb mértékű tájékoztatása a problémák megoldásának lehetőségeiről

Közös rendezvények, programok a helyi középiskolákban

Füst, alkohol és drogmentes szórakozóhely létrehozása a városban

Diákönkormányzatok kapcsolatának erősítése

Kortárs-segítő hálózat bővítése

Rendőrség és más Jelzőrendszeri tagok szoros együttműködése a fiatalok szórakozási szokásainak nyomon követésében

Tapasztalatcserék bővítése

Szülők bevonása, szülői programok városi szinten, családi programok

A gyermekvédelmi jelző- és ellátórendszer egyéb intézményei

Védőnői Szolgálat, Házi Gyermekorvosok

1.) Hány esetben élt jelzéssel az intézmény gyermekvédelmi vagy szociális probléma miatt, és hová?

Gyermekjóléti Szolgálathoz	9	alkalommal	27	gyerek esetében
Családsegítő Szolgálathoz	1	alkalommal	6	gyerek esetében
Gyámhivatalhoz	2	alkalommal	10	gyerek esetében
Egyéb	4	alkalommal	8	gyerek esetében

2.) Hány esetben kapott jelzést gyermekvédelmi vagy szociális problémáról?

Jelzőrendszer	9	alkalommal
Szülő	1	alkalommal
Egyéb	8	alkalommal

3.) Részt vett-e az elmúlt évben gyermekvédelmi tartalmú továbbképzésen?

A Védőnői Szolgálat valamennyi munkatársa rendszeresen részt vesz a Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett szakmaközi konferenciákon, esetmegbeszéléseken, illetve továbbképző programokon.

4.) Hány veszélyeztetett gyermek ellátásában működött közre az elmúlt évben? /esetkonferencián való részvétel, feladat vállalása az egyéni gondozásokban, ellátások szervezése a kiskorú köré/.

12 gyermek

5.) Milyen prevenciós programokkal rendelkeznek?

Egészségnevelő program, témakörei: helyes táplálkozás, dohányzás, személyi higiénia, serdülőkori változások, helyes testtartás, fogamzásgátlás, nemi betegségek, párkapcsolatok, családtervezés, gyógytorna, gyógyúszás, csecsemőgondozás, AIDS, egészséges énkép kialakításának témájában.

Kapcsolattartás a Családok Átmeneti Otthonával.

Szojtató és anyatejet adó édesanyák, várandósok részére Anyatej világnapja alkalmából program szervezése.

Közös rajzpályázat „Sokszínű természet” témakörében a gödöllői KEF tagjaival együtt

6.) Kérem, mutassa be a munkája során tapasztalt legsúlyosabb gyermekvédelmi és szociális problémákat!

Gyermekkel való koldulás

Iskolai hiányzás
Család elszegényedése
Családi minta hiánya
Gyermeüket egyedül nevelő szülők problémái
Pszichés, magatartásbeli zavarok
Egészségügyi problémák (mozgásszervi, életmód, elhízás)
Munkanélküliség
Szülők kapcsolattartási problémái
Gyermek elhanyagolása
Védőoltások elutasítása
Külföldről betelepült sokgyermekes családok (hivatalos igazolások nélkül)
Más településről beköltöző családok (hiányos előtörténet)

7.) Kérem, fogalmazza meg a gyermekvédelmi jelző- és ellátórendszer működésével, működtetésével kapcsolatos javaslatait, az Ön által szükségesnek tartott változásokat!

Szorosabb együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálattal, fokozott figyelem a veszélyeztetett gyermekekre
Visszajelzés (visszatérő családok megjelenése)
A gyermekvédelemmel kapcsolatos információk szélesebb körben történő terjesztése

Rendőrség

1.) Eljárásai során hány alkalommal volt érintve gödöllői lakosú kiskorú az elmúlt évben?

26 esetben

2.) Ebből hány kiskorú:

17 kiskorú áldozatként
8 kiskorú elkövetőként

Két esetben, de egy személy vonatkozásában folytatott a Rendőrség közigazgatási eljárást kiskorú eltűnése miatt. Mindkét esetben jelzéssel éltek a Gyermekjóléti Szolgálat felé.

3.) Az intézményben van-e speciálisan kiskorúak ügyei esetén igénybe vehető szakember?

A Gödöllői Rendőrkapitányságon a Bűnmegelőzési csoport munkatársai végzik a gyermek és ifjúságvédelmi és bűnmegelőzési tevékenységet. Speciálisan kiskorúak eltűnési ügyének vizsgálatával foglalkozik, esetenként kiskorú sértettel és elkövetővel is. A büntető eljárást arra szakosodott vizsgálók végzik.

4.) Hányan vettek részt munkatársai közül gyermekvédelmi tartalmú továbbképzésen az elmúlt évben?

Gyermekvédelmi tartalmú továbbképzéseken nem vettek részt, de a rendőri szakmai, illetve más intézmények által szervezett fórumokon rendszeresen képviselteti magát a bűnmegelőzési csoport.

5.) Hány esetben élt jelzéssel gyermekvédelmi vagy szociális probléma miatt, és hová?

Gyermekjóléti Szolgálathoz	10	alkalommal
Jegyzői Gyámhatósághoz	1	alkalommal
Gyámhivatalhoz	1	alkalommal

6.) Szerveztek-e preventív jellegű képzéseket, rendezvényeket az elmúlt évben?

Nem, de bűnmegelőzési tevékenységük szerves részét képezi külön felkérésre az általános-, és középiskolákban drog, áldozattá válás, bűnelkövetővé válás és azok következményeiről tartott előadások. Meghívásra szintén részt vesznek az iskolák által szervezett „Egészségnapok”-on. Egyre több általános iskola szervezésében működik a „Szülők Akadémiája” előadássorozat, melyre előadóként a Rendőrség munkatársait rendszeresen meghívják. 2007-ben a város valamennyi általános iskolájától kaptak felkérést prevenciós előadások megtartására a fenti témákban.

7.) Kérem, mutassa be a működése során tapasztalt legsúlyosabb és leggyakoribb gyermekvédelmi és szociális problémákat! Hány esetben kapott jelzést családon belüli erőszakról?

Családon belüli erőszakról 8 esetben jelzett a Rendőrség a Gyermekjóléti Szolgálatnak. A családon belüli erőszak tipikus elkövetési helyszíne a lakás, lakóház, melyben a család él. Az elkövetés sajátossága, hogy gyakran nincs kívülálló tanú, a jelenlévők vagy elkövetők, vagy áldozatok. Közvetett bizonyítékként a büntetőeljárásban kísérletet tesznek a szomszédok, a családdal közvetlen kapcsolatban állók /gondozó, óvónő, védőnő, pedagógus/ kihallgatására, mely sok esetben nem vezet eredményre. Ennek több oka van: a helytelen szemlélet, hogy más családi életébe nem akarnak beavatkozni, vagy nem tudják felmérni a tényleges veszélyhelyzetet. Ezek a körülmények jelentősen befolyásolják a bűncselekmény bizonyíthatóságát. A bizonyítékok között egyik legmeghatározóbb a kriminál pszichológus szakértői véleménye.

A fiatalok elkövetők esetében jellemző, hogy a szülői felügyelet nem rendszeres, vagy teljesen hiányzik. A kiskorúak szabadidejük nagy részét kortárs csoportok valamelyikében töltik csavargással, céltalanul. Az iskola nem nyújt számukra megfelelő alternatívát. Nagy részük rossza tanuló, nem jár iskolába. Céltalan az életük. A szülők sok esetben elnézőek, nem tudnak hatni a gyermekekre.

A családból eltűnt gyermekek esetében az eltűnés jellemző okai a csavargás, a kitörési szándék, a szülői felügyelet alóli kibúvás, iskolai kudarcok, a korlátok nélküli élet, még abban az esetben is, ha ez rosszabb életkörülményeket von maga után, mint otthon. Családon belüli erőszak nem játszott szerepet az eltűnésekben.

8.) Kérem, hogy az észlelt problémák alapján fogalmazza meg a gyermekvédelmi jelző- és ellátórendszer működésével, működtetésével kapcsolatos javaslatait intézményi és városi szinten 2008-ra vonatkozóan!

További szoros kapcsolattartás és együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálattal és a jelzőrendszer többi tagjával.

Egységes Pedagógiai Szakszolgálat

1.) Hány nyilvántartott veszélyeztetett gyermekkel foglalkoznak az intézményben?

11 veszélyeztetett gyermek

2.) Milyen prevenciós programokkal rendelkeznek? Milyen azok látogatottsága?

Mentor program 25 gyermek esetében

3.) Hány esetben tettek javaslatot hatósági intézkedés megtételére?

Nem tettek javaslatot.

4.) Hány esetben élt jelzéssel az intézmény gyermekvédelmi vagy szociális probléma miatt és hová?

Nem éltek jelzéssel.

5.) Hány veszélyeztetett gyermek ellátásában működtek közre az elmúlt évben? /
esetkonferencián való részvétel, feladat vállalása az egyéni gondozásokban, ellátások
szervezése a kiskorú köré, gyógyszer-támogatás intézése)

11 gyermek

6.) Kérem az észlelt problémák alapján, fogalmazza meg a gyermekvédelmi jelző-és
ellátórendszer működésével, működtetésével kapcsolatos javaslatait intézményi és
városi szinten 2008-ra vonatkozóan.

Nincs ilyen javaslat.

Gyermekjóléti Szolgálat

2007. évben a szolgáltatást 377 gyermek és családja vette igénybe. Alapellátás keretében 94, védelembe vétel során 54 gyermeket gondoztak a családgondozók.

A látogatási napló adatai szerint 960 esetben találkozott a családgondozó a gyermekkel, a forgalmi napló adatai alapján 1112 alkalommal jelent meg a gyermek vagy családja az intézményben.

2007-ben a veszélyeztetetté válás leggyakoribb okai a következők voltak:

- Családi, kapcsolati konfliktusok
- Szülők család életvitele
- Magatartás és teljesítményzavar
- Anyagi okok
- Gyermeknevelési problémák
- Beilleszkedési problémák
- Pszichés zavarok
- Szenvedélybetegségek (szülő, gyermek)
- Szülői elhanyagolás

A gondozásba került gyermekek esetében szinte minden esetben szükséges volt a jelzőrendszer más tagjainak bevonása, szakmai konzultáció. Információnyújtás, tanácsadás mellett, gyakran fordulnak hozzánk segítséget kérve hivatalos ügyintézéshez. Az elmúlt évben megnőtt a gyermekvédelemmel járó adminisztratív munka is.

A családgondozók a jelzőrendszeri ügyeleteken, szakmaközi konferenciákon, esetmegbeszéléseken tartják a kapcsolatot a kollégákkal. Szükség esetén közös családlátogatás, ügyintézés történik.

A Gyermekjóléti Szolgálat preventív tevékenysége 2007 évben is széleskörű volt. Pszichológusi és jogi tanácsadás szolgáltatásának biztosítása mellett, szabadidős programok szervezése, korrepetálás, önkéntesek foglalkoztatása, szakmai fórumok szervezése, klubok működtetése, a város gyermekprogramjaiba történő bekapcsolódás (KEF, Blahai Napközis tábor), kézműves foglalkozások, játékdélutános, múzeumpedagógiai programok szerepelnek.

Programjainkkal kapcsolódunk az évszakok ünnepeihez. Több éves hagyomány már az Egyesített Szociális Intézmény lakóival közös anyák napi, karácsonyi készülődés.

A városi KEF tagjaival együtt rajzpályázatot írtunk ki „A sokszínű természet” témakörében. A beérkezett pályaművek a Tormay Károly Egészségügyi Központ gyermekrendelőjét díszítik.

A családgondozók heti egy alkalommal kapcsolódtak be a blahai napközis tábor életébe. A szociális nyári gyermekétkeztetésben 109 gyermek kapott 30 munkanapon át napi egyszeri meleg ételt.

Továbbra is közreműködünk a ruha-, élelmiszer- és bútoradományok szétosztásában.

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói rendszeresen részt vesznek továbbképzéseken, gyermekvédelmi tartalmú konferenciákon, tanfolyamokon.

A 15/1998. NM rendelet 15.§-a szerint 2007-ben 6 *szakmaközi megbeszélésre* került sor az alábbi témákban:

- A munkaerőpiac alakulása a hátrányos helyzetben élő munkavállalók szempontjából
- Közösségi pszichiátria
- A Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti szolgálat illetve az ÁNTSZ kapcsolattartása
- Védőnői Szolgálat és Gyermekjóléti Szolgálat munkájának összehangolása
- Tanulási képességek zavarai, vizsgálati módszerek, prevenció
- Máltai Szeretetszolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálat együttműködése

A Gyermekjóléti Szolgálat az elmúlt évben 15 *esetkonferenciát* tartott 24 gyermek ügyében, melyeken az érintett intézmények szakemberei (óvodák, iskolák, védőnők, Rendőrség, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai) is aktívan részt vettek.

A jelzőrendszer 2006. évi munkájáról szóló tanácskozást 2007. március 19-én tartottuk.

Összegzés

A város gyermekvédelmi szakembereinek munkája, a jelzőrendszeri együttműködés 2007. évben is összehangolt volt. A szakemberek munkájuk során törekedtek, hogy a gyermeket a családban gondozva, a családot, a szülőt megerősítve, a gyermek számára a szükséges ellátásokat, szakirányú fejlesztést, segítséget biztosítsák. A jelzőrendszer igénye továbbra is, hogy megismerje és kezelje a tünetek háttérben lévő problémákat.

Folyamatos volt a törekvés a közös szakmai nyelv használatára. A jelzőrendszer tagjai a jövőben szeretnének még hatékonyabb információáramlást.

Köszönjük a jelzőrendszer tagjainak a Közoktatási Irodának és a Népjóléti Irodának munkánkhoz nyújtott segítségüket.

Gödöllő, 2008. március 19.

Tisztelettel:

Borna Gáborné
Gyermekjóléti Szolgálat vezetője

Forrainé Murányi Judit
mb. intézményvezető